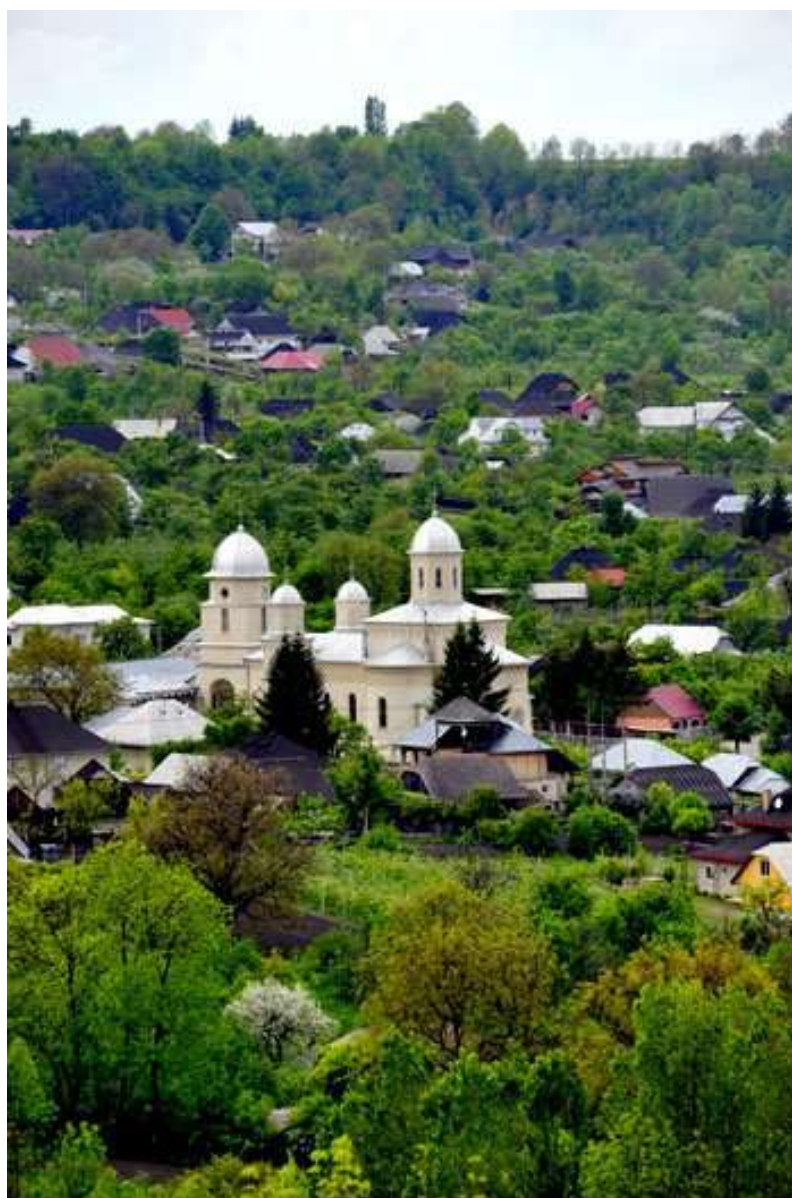

PLAN URBANISTIC GENERAL

AL COMUNEI **RĂDĂȘENI**, JUDEȚUL
SUCEAVA

VOLUMUL I: MEMORIU GENERAL

A. FOAIE DE TITLU

DENUMIREA LUCRĂRII

**PLAN URBANISTIC GENERAL (P.U.G.) AL COMUNEI
RĂDĂȘENI, JUDEȚUL SUCEAVA**

NUMĂRUL VOLUMULUI

I

DENUMIREA VOLUMULUI

MEMORIU GENERAL

DENUMIREA BENEFICIARULUI

COMUNA RĂDĂȘENI, JUDEȚUL SUCEAVA

DENUMIREA PROIECTANTULUI

S.C. AEDILIS PROIECT S.R.L.

NUMĂRUL DE ORDINE AL
DOCUMENTAȚIEICONTRACT NR. 789/30.01.2025
PROIECT NR. 2025-003

DATA PREDĂRII

2025

B. LISTA SEMNĂTURILOR

PROIECTANT GENERAL: S.C. AEDILIS PROIECT S.R.L.

ŞEF PROIECT:

COORDONATOR TEHNIC:

CARTOGRAFIERE ŞI TEHNOREDACTARE:

PROIECTANȚI SPECIALITĂȚI CONEXE:

TRANSPORTURI/SISTEMATIZARE

ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ

arh. urb. Dan Florin FLORUȚ

expert atestat R.U.R. – litera D- P.U.G. și R.L.U., G5-Studii de istorie urbană, G6-Amenajare perisagistică, expert atestat M.C.C. nr. 553S/24.03.2016 domeniile D1 (Restaurare arhitectură), D2 (Urbanism istoric)

urb. peis. Anca Patricia COSTAN

geogr. Elena-Ramona VLADU

Ing. Gheorghe BOROS

Ing. Ioan COMAN

C. CUPRINS

A. FOAIE DE TITLU	2
B. LISTA SEMNĂTURILOR.....	3
C. CUPRINS.....	4
D. MEMORIU GENERAL.....	7
1. INTRODUCERE.....	7
1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI.....	7
1.2. OBIECTUL LUCRĂRII	8
1.3. SURSE DE DOCUMENTARE	9
2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII.....	11
2.1. EVOLUȚIE.....	11
2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL.....	18
2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU	26
2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE.....	27
2.5. POPULAȚIE. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE.....	34
2.6. CIRCULAȚIE	40
2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL.....	41
2.8. ZONE CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	43
2.9. ZONE CU RISCURI NATURALE.....	43
2.10. ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ	46
2.11. PROBLEME DE MEDIU	47
2.12. DISFUNCȚIONALITĂȚI.....	51
2.13. NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI.....	56
3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ.....	57
3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE	57
3.2. DIAGNOSTIC GENERAL ȘI PROSPECTIV	68
3.3. EVOLUȚIA POSIBILĂ, PRIORITĂȚI.....	68
3.4. OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU	68
3.5. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ. POLITICI ȘI PROGRAME	68
3.6. EVOLUȚIA POPULAȚIEI.....	69
3.7. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI.....	70
3.8. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL.	71
3.9. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE	74
3.10. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE.....	75
3.11. PROTECȚIA MEDIULUI.....	78
3.12. REGLEMENTĂRI URBANISTICE	80
3.13. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ.....	82
4. CONCLUZII. MĂSURI ÎN CONTINUARE.....	84

LISTĂ FIGURI

Figura 1 – Localizarea UAT Comuna Rădășeni în cadrul județului Suceava.....	11
Figura 2 – Delimitarea geografică a subzonelor în zone etnografică Țara Suceavului	12
Figura 3 - Ridicare topografică sec XVIII (hartă militară, 1788-1790) – Sat Lămășeni.....	14
Figura 4 - Ridicare topografică sec XVIII (hartă militară, 1788-1790) – Sat Rădășeni.....	14
Figura 5 – Ridicare topografică secol XIX (hartă militară, 1892-1898) – sat Lămășeni	15
Figura 6 – Ridicare topografică secol XIX (hartă militară, 1892-1898) – sat Rădășeni	15
Figura 7 - Efectele schimbărilor climatice în Rădășeni din 1979 și până în prezent.	19
Figura 8 - Corpurile de apă de suprafață.....	21
Figura 9 - Amplasarea comunei Rădășeni în raport cu corpurile de apă subterană	22
Figura 10 – Harta solurilor din regiune	23
Figura 11 – Limitele ariilor naturale protejate în raport cu UAT Rădășeni	24
Figura 12 - Populația ocupată la nivelul Județului Suceava, în funcție de principalele activități economice	29
Figura 13. Numărul de angajați la nivelul comunei Rădășeni, județul Suceava, pe principalele activități economice (2023)	30
Figura 14. Procentul reprezentat de cifra de afaceri în raport cu primele 5 domenii de activitate, la nivelul Comunei Rădășeni, Județul Suceava.....	31
Figura 15. Procentul reprezentat de profitul net înregistrat în raport cu domeniul de activitate, la nivelul comunei Rădășeni, din județul Suceava	32
Figura 16. Evoluția populației salariate, la nivelul comunei Rădășeni, județul Suceava	33
Figura 17. Evoluția numărului populației cu domiciliul în comuna Rădășeni	34
Figura 18. Populația pe sexe și grupe cincinale de vârstă a comunei Rădășeni la 1 iulie 2024.....	35
Figura 19. Evoluția populației comunei Rădășeni pe grupe mari de vârstă între 2011-2024	35
Figura 20. Structura populației pe grupe mari de vârstă la 1 iulie 2011 și 2024	36
Figura 21. Piramida vârstelor populației comunei Rădășeni în anul 2011	37
Figura 22. Piramida vârstelor populației comunei Rădășeni în anul 2024.....	37
Figura 23. Evoluția ratelor natalității și mortalității populației comunei Rădășeni	38
Figura 24. Evoluția mișcării naturale a populației comunei Rădășeni.....	39
Figura 25. Evoluția numărului femeilor la vârsta fertilă (15-49 ani) în comuna Rădășeni	39
Figura 26. Evoluția mișcării migratorii a populației comunei Rădășeni.....	40
Figura 27 - Zonarea valorilor de vârf ale accelerației terenului pentru proiectare ag cu IMR = 225 ani și 20% probabilitate de depășire în 50 de ani	44
Figura 28 - Zonarea Perioadei de control (colt) a spectrului de răspuns Tc	44
Figura 29 - Hartă de hazard și risc la inundații	45
Figura 30 - Hartă de hazard și risc la alunecări.....	46
Figura 31 – Temperaturi și precipitații medii în comuna Rădășeni.	49
Figura 32 - Nebulozitatea în anul 2024	50
Figura 33 - Viteza și direcția vântului anul 2024, Rădășeni.....	50
Figura 34 - Roza vântului Rădășeni.	51
Figura 35 - Prognoza evoluției populației comunei Rădășeni.....	70

LISTĂ TABELE

Tabel 1 - Monumente istorice din comuna Rădășeni	17
Tabel 2 - Date spațiale - Corpuri de apă de suprafață	20
Tabel 3 - Caracteristicile corpurilor de apă de suprafață	20
Tabel 4 - Caracteristicile corpurilor de apă de suprafață	21
Tabel 5 - Suprafețele ocupate de ariile protejate.....	24
Tabel 6. Habitatele și speciile sitului ROSPA0064 - Lacurile Fălticeni	25
Tabel 7 - Repartiția intravilan-extravilan a terenurilor din UAT RĂDĂȘENI.....	26
Tabel 8 - Număr total de salariați prin raportare la populația totală a județului Suceava (mii persoane)	29
Tabel 9 - Numărul total de șomeri înregistrați (mii persoane).....	30
Tabel 10. Populația activă la nivelul Comunei Rădășeni din Județul Suceava, ca procent din populația totală a localității	32
Tabel 11. Structura pe sexe și grupe mari de vârste a populației comunei Rădășeni, 1 Iulie 2011 și 2024.....	36
Tabel 12. Valoarea produsului intern brut pe județe și regiuni.....	64
Tabel 13. Valoarea produsului intern brut raportat la numărul de locuitori, pe județe și regiuni	65

D. MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI

DENUMIREA LUCRĂRII	PLAN URBANISTIC GENERAL (P.U.G.) AL COMUNEI RĂDĂȘENI, JUDEȚUL SUCEAVA
NUMĂRUL VOLUMULUI	I
DENUMIREA VOLUMULUI	MEMORIU GENERAL
DENUMIREA BENEFICIARULUI	COMUNA RĂDĂȘENI, JUDEȚUL SUCEAVA
DENUMIREA PROIECTANTULUI	S.C. AEDILIS PROIECT S.R.L.
NUMĂRUL DE ORDINE AL DOCUMENTAȚIEI	CONTRACT NR. 789/30.01.2025 PROIECT NR. 2025-003
DATA PREDĂRII	2025

1.2. OBIECTUL LUCRĂRII

Prezenta lucrare reprezintă actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Rădășeni din județul Suceava. Planul Urbanistic General al comunei Rădășeni din județul Suceava anterior a fost aprobat prin HCL nr. 28/2000 prelungit.

Conform Legii 350/2001, cu completările și modificările ulterioare, obiectivele lucrării sunt următoarele:

Planul urbanistic general are atât caracter director, cât și de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială are obligația să întocmească și să aprobe Planul urbanistic general, care se actualizează periodic conform legii.

Planul urbanistic general cuprinde reglementări pe termen scurt, la nivelul întregii unități administrativ teritoriale de bază, cu privire la:

- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan și relațiile cu teritoriul administrativ al localității;
- stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- zonificarea funcțională în corelare cu organizarea rețelei de circulație;
- delimitarea zonelor afectate de servituți publice;
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;
- zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate.
- zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone.

Planul urbanistic general cuprinde prevederi pe termen mediu și lung cu privire la evoluția în perspectivă a localității:

- direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;
- zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni de urbanizare.

1.2.1. Solicitări ale temei program

Lucrarea urmează să stabilească strategiile, prioritățile și reglementările referitoare la utilizarea terenurilor și construcțiilor din cadrul teritoriului comunei Rădășeni, pentru următoarea perioadă.

Principalele obiective ale prezentei documentații sunt:

- identificarea posibilităților și potențialului de dezvoltare al comunei din punct de vedere economic, cultural și demografic;
- redefinirea limitelor intravilanului localităților în vederea conformării cu schimbările polilor de interes și în concordanță cu opțiunile populației;
- stabilirea destinației generale și a condițiilor de construibilitate a terenurilor din intravilan;
- stabilirea unor legături optime atât intracomunale cât și în cadrul localităților prin ameliorarea și dezvoltarea rețelei de drumuri și străzi;
- corelarea Planului Urbanistic General cu lucrările de dezvoltare a rețelelor tehnico-edilitare aflate în curs de proiectare sau de execuție;
- identificarea problemelor de mediu și stabilirea măsurilor de rezolvare a acestora prin instituirea de zone protejate sau de protecție și regulamentele aferente;
- identificarea obiectivelor cu valoare de patrimoniu și stabilirea măsurilor de protecție a acestora;
- stabilirea și ierarhizarea obiectivelor de interes public, precum și a măsurilor privind modificările de proprietate necesare pentru realizarea acestora;
- elaborarea Regulamentului Local de Urbanism care să stabilească condițiile concrete de construire și utilizare a terenurilor pe întreg teritoriul administrativ al comunei, în vederea atingerii scopurilor enumerate mai sus.

Lucrarea de față oferă beneficiarului posibilitatea aplicării propunerilor Planului Urbanistic General prin:

- inițierea de proiecte de fezabilitate;
- inițierea de planuri urbanistice zonale (P.U.Z.) și de detaliu (P.U.D.);
- eliberarea de certificate de urbanism, cu obligativitatea respectării Regulamentului Local de Urbanism;
- eliberarea de autorizații de construire, cu obligativitatea respectării Regulamentului Local de Urbanism.

1.3. SURSE DE DOCUMENTARE

Prezenta lucrare este întocmită cu respectarea următoarelor acte legislative, acte normative și regulamente în vigoare:

- Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar (cu modificările și completările ulterioare);
- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor (cu modificările și completările ulterioare);
- Ordinul MLPAT nr. 91/1991 privind formularele, procedura de autorizare și conținutul documentațiilor prevăzute de Legea 50/1991;
- Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică (cu modificările și completările ulterioare);
- Legea nr. 98/1994 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele legale de igienă și sănătate publică;
- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții (cu modificările și completările ulterioare);
- Ordinul nr. 34/N/M30/3422/4221/1995 al MLPAT, MI, MAPN, SRI pentru aprobarea Precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea construcțiilor;
- Legea nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară (cu modificările și completările ulterioare);
- HGR nr. 31/1996 pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcțiile din domeniul turismului;
- Legea apelor nr. 107/1996 (cu modificările și completările ulterioare);
- Legea locuinței nr. 114/1996 (cu modificările și completările ulterioare);
- HG nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism;
- OG nr. 43/1997 privind regimul drumurilor (cu modificările și completările ulterioare);
- Ordinul nr. 1587/1997 pentru aprobarea listei categoriilor de construcții și instalații industriale generatoare de riscuri tehnologice;
- OUG nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române (cu modificările și completările ulterioare);
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 43/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind încadrarea în categorii a drumurilor naționale;
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 45/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor;
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 46/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice;
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 47/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind amplasarea lucrărilor edilitare, a stâlpilor pentru instalații și a pomilor în localitățile urbane și rurale;
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 50/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale;
- Legea nr. 54/1998 privind circulația juridică a terenurilor;
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a III-a - Zone protejate;
- Legea 215/2001 - Legea administrației publice locale (cu modificările și completările ulterioare);
- Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul (cu modificările și completările ulterioare);
- Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități;
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice (cu modificările și completările ulterioare);
- Legea 575/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural;
- HGR nr. 162/2002 privind depozitarea deșeurilor;
- Ordinul nr. 562/2003 pentru aprobarea Reglementării tehnice Metodologie de elaborare și conținutul - cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate (PUZ);
- Ordonanța nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național;
- HG nr 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe (cu modificările și completările ulterioare);
- Legea nr. 138/2004 privind îmbunătățirile funciare (cu modificările și completările ulterioare);
- OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului (cu modificările și completările ulterioare);
- HG nr. 930/2005 pentru aprobarea normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică;
- Ordinul Ministerului Administrației și Internelor nr. 1312/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de avizare și autorizare privind prevenirea și stingerea incendiilor;
- OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (cu modificările și completările ulterioare);

- Ordinul Ministerului Administrației și Internelor nr. 163/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor;
- Legea nr. 46/2008 - Codul Silvic;
- Codul Civil;
- Legea nr. 47/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților;
- Legea nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare;
- Codul aerian și reglementările aeronautice civile în vigoare RACR – ZSAC ed. 1/2015 și RACZ – AVZ ed 1/2015.
- Legea nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase;
- Ordinul nr. 233/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism;
- Ordinul nr. 994/2018 pentru modificarea și completarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, aprobate prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 119/2014;
- Norme Tehnice din 2023 privind seturile de date spațiale aferente documentațiilor de urbanism;
- Ordinul 904/2023 privind modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism, aprobate prin Ordinul Viceprim-ministrului, Ministrul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, nr. 233/2016.

Prezenta lucrare este întocmită pe baza următoarelor surse documentare:

- Agenda Teritorială 2030;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035;
- Planul de Amenajare a Teritoriului Național;
- Planul de dezvoltare al regiunii Nord-Est 2021-2027;
- Planul de Amenajare a Teritoriului Județean;
- Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Suceava 2021-2027;
- Plan Urbanistic General al comunei Rădășeni, județul Suceava, aprobat prin HCL nr. 28/2000;
- Lista Monumentelor Istorice 2015;
- Repertoriul Arheologic Național;
- Baza de date Tempo a Institutului Național de Statistică;
- Date puse la dispoziție de administrația publică locală;
- Documentare pe teren;
- Pentru suportul topografic s-au folosit ortofotoplanuri (scara 1:5000), planuri topografice (scara 1:5000), alte hărți și planuri referitoare la UAT studiat;

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. EVOLUȚIE

2.1.1. Evoluția în timp a unității administrativ-teritoriale și a localităților

Istoricul teritoriului administrativ și al localităților componente

Rădășeni este o comună în județul Suceava și are în componență următoarele sate: Rădășeni (reședința), Lămășeni și Pocoleni.

Comuna Rădășeni este amplasată în partea de nord a Moldovei și se învecinează la est cu municipiul Fălticeni și comuna Bunești, la nord cu comunele Horodniceni, Moara și Bunești, la vest cu comunele Cornu Luncii și Horodniceni, iar la sud cu comuna Baia și municipiul Fălticeni.

Din punct de vedere geografic, comuna Rădășeni este încadrată în Podișul Moldovei, subunitatea Podișul Sucevei – Podișul Fălticenilor districtul Podișul Șomuz – Tătăruș (cumpăna de ape între râul Moldova și râul Șomuzul Mare), regiune situată în bazinul hidrografic al râului Șomuzul Mare, subbazinul pârâului Târgul suprapunându-se zonei abruptului cuestasiform vestic.

Figura 1 – Localizarea UAT Comuna Rădășeni în cadrul județului Suceava

Sursă:

[https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_R%C4%83d%C4%83%C8%99eni,_Suceava#/media/Fi%C8%99ier:Radaseni_jud_Suceava.p](https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_R%C4%83d%C4%83%C8%99eni,_Suceava#/media/Fi%C8%99ier:Radaseni_jud_Suceava.png)
ng

Conform *Ghidului de arhitectură elaborat de Ordinul Arhitecților din România – O.A.R.*, dedicat Zonei Fălticeni, aceasta reprezintă 0,6% din teritoriul geografic al României și cuprinde cea mai mică parte din unitățile administrative-teritoriale ale județului Suceava (alături de Zona Bucovina de Sud). Ghidul se aplică în toate satele de pe teritoriul administrativ al următoarelor localități: Orașele Dolhasca, Fălticeni și Liteni (satele aparținătoare); comunele Baia, Bunești, Bogdănești, Boroaia, Cornu Luncii, Dolhești, Drăgușeni, Fântâna Mare, Forăști, Hârtop, Horodniceni, Mălini, Preutești, Râșca, **Rădășeni**, Slatina, Vadu Moldovei și Vulturești.

Figura 2 – Delimitarea geografică a subzonelor în zone etnografică Țara Suceavului

Sursa: Ghidul de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural, Țara Suceavului elaborat de O.A.R. – Ordinul Arhitecților din România

Rădășeni

Prima mențiune documentară a satului **Rădășeni** provine din 16 februarie 1424, când se menționează, într-o danie pe care Alexandru voievod o face preotului Iuga, „pîrîul ce merge la Radeșani, lîngă Stăniga” .

La 24 aprilie 1434, Ștefan voievod întărește preotului Iuga „dania părintelui nostru, satele anume: Buciumeni, unde este casa lui, iar altul mai jos de acesta, Mitești, unde este jude Micula, al treilea pe Șimuz, Ciosăcești, al patrulea mai sus de Buciumeni, anume Radeșani, și, la obîrșia Liubanei, Mînzăți, și, la gura Studenețului, Temeșești, amîndouă părțile de judecie, și Strîmba, de la obîrșie pînă la gură, cît va putea să-și întemeieze, și pe Tutova, Lălești și Hălmăgești, și, la obîrșia Stajnicului, unde este jude Mihai” .

Deoarece după moartea urmașilor popei Iuga nu apar alți stăpâni, putem presupune că satul a devenit din nou sat domnesc.

În anul 1558, Alexandru Lăpușneanu transmite satul către ctitoria sa, mănăstirea Slatina. Spre finele secolului XVI, când s-au înregistrat răscoale țărănești, regăsim printre răsculați și locuitori din Rădășeni.

Potrivit literaturii de specialitate, deoarece mănăstirea Slatina exercita presiuni asupra locuitorilor satului ca aceștia să își îndeplinească obligațiile ce decurgeau din statutul de sat aservit, răsășenenii se vor plînge lui Ștefan Tomșa, invocînd ca motiv faptul că le e „locul strîmt”. Istoricii consideră că acesta era un mijloc de a scăpa de stăpînirea mănăstirii. Ca urmare a acestui demers, Tomșa le dăruiește o bucată din hotarul domnesc al târgului Baia, astfel, locuitorii satului, deși aserviți mănăstirii, capătă acum o situație de privilegiați. De asemenea, unele monografii menționează faptul că unii dintre săteni posedau cărți domnești pentru a moșteni livezile și lazurile .

După cum s-a văzut deja, locuitorii satului refuză să recunoască stăpînirea mănăstirii Slatina, astfel că nu își vor îndeplini obligațiile și se vor judeca cu egumenii mănăstirii, pentru libertatea lor de răzeși. Reclamații și judecăți la Divanul domnesc au fost începînd din anul 1712 și pînă în anul 1864.

La 27 martie 1737, Grigore Ghica emite un document prin care întărește mănăstirii Slatina stăpînirea asupra satului Rădășeni.

Arderea satului din Siliște și a bisericii de aici (despre care bătrânii satului susțineau că ar cunoaște chiar locul în care a fost pristolul și din temelia căreia încă se mai vede o piatră, greu de clintit din acea zonă) va fi avut loc la începutul secolului al XVII-lea, poate și în urma unei incursiuni a tătarilor. Cert e că, după ce vechea vatră a satului a ars, locuitorii s-au adăpostit mai spre sud, pe firul pârâului Rădășanca, în „groapa” împădurită. Iar ca recunoștință că aceste locuri l-au ascuns pe Tomșa din calea unui pretendent la domnie, sprijinit de polonezi, domnitorul pune temelia unei biserici chiar aici, zidită între anii 1611-1623. Tot Ștefan Tomșa declară Rădășenii sat domnesc, înzestrîndu-l cu o suprafață însemnată de teren, în hotarul Băii.

O parte a literaturii de specialitate, menționează că Ștefan Tomșa ar fi învățat carte aici, „când era copil mic și sărac”. Amănuntul este veridic, dacă ținem cont că ar fi copilărit fără tată, Ștefan Tomșa I fiind decapitat în anul 1564, la comanda regelui Sigismund II, în Polonia. Potrivit istoricului Xenopol, până la Vasile Lupu, în Moldova nu existau decât școli bisericești. Cel mai probabil, școala din Rădășeni a fost înființată de mănăstirea Slatina, undeva în a doua parte a secolului al XVI-lea. Probabil această școală va funcționa până pe la începutul secolului al XVII-lea, însă nu va mai fi întâlnită în următoarele secole.

Lămășeni

Literatura de specialitate pomeneste anul 1365 ca fiind momentul în care domnitorului Bogdan Vodă i-a dăruit satul Lămășeni boierului Rotopan. Sub domnia lui Ștefan cel Mare, satul și-ar fi dobândit „slobozenie domnească”, menținându-și astfel situația de sat răzeșesc.

La 17 august 1586, „Corem vataman de Lămășani și Groza ot tam” sunt martori la hotărnicia satului Borghinești partea mănăstirii Slatina.

Petre Schiopul dă uric asupra satului Lămășeni spătarului Cîrstian Rotopan. Aflându-se printre susținătorii la domnie ai lui Ștefan Răzvan, Ieremia Movilă îi confiscă satul Lămășeni, adăugându-l astfel, ca sat domnesc, la ocolul Suceava. Însă Cîrstian se alătură boierilor care îl sprijinea la domnie pe Simion Movilă. După ce acesta ajunge domn, îi restituie satul, însă se va afla în posesia lui pentru o scurtă perioadă de timp.

Odată urcat pe tronul domniei, Tomșa vodă îi confiscă spătarului Cîrstian Rotopan. Astfel, în 1611, satul Lămășeni devine iar sat domnesc, dar ascultător de ocolul Cetății Sucevei.

În 1615, când mănăstirea Solca era în construcție, Ștefan Tomșa o înzestrează cu satele Lămășani și Stupca „...cu toate hotarele și toate veniturile care sunt la ele. Care aceste sate mai sus scrise au fost ale noastre drepte domnești, ascultătoare de ocolul Cetății Suceava...”.

La 15 aprilie 1618, Radu Mihnea dă uric de recunoaștere și de întărire mănăstirii Solca să stăpânească satele Lămășeni și Stupca. De asemenea, în 24 martie 1624, același voievod reîntărește călugărilor de la Solca dreptul de stăpânire asupra celor două sate, cu toate veniturile lor.

Cu toate acestea, la 1 iunie 1625, în cadrul unei judecăți, Cîrstian capătă uric de întărire ca moștenitor al satului Lămășeni, răscumpărându-l totuși cu 300 de galbeni ungurești. Răscumpărarea a fost însoțită de promisiunea lui Cîrstian că va înzestra mănăstirea cu un turn, un zid de piatră și patru varnițe, pe care însă nu a reușit să le facă, murind între timp.

La 13 martie 1647, Ionașcu și Dumitrașcu, fiii lui Cîrstian, precum și cumnatul lor, Vasile Brăescu, împart moștenirea cu cumnatul lor, postelnicul Ionașco. Satul Lămășeni ajunge în posesia lui Ionașco.

La 17 mai 1677, Ivașcu, urmașul lui Ionașco, vinde moșia Lămășeni cumnatului său, Ștefan Brăescu.

Duca Vodă confiscă moșia Lămășeni și o dă, la 8 mai 1680, vătafului Damian.

La 15 noiembrie 1770, moșia Lămășeni revine șetrarului Gheorghe Arapu.

În 1784, trei boieri (Constantin Bașotă ban, Iordache Cananău medelnicer și Vidrașcu vornic de poartă), în prezența lui „Constantin Panaite și Neculai Vasilică dimpreună cu alți frați răzeși ai noștri din Lămășeni”, precum și egumenul mănăstirii, fac măsurătoarea moșiei Lămășeni și pun pietre noi de hotar dinspre Rădășeni.

La 29 ianuarie 1786, răzeșii din Lămășeni vând un vad de moară, unde făcuse moară căpitanul Lupul Bărsănescul, cumpărător fiind Ionache Cnataczino.

În 1803, Condica liuzilor înregistrează satul sub numele de Lămășeni Răzeșești, confirmând situația de răzeși a locuitorilor. Cinci ani mai târziu, la curtea de la Lămășeni, pe deal, se găsea slugerul Fotache Ciurea, stăpânul unei părți de sat.

La 1816, numai jumătate de sat mai era stăpânită de răzeși, iar în 1820 satul este înregistrat sub numele de Lămășeni F. Ciurea și alți răzeși.

La 1826, Tudorache Ciurea dă satul Lămășeni ca zestre fiicei sale Ecaterina la căsătoria cu Constantin Stamate. În această perioadă, își revendică dreptul de moștenitor asupra satului (probabil a celeilalte părți) și paharnicul I. Sacară. Astfel, în 1831, întâlnim două sate: Lămășani a Ciurii și Lămășani pah. Sacară. În următorul an, alături de Sacară mai apare un proprietar – Toma Buzdugan în Lămășani pah. Sacară, coproprietar pe care nu-l vom mai întâlni, ca urmare a procesului intervenit între pah. Sacară și slugerul F. Ciurea în 1830.

O dată cu anul 1839, satul Lămășeni a Ciuri apare sub numele de Lămășani stol. Cichirdik.

La începutul secolului XX, în Marele Dicționar Geografic al României se menționează că partea estică a satului Lămășeni este „pe moșia fostului proprietar Cichirdic, poartă numele de Lămășeni-Cichirdic; iar cea de V., se numește Lășășeni-Secară”.

La începutul secolului XX, satul avea 179 case, populate cu 219 familii, 814 suflete, din care 200 contribuabili. Marele Dicționar Geografic al României menționa că în sat existau 2 biserici, una în Lămășeni-Cichirdic, cu hramul Sf. Constantin și Elena, zidită de Anastasia Cichirdiceasa în 1850, iar a doua, cu hramul Sf. Nicolae, era de lemn. De

asemenea, în sat exista o școală rurală mixtă, înființată în 1864 .

Pocoleni

Documentele secolului XVIII-lea amintesc de moșia Pocoleni, proprietatea lui Ienache Cantă și care o avea schimb de la mănăstirea Rășca. La 8 octombrie 1784, mitropolitul Gavril îi dă lui Iordache Cantă satul Mihăiești și primește de la acesta moșia Pocoleni, pe care, la 4 mai 1786, o dă mănăstirii Slatina. La 23 aprilie 1798, mănăstirea va arenda moșia Pocoleni diacului Iordache Pleșescu.

Nu avem informații dacă pe moșie s-a aflat și un sat, însă la recensământul din 1860 aici nu sunt menționate case. Satul a apărut în urma împrumțării din 1899. Începând cu anul 1902, unii rădășeneni se mută aici și își construiesc gospodăriile. Treptat numărul locuitorilor crește, astfel încât în preajma primului război mondial se simțea nevoia unei școli primare. Astfel, în 1916, localitatea va avea o școală primară

Potrivit legii administrative din 1929, satul devine unitate administrativă satească, ce ține de comuna Horodniceni. Populația nu a fost însă de acord cu această repartizare, astfel consiliul sătesc a obținut mutarea satului în componența comunei Rădășeni, menționând legăturile strânse, de rudenie pe care le aveau cu rădășeneni.

Evoluția planimetrică

Pe baza ridicărilor topografice de la finalul secolului XVIII și XIX, se poate observa evoluția vetrei satelor, respectiv a spațiului ocupat de zonele construite. Pe ridicarea topografică de la finele secolului XVIII se poate observa poziția geografică și extinderea localităților Lămășeni și Rădășeni. Satul Lămășeni este situat într-o zonă de dealuri, cu case răspândite. În partea central vestică a satului se poate observa existența unei biserici. Satul Rădășeni este situat în zona de gravitație economică și administrativă a localității Fălticeni, care la vremea respectivă nu avea încorporate satele din împrejurime. Rădășenii are o structură a vetrei și extinderii spațiului construit și parcelat similare cu cele ale satului Lămășeni. Biserica satului este amplasată în partea sudică a satului, într-o zonă construită mai dens, pe malul stâng al pârâului Rădășeni.

Figura 3 - Ridicare topografică sec XVIII (hartă militară, 1788-1790) – Sat Lămașeni
Sursă: Studiu istoric aferent PUG

Figura 4 - Ridicare topografică sec XVIII (hartă militară, 1788-1790) – Sat Rădășeni
Sursă: Studiu istoric aferent PUG

Pe ridicarea topografică de la finele secolului XIX, se poate observa o consolidarea a zonei construite a satelor și o extindere a tramei stradale, respectiv a parcelarului. Extinderea spațiului de locuințe a avut loc în zonele de periferie și la extremitățile căilor principale de circulație. Se poate observa o extindere a tramei stradale și o multiplicare a căilor de acces secundare pe teritoriul satelor.

Figura 5 – Ridicare topografică secol XIX (hartă militară, 1892-1898) – sat Lămașeni
Sursă: Studiu istoric aferent PUG

Figura 6 – Ridicare topografică secol XIX (hartă militară, 1892-1898) – sat Rădășeni
Sursă: Studiu istoric aferent PUG

2.1.2. Evoluția tramei stradale și a parcellarului

Localitățile de pe raza comunei Rădășeni au o structură adunată. **Trama stradală** s-a dezvoltat, în mare parte, compact în jurul vetrelor satelor, de pe la mijlocul secolului XIX, s-au adăugat mai multe străzi/ulițe laterale, majoritatea extinderilor au avut loc într-un spațiu restrâns dintre zona deja locuită și cele delimitate de dealurile din împrejurimi. Satele Lămașeni și Rădășeni s-au extins în cea mai mare parte la extremitățile satului, iar parcellarul a urmat o expansiune circulară în jurul vetrelor. Se poate observa o evoluție mai accentuată a tramei stradale de la finele secolului XIX, care s-a menținut pe parcursul întregului secol XX, cu precădere în primele 6-7 decenii.

Din punct de vedere al parcellarului, localitățile au o structură a parcelelor de formă dreptunghiulară în cazul localităților însă trama stradală, trăsăturile geografice au creat o paletă largă de parcele poligonale. Parcelele, în mare parte, sunt ocupate de construcțiile gospodărești, respectiv de grădini, deși în multe cazuri grădinile nu mai sunt exploatate ca în trecut, locul lor în unele cazuri este luat de zone de recreere sau gazon.

Infrastructura satelor este una relativ bine dezvoltată, o mare parte din drumurile publice sunt asfaltate și există amenajate canale de scurgere a apei pluviale și spații pietonale în zonele unde lățimea drumului permite acest lucru.

Conformarea satelor este determinată de străzile (ulițele) sinuoase, care urmăresc văile și panta terenului, generând o imagine organică, dezvoltată spontan. În cazul satelor adunate și răsfirate, ritmul clădirilor și al loturilor este relativ uniform, dar fără a fi riguros. Gospodăria permanentă din vatra satului cuprindea în trecut casa de locuit și anexele monofuncționale, amplasate pe loturi mari și anexe multifuncționale începând de pe la mijlocul secolului al XIX-lea, în urma restrângerii suprafețelor de teren. La acestea se adaugă împrejmirile, porțile și fântânile. Construcțiile anexe - acareturile cele mai răspândite sunt: grajdurile simple sau cu șură, șurile, saivanele pentru vitele mari, cotețele pentru porci, paravanele și șandramele pentru adăpostirea ustensilelor gospodărești, poiețile pentru păsări, coșerele, cupotoarele libere pentru pâine, spațiile pentru uscarea și depozitarea fructelor.

Dispunerea pe lot a clădirilor în gospodării depinde de tipul acestora: gospodării cu curtea deschisă, în zone înalte, cu văi înguste și puternic împădurite; gospodării compacte în satele cu tendință de adunare de-a lungul văilor sau arterelor de circulație; gospodării având curtea simplă sau dublă (ograda și ocolul pentru animale); gospodării cu casa plasată central sau lateral, în unghi drept față de limita la stradă. Șurile sunt de dimensiuni ceva mai mici decât în Bucovina și se prezintă în două tipuri, reprezentative pentru zonă: șura „cu sân”, cu podul ieșit în consolă pe latura fațadei principale

și care servea de obicei la depozitarea trifoiului sau lucernei; șura „cu balcon” în dreptul podului (fânarului), ornamentat cu traforuri. La etnicii germani (sași) grajdurile, de dimensiuni mai mari decât cele românești, sunt pentru vaci și o pereche de cai și sunt împărțite în trei încăperi. Porțile de acces în gospodării sunt ornamentate, descoperite sau acoperite cu șindrilă sau draniță, asemenea celor din Bucovina. Cele mai răspândite sisteme constructive pentru casele de locuit sunt: cu cununi de bârne rotunde sau cioplite în patru muchii, încheiate la colțuri „nemțește” sau „în căței”, în cea mai mare parte a teritoriului; „în amnari”, cu pereții din bârne de lemn fasonate, în cadre din lemn, sistem apărut cam de pe la începutul secolului al XIX-lea; din paiantă cu furci din lemn și îngrădituri cu plase de nuiele împletite și luitate sau cu „ciuciuleți” și sistemele cu pereți din chirpici („cârpici”) sau ciamur, în părțile joase de pe văile Șomuzurilor. La casele vechi soclul (temelia) era inexistentă. La casele din cununi de bârne, mai nou, tălpile din lemn de stejar, erau așezate peste bolovani de piatră de carieră cu spațiul dintre ei umplut cu pământ peste care se aplica o tencuială. Casele din ciamur, datorită tehnicii de construcție, aveau pereți de 40 - 50 cm grosime, deci erau foarte bine izolate termic. Sistemele constructive folosite la locuințe se foloseau și la acareturile gospodăriei. Pereții din bârne ai caselor rămăneau aparenti la exterior, doar ancadramentele ferestrelor și ușilor fiind luitate și văruiate. Luitarea se făcea complet la exterior, la casele construite în celelalte sisteme.

Învelitorile acoperișurilor erau din șindrilă scurtă („solzi”), draniță, stuf sau paie, iar mai nou sunt din țiglă și alte materiale. După planimetrie, tipurile de case sunt: monocelulare (bordeul monocelular sau „cuhnea”); cu tindă mediană și două camere; cu patru camere; cu două sau patru camere, tindă mediană și șandrama. După spațiile semideschise locuințele sunt: cu prispă pe una sau trei laturi; cu gang (cerdac) și foișor central; cu verandă sau paravan. Elementele constructive din lemn exterioare sunt ornamentate prin cioplire, crestare și traforare: stâlpii și balustradele, frontoanele cerdacurilor și foișoarelor, șurile, porțile și fântânile. Ferestrele caselor, de formă pătrată sau de dreptunghi vertical sunt deseori dispuse pe fațade în perechi, câte două pentru fiecare încăpere. Crucile (gratiile) ferestrelor sunt confecționate din fier forjat. Arhitectura rurală contemporană este caracterizată de casele/ „vilele” urbane amplasate inadecvat în cadrul gospodăriei, fără a ține cont de modul de construire autohton. Un aspect contradictoriu, des întâlnit, este faptul că acareturile, și dintre acestea mai ales șura, sunt construite în manieră tradițională, fără nicio legătură cu noua casă.

În zona Fălticeni, acoperișul tradițional este în două și în patru ape, cu pantă corespunzătoare reliefului în care se află, cu învelitoare din șindrilă scurtă („solzi”), draniță, stuf și paie iar mai nou din tablă zincată, țiglă și alte materiale. Șarpanta este realizată din lemn, cu crestături și îmbinări cu cuie din lemn la construcțiile mai vechi și cu cuie din metal la cele mai recente. După anul 1990, acoperișul a cunoscut modificări, construcțiile mai noi nemaiținând cont de specificul local, de însorire, de orientarea vânturilor etc. decât în foarte mică măsură, fapt care în unele situații a influențat și durabilitatea acestora în timp.

La construcțiile noi, în volumetrie se observă o preponderență a folosirii acoperișului în două ape dar sunt și numeroase exemple de volumetrii foarte complicate, neizbutite din punct de vedere compozițional și străine de tradiție. De asemenea, învelitorile au început să fie înlocuite cu tablă, țiglă de beton, șindrile bituminoase sau alte materiale inferioare calitativ, ieftine, care nu și-au dovedit durabilitatea în timp și care nu sunt neapărat compatibile cu factorii de mediu în care sunt puse în operă. Dintre acestea cea mai mare amploare o au la casele noi, învelitorile din tablă care imită țigla. Culoarele acoperișurilor vechi sunt cele naturale: nuanțe de la alb și galben la gri și brun, creând o anumită unitate și încadrare în peisaj. Pentru învelitorile din materiale noi, culorile sunt adesea saturate și discrepante în ansamblul așezării. În general, acoperișul tradițional nefiind folosit ca spațiu locuibil, nu beneficiază de lucarne sau alte goluri funcționale cu excepția oficiilor pentru evacuarea fumului din pod (numite „fumare” în Bucovina) iar mai nou pentru trecerea coșului de fum. Construcțiile noi au lucarne cu forme diverse, nespecifice, adesea prost orientate cardinal și cu numeroase vicii constructive.

2.1.3. Patrimoniul cultural construit

În comuna Rădășeni există monumente istorice conform Listei Monumentelor Istorice 2015, după cum urmează, dar și situri arheologice protejate:

Nr.crt	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
79	SV-I-s-B-05432	Situl arheologic de la Rădășeni, punct "Dealul Cetății"	sat Rădășeni; comuna Rădășeni	"Dealul Cetății", la cca 1 km SE de sat	-
80	SV-I-m-B-05432.1	Așezare	sat Rădășeni; comuna Rădășeni	"Dealul Cetății", la cca 1 km SE de sat	Hallstatt
81	SV-I-m-B-05432.2	Așezare	sat Rădășeni; comuna Rădășeni	"Dealul Cetății", la cca 1 km SE de sat	Epoca Bronzului
82	SV-I-m-B-05432.3	Așezare	sat Rădășeni; comuna Rădășeni	"Dealul Cetății", la cca 1 km SE de sat	Neolitic, Cultura Cucuteni

					fazele A și B
285	SV-II-m-B-05564	Biserica de lemn "Sf. Nicolae"	sat Lămășeni; comuna Rădășeni	-	sec XVIII
352	SV-II-m-A-05597	Biserica de lemn "Sf. Mercurie și Sf. Ecaterina"	sat Rădășeni; comuna Rădășeni	-	sec XVII

Tabel 1 - Monumente istorice din comuna Rădășeni

2.1.4. Situri arheologice

Până în momentul redactării acestui memoriu, în hotarul comunei Rădășeni, în literatura de specialitate erau înregistrate 3 situri atât în RAN, cât și în LMI.

Cod RAN	Cod LMI	Denumire	Categorie	Tip	Județ	Localitate	Componente sit	Cronologie
150089.01	SV-I-s-B-05432	Situl arheologic de la Rădășeni - Dealul Cetății. Situl se află la cca. 1 km sud-est de sat	Locuire	Așezare	Suceava	Rădășeni, com. Rădășeni	Așezare	Eneolitic, Epoca bronzului, Hallstatt
150098.01	SV-II-m-B-05564	Biserica de lemn cu hramul "Sf. Nicolae" de la Lămășeni. Biserica se află în centrul localității.	Structură de cult	Edificiu religios	Suceava	Lămășeni, com. Rădășeni	Biserică de lemn, clopotniță	Epoca medievală / sec. XVII-XVIII, sec. XVIII
150089.02	SV-II-m-A-05597	Biserica de lemn cu hramul "Sf. Mercurie și Sf. Ecaterina" de la Rădășeni. Biserica se află în jumătatea de sud a localității.	Structură de cult	Edificiu religios	Suceava	Rădășeni, com. Rădășeni	Biserică de lemn	Epoca medievală / sec. XVII

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. Generalități

Comuna Rădășeni este amplasată în partea de nord a Moldovei, în sudul județului Suceava, pe zona fostei granițe ce delimitează Bucovina de regatul Austro-Ungar, la 3 km depărtare de Municipiul Fălticeni și la 30 km de reședința de județ, municipiul Suceava.

Localitatea Rădășeni este deservită de două căi principale de transport – drumul național Roman – Cornu Luncii și drumul județean Fălticeni – Pocoleni – Horodniceni – Botesti – Cornu Luncii. Un alt drum pleacă din Fălticeni, trece prin Rădășeni, urcă spre vest, apoi urmează “Calea Mare” pe deasupra Lămășenilor și coboară în Rotopânești.

2.2.2. Caracteristicile reliefului și structura geologică

Din punct de vedere geografic, comuna Rădășeni este încadrată în Podișul Moldovei, subunitatea Podișul Sucevei – Podișul Fălticenilor districtul Podișul Șomuz – Tătăruș (cumpăna de ape între râul Moldova și râul Șomuzul Mare), regiune situată în bazinul hidrografic al râului Șomuzul Mare, subbazinul pârâului Târgul suprapunându-se zonei abruptului cuestasiform vestic. Teritoriul comunei Rădășeni se situează la o altitudine medie de 350-400 m. Cota cea mai înaltă este de 436 metri, situată în apropierea satului Lămășeni, iar cea mai joasă de 300 metri se întâlnește în partea nordică a zonei, pe platoul Roșia, în apropierea Somuzului.

Satul Rădășeni este situat într-o groapă adăpostită de dealul “Glimeea” spre est, “Cetațuia” spre sud, acest deal fiind monument al naturii, apoi marginea împădurită și abruptă, pe alocuri cu unele izvoare a depresiunii pericarpate Baia spre vest. Aceasta margine se unește către nord-est cu “Dealul Viei” – 425 m înălțime. Alături de satul Rădășeni, care este și reședința de comună, din componența comunei mai fac parte și satele Lămășeni și Pocoleni. Satul Lămășeni este situat în partea de vest a comunei, la 3 km distanță de satul Rădășeni și la 9 km de municipiul Fălticeni. și Pocoleni.

Teritoriul comunei Rădășeni se situează la o altitudine medie de 350-400 m. Cota cea mai înaltă este de 436 metri, situată în apropierea satului Lămășeni, iar cea mai joasă de 300 metri se întâlnește în partea nordică a zonei, pe platoul Roșia, în apropierea Somuzului. Orientarea reliefului este Vest-Nord-Vest--Est-Sud-Est, orientare dată de rețeaua hidrografică locală afluentă a Somuzului. Stratele geologice au înclinare de la Nord-Vest spre Sud-Est. Neconcordanța de înclinare a straturilor geologice cu orientarea reliefului a dus la apariția unui relief de creșt, bine dezvoltată pe versanții drepecți ai pârâielor, care sunt mai abrupte. Energia Reliefului este de 100-150 metri. Fragmentarea așa de accentuată a reliefului se datorează și climei cu precipitații destul de ridicate (630 mm/an) alături de alcătuirea geologică a reliefului.

2.2.3. Condiții climatice

Teritoriul comunei Rădășeni se încadrează din punct de vedere climatic în zona temperat continentală, caracterizată prin schimbări bruște de temperatură, deci corespunde tipului existent în Podișul Sucevei și încadrat în „ținutul climatic al dealurilor înalte ” (300 – 600 m) cu ierni geroase și veri călduroase, uneori cu perioade prelungite de secetă.

Trasătura de bază a climatului din comuna Rădășeni este reprezentată prin ierni friguroase și viscole, veri călduroase și uscate, ninsori iarna și ploi reci primăvara și toamna, și secetă vara. Media multianuală a precipitațiilor este de 631 mm, înregistrată la Fălticeni, încadrându-se în regimul normal al zonei care este cuprins între 600 și 700 mm.

Repartiția anuală a precipitațiilor este următoarea:

- cele mai mari precipitații se înregistrează la începutul verii în lunile mai-iunie cu 285 mm, iar cele mai mici iarna în lunile ianuarie-februarie cu 51,3 mm.
- anual se înregistrează în stațiile pluviometrice din aceasta zona 5-10 ploi torențiale cu intensități maxime ce ating 2-3 mm/min.
- ploile torențiale au cea mai mare frecvență vara-80%, primăvara-28% și toamna-2%. Cea mai puternică ploaie torențială s-a înregistrat în anul 1954, în data de 30 mai când în 60 de minute au căzut 63 mm precipitații cu o intensitate de 1,05 mm/min.

Temperatura medie anuală a zonei este de 7,8°C, cu luna cea mai caldă iulie cu 18,9° C, iar cea mai rece este ianuarie cu -4,3°C. Temperatura maximă absolută a înregistrat valoarea de 37 ° C în 16 august 1909, iar minima absolută de -38 ° C în 24 ianuarie 1950.

Privind brumele și înghețurile de primăvara și toamna, în mod obișnuit își fac apariția în a treia decadă a lunii septembrie cu o frecvență de 40% și dispar în a doua jumătate a lunii aprilie cu o frecvență de 40%. Cea mai timpurie brumă a fost la 07.09.1974, iar cea mai târzie la data de 24.05.1967. Perioada medie lipsită de brume este de 100 zile, ceea ce periclitează uneori creșterea și dezvoltarea plantelor. În ceea ce privește producerea înghețurilor, data cea mai timpurie de îngheț a fost la 16.09.1971, iar cea mai târzie la data de 13.04.1972. Intervalul mediu fără îngheț este de 165 zile.

Graficul de jos arată anomaliile de temperatură pentru fiecare lună din 1979 până în prezent. Anomaliile indică cu cât a fost mai cald sau mai rece decât media climatică pentru 40 de ani din perioada 1980-2020. Astfel, lunile roșii au fost mai calde și lunile albastre au fost mai reci decât în mod normal. **În comuna Rădășeni este o creștere a lunilor mai calde de-a lungul anilor, ceea ce reflectă încălzirea globală asociată cu schimbările climatice.**

Anomalia precipitațiilor pentru fiecare lună din 1979 până în prezent arată dacă o lună a avut mai multe sau mai puține precipitații decât media climatică pe 40 de ani din 1980-2020. Astfel, **în comuna Rădășeni au fost mai multe luni uscate decât în mod normal.**

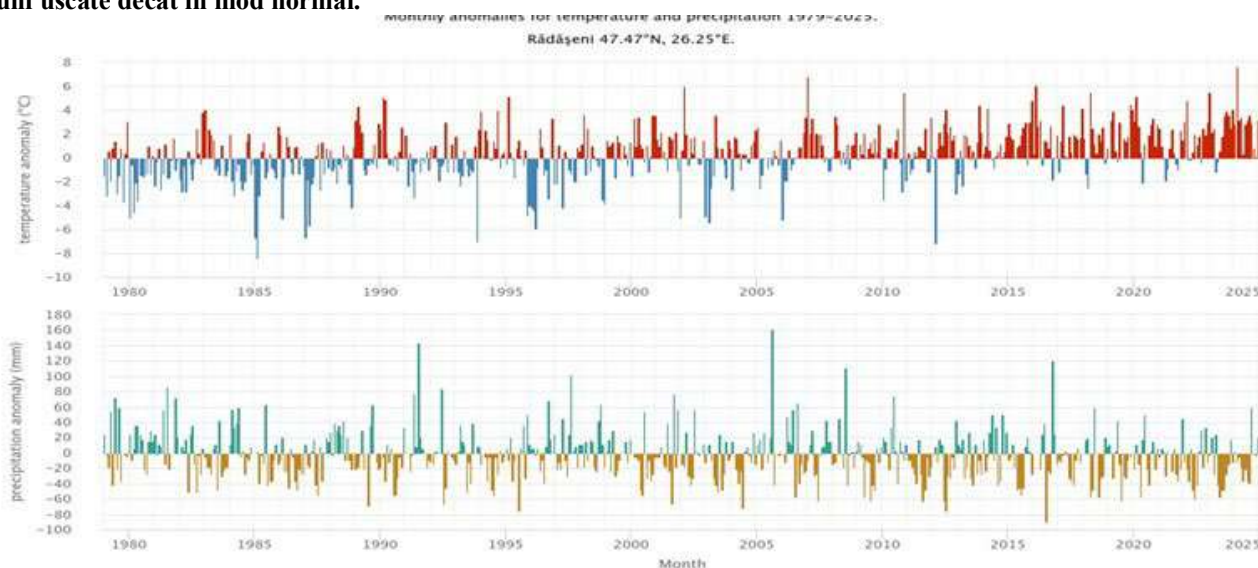

Figura 7 - Efectele schimbărilor climatice în Rădășeni din 1979 și până în prezent.

https://www.meteoblue.com/ro/vreme/historyclimate/change/r/%c4%83d%c4%83%cc5%9feni_rom%cc3%a2nia_669292

Din analiza datelor climatice de la nivelul stațiilor meteorologice situate în județul Suceava se poate observa faptul că verile au devenit caniculare și cu cantități mari de precipitații în 24 de ore, iar iernile au devenit mai blânde, fiind remarcate tot mai puține zile cu zăpadă.

În cadrul Buletinului Societății Meteorologice Române, în anul 2021 este pusă în evidență temperaturile medii lunare din luna iulie și cantitățile totale de precipitații din luna iulie din anul 2021.

Un indicator reprezentativ este indicele de disconfort THOM, prin intermediul căruia sunt evidențiate zonele de disconfort, ca urmare a interacțiunii unor factori complementari, dintre care reprezentativi sunt temperatura aerului, umezeala din aer sau mișcarea aerului percepută de către organismul uman.

Pentru U.A.T. Rădășeni a fost identificată o valoare a indicelui de sub 21°C, ceea ce nu reprezintă un disconfort pentru organismul uman.

2.2.4. Reteaua hidrografică

Comuna Rădășeni este amplasată în bazinul hidrografic Siret, subbazinul Somuzul Mare, cod cadastral XII 1.021.00.00.0.

Râul Șomuzul Mare este situat în bazinul mijlociu al Siretului, afluent de dreapta al acestuia își are obârșia în Podișul Sucevei și se varsă în râul Siret în dreptul localității Gulia. Lungimea cursului principal este de circa 51 km, râul înregistrând un debit mediu de 1,2 m³/s. Râul Șomuzul Mare drenează Depresiunea Liteni și o parte importantă din Podișul Fălticeniilor. Bazinul hidrografic al Șomuzului Mare este încadrat de următoarele coordonate geografice: paralelele de 47°39' și 47°22' latitudine nordică și meridianele de 26°00' și 26°38' longitudine estică.

Deși nu are un bazin hidrografic foarte mare, Șomuzul Mare prezintă ordinul 6 demărime în sistem Horton-Strahler. Suprafața bazinului hidrografic a râului Șomuzul Mare este de 489 km². Afluenții râului Șomuzul Mare aduc un aport scăzut de apă, fapt determinat de caracterul permanent sau semi-permanent dar și de suprafața redusă a bazinului de recepție. Albia majoră are o lățime medie de 500 m în dreptul localității Fălticeni, fapt ce a permis amenajarea hidrotehnică a acesteia. În lungul râului Șomuzul Mare s-au amenajat o serie de lacuri/iazuri: Fălticeni II, Fălticeni I, Pocoleni, Mihăiești, Moara și alte incinte piscicole de dimensiuni mici. Suprafața totală a luciului de apă este de circa 569,25 ha, unele iazuri fiind parțial umplute cu apă în anumite momente din an.

Râul Șomuzul Mare este protejat de poluarea cu reziduuri industriale și menajere de către o stație de epurare. Pe baza analizelor efectuate zilnic pe cursul râului, în aval de stația de epurare și pe baza informațiilor din literatura de specialitate, s-a determinat faptul că apa face parte din clasele a II-a și a III-a de calitate pentru 7 indicatori chimici, iar pentru conținutul în NH₄ și substanțe organice în categoriile IV și V de calitate.

Teritoriul comunei Rădășeni este străbătut de râul Șomuzul Mare pe o distanță de 6 km, de pâraul Rădășanca pe o distanță de 6 km și de pâraul Lămășanca pe o distanță de 4 km.

Din punct de hidrologic râul Șomuzul Mare și pâraurile Rădășeni și Lămășanca se încadrează în tipul de regim hidric de

podiş extracarpatic, caracterizat prin ape mari în perioada de primăvară – vară (alimentare pluvială și ape provenite din topirea zăpezilor) care determină apariția în amplasamente a unor volume mai mari de ape.

Apa de suprafață

Principalele cursuri de apă de suprafață de pe teritoriul comunei Rădășeni sunt următoarele:

ID Inspire	Nume INSPIRE	Tip	Subtip	Bazin hidrologic
RORW12-1-21-4_B1	Iazuri	Corp de apă	Râu	SIRET
RORW12-1-21-5_B1	Bradatel			
RORW12-1-21-6_B1	Radaseni			
RORW12-1-21_B3	somuzul Mare Dolhesti			
RORW12-1-40-36_B1	somuzul Mic			
RORW1-1_B1	Tisa			
RORW1-1-4_B1	Sarasau			
RORW1-1-2-15_B1	Mara si afluenti			

Tabel 2 - Date spațiale - Corpuri de apă de suprafață

Sursa: <https://inspire-geoportal.ec.europa.eu/>

Conform SINTEZEI MULTIANUALE PRIVIND PROTECȚIA CALITĂȚII APELOR ÎN BAZINUL HIDROGRAFIC SIRET 2018 – 2020 realizat de către ABA Siret, evaluarea calitativă corpurilor de apă de suprafață se prezintă după cum urmează:

Corpul de apă Șomuzu Mare(Dolhești) este evaluat prin intermediul unei singure secțiuni de control, Șomuzul Mare – Dolhești cu tipul de program:OEx. Aceasta secțiune are tipologia RO04, altitudinea medie este de 358m, substratul este format din nisip, cursul apei este sinuos, lățimea medie a albiei este de 2m, panta de scurgere are o valoare medie de 4‰.

Evaluarea biologică a acestui corp de apă s-a făcut conform cerințelor Directivei Cadru a Apei 2000/60/CEE de integrare a elementelor biologice monitorizate, fitobentos și macronevertebrate; corpul de apă a înregistrat un potențialul ecologic bun (PEB). Evaluarea stării corpului de apă pe baza elementelor fizico – chimice s-a făcut în funcție de indicatorii ce determină condițiile termice, condițiile de oxigenare, condițiile de salinitate, starea acidifierii și nutrienți. Evaluarea stării corpului de apă pe baza poluanților specifici s-a făcut în funcție de indicatorii metale (crom, nichel, zinc și plumb), micropoluanți organici și alți poluanți specifici.

Somuzul Mic cod RORW12-1-40-36_B1, cu stare ecologică bună (2),confidența evaluării stării ecologice fiind medie (2) (Anexa 6.1 A din Planul demanagement al bazinului Siret).

Starea chimică globală și parțială a corpului de apă de suprafață Somuzul Mic este bună (2), evaluare realizată pe baza grupării (G) (Anexa 6.2 din Planul de management al bazinului Siret).

Obiectivul de mediu pentru corpul de apă de suprafață Somuzul Mic, cod RORW12-1-40-36_B1: stare ecologică buna; stare chimică bună (Anexa 7.1); în prezent ambele obiective sunt atinse în cadrul corpului de apă de suprafață analizat.

Tabel 3 - Caracteristicile corpurilor de apă de suprafață

Cod INPIRE corp de ap de suprafata	Denumire curs de apă	Categoria corpului de apă	Stare/ Potențial (S/P)	Stare Chimică	Clasa de stare ecologică/ potențial ecologic	Obiectiv de mediu	
						Stare ecologică	Stare chimică
RORW12-1-21-4_B1	Iazuri	RW	S	2	2	Stare ecologică bună	Stare chimică bună
RORW12-1-21-5_B1	Bradatel	RW	S	2	3	Stare ecologică bună	Stare chimică bună
RORW12-1-21-6_B1	Radaseni	RW	S	2	2	Stare ecologică bună	Stare chimică bună
RORW12-1-21_B3	somuzul Mare Dolhesti	RW	S	2	2	Stare ecologică bună	Stare chimică bună
RORW12-1-	somuzul Mic	RW	S	2	2	Stare	Stare

Cod INPIRE corp de ap de suprafata	Denumire curs de apă	Categoria corpului de apă	Stare/Potențial (S/P)	Stare Chimică	Clasa de stare ecologică/potențial ecologic	Obiectiv de mediu	
						Stare ecologică	Stare chimică
40-36_B1						ecologică bună	chimică bună

LEGENDA

Categorie corp de apă: RW -râu natural/râu

Stare/Potențial (S/P) S - stare ecologică

Clasa de stare: 2- stare ecologică bună/potențial maxim și bun 3- stare ecologică moderată/potențial moderat; S – stare ecologică; P – potențial ecologic; 2 - STARE CHIMICĂ BUNĂ;

Tabel 4 - Caracteristicile corpurilor de apă de suprafață

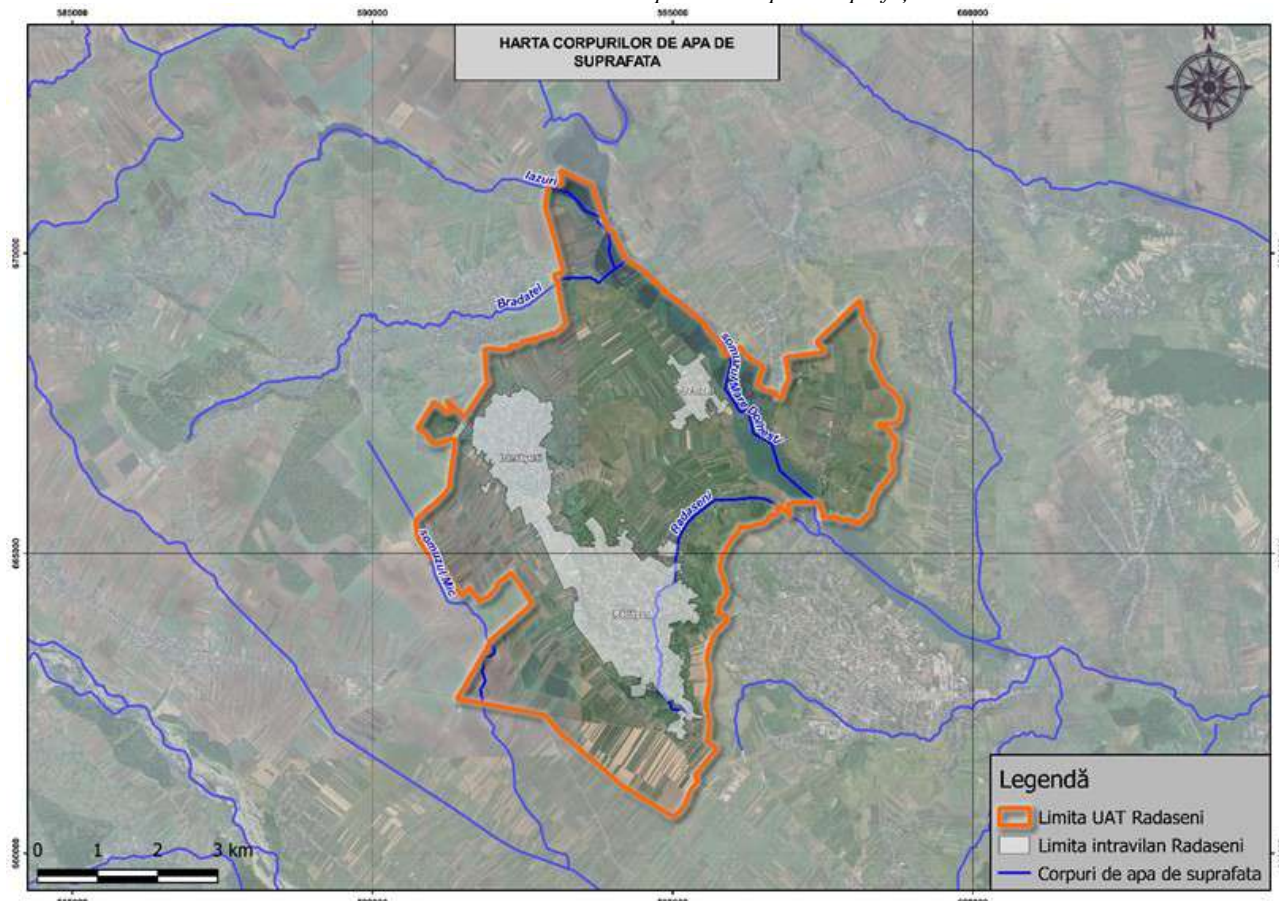

Figura 8 - Corpurile de apă de suprafață

Sursă: Studiu privind condițiile geotehnice și hidrogeologice aferent PUG

2.2.5. Rețeaua hidrogeologică

Pe teritoriul Administrației Bazinale de Apă Siret au fost identificate, delimitate și caracterizate 6 corpuri de apă subterană, 1 dintre acestea având caracter transfrontalier. Din cele 6 corpuri de apă subterană identificate, 4 aparțin tipului poros, acumulate în depozite de vârstă cuaternară și sarmațiană, un corp aparține tipului fisural dezvoltat în depozite de vârstă precambrian superior-paleozoică, iar un alt corp este de tip fisural – carstic, dezvoltat în depozite de vârstă triasic–cretacic. În ceea ce privește categoriile corpurilor de apă subterană, din totalul de 6 corpuri de apă:

- 5 sunt corpuri de apă subterană freatică;
- 1 este corp de apă subterană de adâncime.

Codul corpurilor de apă subterane (ex. ROSO01) are următoarea structură:

RO = codul de țară; SI = Administrația Bazinală de Apă Siret; 01 = numărul corpului de apă în cadrul Administrației Bazinale de Apă Siret.

Din cele 6 corpuri de apă subterane identificate, două se suprapun cu UAT Rădășeni, conform figurii.

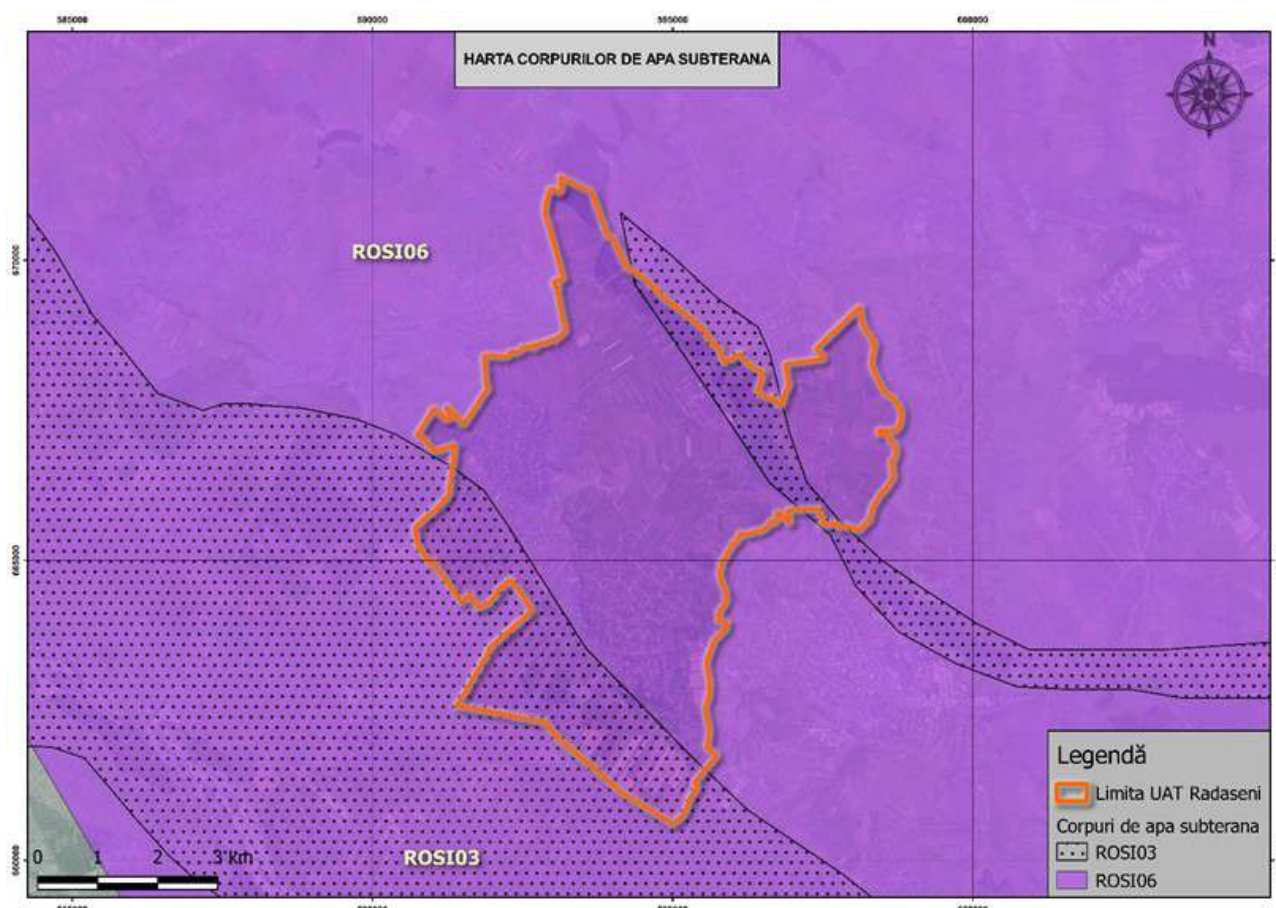

Figura 9 - Amplasarea comunei Rădășeni în raport cu corpurile de apă subterană
Sursă: Studiu privind condițiile geotehnice și hidrogeologice aferent PUG

Corpul de apă subterană ROSI03 - Lunca și terasele râului Siret și a afluenților săi

Corpul de apă subterană freatică, de tip poros permeabil, se dezvoltă în depozitele din lunca și terasele râului Siret și a afluenților acestuia și este de vârstă cuaternară. Acviferul freatic este cantonat în nisipuri și pietrișuri cu bolovănișuri, acoperite de depozite de argile, argile siltice sau nisipoase. Stratele permeabile au grosimi medii de circa 5 m. Grosimi mai mari ale formațiunilor acvifere se înregistrează în zona stațiilor hidrogeologice Hârlești și Gherăești, Bacău și Sascut, unde acestea ajung la circa 10 m grosime, precum și la stațiile Adjud și Ciorani unde grosimile pietrișurilor sunt de 20 m. Stratul acoperitor este constituit din depozite semipermeabile cu grosimi cuprinse între 0-5 m în zonele de luncă și depozite mai groase în zonele de terasă (5-10 m). Aluviunile afluenților de pe dreapta Siretului au grosimi cuprinse între 5-10 m, uneori ajungându-se la 20 m. În zonele de luncă, depozitele din acoperiș pot lipsi; pe terasă ele ajung să depășească 10 m grosime și sunt constituite din depozite loessoide. Nivelul apelor freactice se situează între adâncimile de 2-15 m. Tipul de apă (pentru toți afluenții de dreapta ai Siretului) este bicarbonat-calcic sau bicarbonat-calcic-magnezian. Afluenții din stânga Siretului au terasele și luncile slab dezvoltate, constituite în general din nisipuri care înmagazinează resurse reduse de apă. În amonte de Bucecea, grosimea acviferului aluvionar ajunge până la 11 m. În aval de această localitate, aluviunile au grosimi de cca. 10 m, debitele obținute sunt între 1-15 l/s, pentru denivelări de 1,5 m. Din terasa Siretului din zona Câmpuri s-au obținut debite de 3 l/s din acviferele situate între adâncimile de 2,5 m și 6,5 m. În zona Hânțești, la contactul terasei superioare cu terasa inferioară, apar o serie de izvoare cu debite de 1-1,8 l/s. Începând din aval de Pașcani până la Bacău, terasele Siretului au o dezvoltare continuă mare, stratul acvifer cantonat în aceste depozite are debite importante. Amonte de Roman, lunca de pe partea dreaptă a Siretului este constituită din pietriș și bolovăniș, până la adâncimea de 10 m.

Între Răcăciuni și Sascut, aluviunile se găsesc la adâncimi de 2-14 m, nivelul apei subterane situându-se la 1-5 m sub cota terenului. Debitul are valori de 4,5-13,5 l/s pentru denivelări de 0,2- 7,2 m, iar conductivitatea este de 8-200 m/zi. În terasa inferioară a Siretului de la Răcăciuni la Sascut, acviferul se dezvoltă la adâncimi de 9-32,5 m; alimentarea lui se realizează din precipitații și descărcări din treptele superioare, iar nivelul apei subterane se situează la adâncimi de 4 - 9 m. Nivelul hidrostatic are în general caracter liber, în cazul prezenței în acoperișul stratului freatic a depozitelor argiloase-siltice căpătând caracter ascensional. Direcția de curgere a fluxului subteran este, în general, dinspre zonele mai înalte spre zonele mai joase, rețeaua hidrografică din zonă drenând stratul freatic. La contactul teraselor râurilor Siret, Suceava și Moldova cu luncile apar izvoare cu debite cuprinse între 0,02 l/s și 3,0 l/s la Iacobești. În lunca și terasele râului Suceava, acviferul freatic este cantonat în depozite de pietrișuri și bolovănișuri (în zona de izvoare a râului), iar în aval depozitele devin mult mai fine, uneori constituite numai din nisipuri. Debite importante cuprinse între 1-15 l/s, pentru denivelări de 0,35-2,5 m, s-au obținut din lunca râului Suceava. Parametrii hidrogeologici au următoarele valori: debitele specifice variază între 1-10 l/s/m, transmisivitățile au valori frecvente de 100-500 m² /zi, iar coeficienții de filtrație între

10-100 m/zi. Alimentarea acviferului din lunca râului Suceava, ca și a celorlalți afluenți ai Siretului, se realizează din precipitații și din apele de suprafață. În lunca și terasele râului Moldova, acviferul freatic este constituit din pietrișuri și bolovănișuri și mai puțin nisipuri, uneori acoperite de depozite de argile nisipoase sau silturi nisipoase argiloase. Debitul specific sunt mai mari de 10 l/s/m, coeficienții de filtrație variază între 50 – 500 m/zi, cu valori diferite în funcție de granulometria depozitelor, iar transmisivitățile între 500-1000 m² /zi (în unele foraje ajungând chiar la 5000 m² /zi). În sectorul aval de Baia, aluviunile au grosimi de 1-10 m, fiind acoperite de un complex de silturi groase de 1-3 m. Debitul punctuale obținute din lunca râului Moldova și din terasa inferioară sunt cuprinse între 3-17 l/s. În zona Berchișești, aluviunile se găsesc între 7-14 m adâncime, iar în terasa inferioară la 22 m. Debitul obținute sunt cuprinse între 2,5-4,5 l/s.

Corpul de apă subterană ROSI06 - Suceava

Acest corp de apă subterană de adâncime este de tip poros permabil, se dezvoltă în formațiuni de vârstă sarmațiană și are caracter transfrontalier.

Depozitele sarmațiene au o largă dezvoltare în Platforma Moldovenească și sunt constituite dintr-o alternanță de argile, marne, nisipuri și intercalații centimetrice de gresii calcaroase și calcare oolitice.

Litologic, partea bazală a Sarmațianului (Volhinianul) este reprezentată printr-o alternanță de: argile, nisipuri, gresii și gresii oolitice, în care se întâlnesc și intercalații subțiri de bentonit și tuf andezitic. Orizontul superior este constituit din nisipuri, argile și gresii.

Numărul orizonturilor poros permeabile variază de la un foraj la altul și sunt cuprinse între 2 și 8 orizonturi.

Stiva depozitelor volhinene are o grosime de peste 250 m, iar forajul Fălticeni a interceptat 4 orizonturi constituite din nisipuri cu granulație medie și grosieră. Debitul obținut din acest foraj este de 0,4 l/s.

În forajul de la Trușești, grosimea depozitelor volhinene este de 100 m, în bază pe aproximativ 13 m se dezvoltă o stivă de argile vinete ce aparține Buglovianului. Depozitele volhinene sunt constituite dominant din argile vinete, singura intercalație de nisipuri întâlnindu-se la aproximativ 50 m (grosimea nisipurilor este de circa 40 cm). Debitul obținut este de 0,3 l/s, iar apa este de bună calitate. În forajul Roma, au fost identificate 4 orizonturi poros-permeabile, debitul obținut fiind de 1,3 l/s, iar apa se încadrează în limitele de potabilitate.

2.2.6. Solul

Solul se află într-o continuă evoluție (sub influența factorilor fizico - geografici) și transformare, datorită intervenției antropice, constituind un mediu fizic, chimic și biologic, dinamic.

Solurile sunt în principal cernoziomuri levigate și argiloiluviale brune și podzolice, pretabile agriculturii intensive, iar, pe malurile râurilor, aluviale.

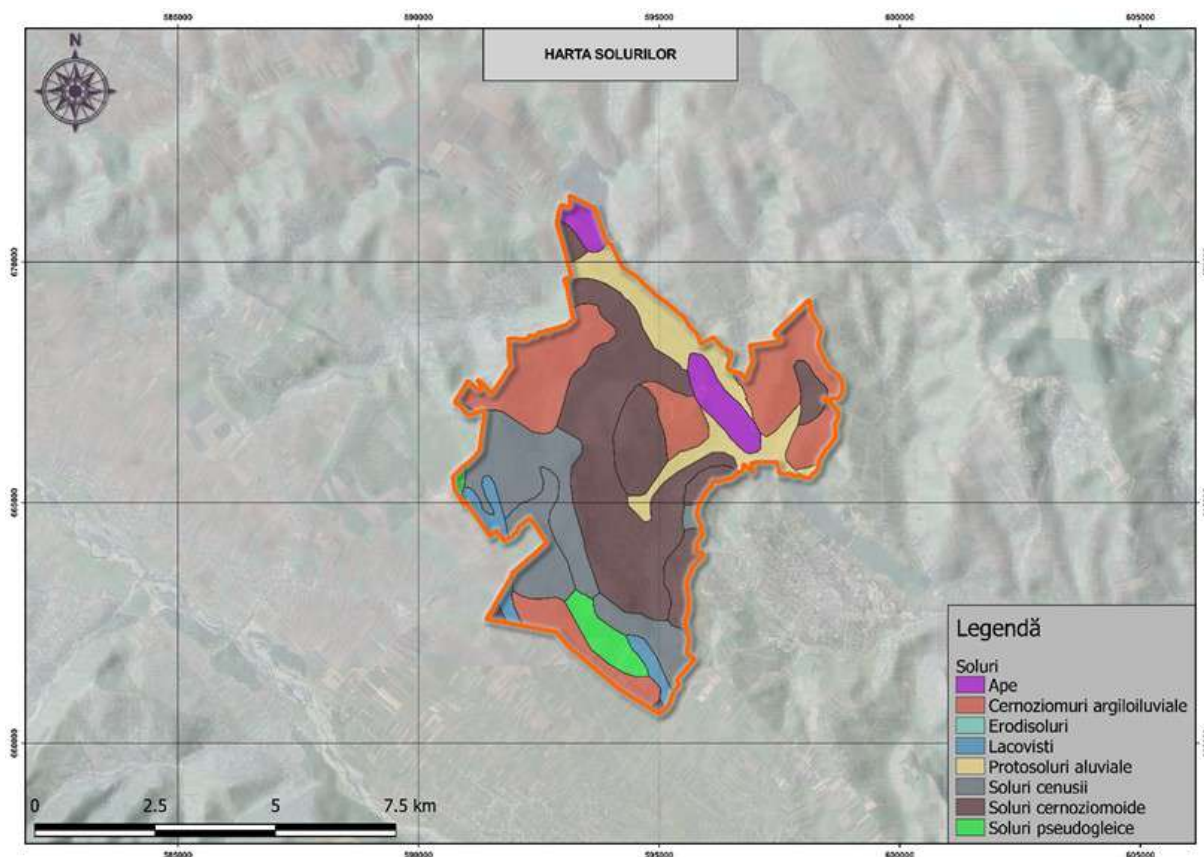

Figura 10 – Harta solurilor din regiune

Sursă: Studiu privind condițiile geotehnice și hidrogeologice aferent PUG

2.2.7. Vegetația

Vegetația și fauna

La capitolul vegetație și faună, zona Rădășeni se caracterizează printr-o faună bogată și o varietate deosebită de genuri și specii, determinată de relieful colinar al comunei care a permis extinderea pădurilor de foioase, în special a fagului și în mică măsură a stejarului. Pădurile din lunca Moldovei sunt situate pe ostroavele formate de râu și sunt constituite din plop, salcie, arin. Subarboretul este reprezentat prin ulm, sânger, mur, iar în locuri mai umede socul. La marginea pădurilor crește măceșul și păducelul. Pajiștile sunt folosite în special ca pășune, mai rar ca fânețe. Speciile des întâlnite în vegetația de pajiști sunt: specii de păiuș, pirul târător, bărboasa, iarba câmpului, firuța, patlagina, sânziencele, coada șoricelului, pădăria, feriga, mușchiul de pământ. Cele mai des întâlnite specii de arbuști în zonă sunt: socul, zmeurul, măceșul. Dintre plantele de cultură care se dezvoltă bine amintim grâul, orzul, cartoful, trifoiul, porumbul.

Fauna este în general săracă, fiind mult mai diminuată în urma expansiunii activităților umane: lupul, mistrețul, vulpea, căprioara, iepuri, popândăi, rațe sălbatice.

În raport cu fauna, s-au stabilit două mari zone de vânătoare, una specifică pentru vânatul iepurilor, a rațelor sălbatice, potarnichiilor care cuprinde Dealul Cerdac, Vulturești, Somuz, Dealul de mijloc, Gavan și a doua zona, cuprinzând regiunile acoperite cu pădure, unde vânatul este îndreptat asupra lupilor, mistreților, vulpilor și caprioarelor.

2.2.8. Elemente naturale de interes deosebit

Pe teritoriul administrativ al comunei Rădășeni există următoarele arii naturale protejate:

ARII PROTEJATE PREZENTE IN UAT RĂDĂȘENI				
Cod arie naturală protejată	Denumire arie naturală protejată	Tip arie naturală protejată	Decizie înființare arie naturală protejată	Suprafață totală arie naturală protejată
ROSCI0310	Lacurile Fălticeni	Ordinul ministerului nr. 2387/2011	Sit de importanță comunitară	876.69
ROSPA0064	Lacurile Fălticeni	Hotărârea de guvern nr. 1284/2007	Arie de protecție specială avifaunistică	787.411

Tabel 5 - Suprafețele ocupate de ariile protejate

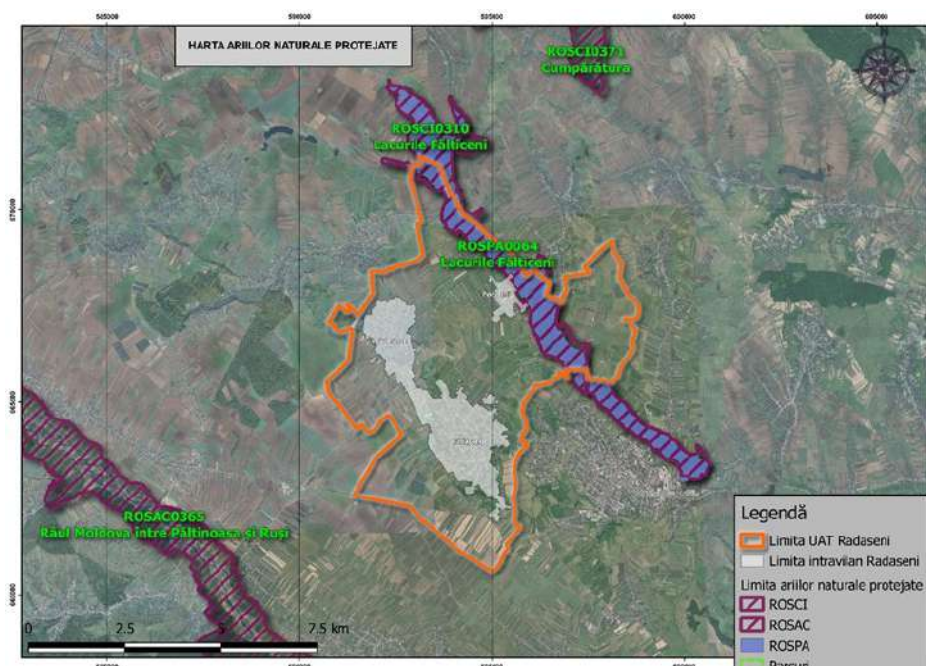

Figura 11 – Limitele ariilor naturale protejate în raport cu UAT Rădășeni
Sursă: Prelucrare proiectant

ROSCI0310 Lacurile Fălticeni

Aria naturală protejată ROSCI0310 Lacurile Fălticeni a fost desemnată ca sit de importanță comunitară - SCI - prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr.1964/2007, modificat și completat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr.2387/2011, cu o suprafață totală de 876,7 ha.

Aria naturală protejată ROSCI0310 Lacurile Fălticeni a fost desemnat pentru conservarea a 3 specii de mamifere: vidră (*Lutra lutra*), Liliacul cu urechi mari (*Myotis bechsteinii*), Liliacul de apă (*Myotis dasycneme*), 4 specii de amfibieni: Izvorașul cu burtă roșie (*Bombina bombina*), Izvorașul cu burtă galbenă (*Bombina variegata*), Triton cu creastă (*Triturus cristatus*), Triton carpatic (*Triturus montandoni*) și a unei specii de reptile: Testoasa de apă (*Emys orbicularis*). Această arie naturală protejată se suprapune în mare măsură peste ROSPA0064 Lacurile Fălticeni, vizând aproximativ aceleași ecosisteme ce prezintă o importanță deosebită pentru speciile de amfibieni, reptile și mamifere pentru care au fost declarate.

ROSPA0064 Lacurile Fălticeni

ROSPA0064 Lacurile Fălticeni, conform Directivei nr. 2009/147/CE, arie naturală protejată de protecție specială avifaunistică desemneată prin Hotărârea Guvernului nr.1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 971/2011. Situl ROSPA0064 Lacurile Fălticeni a fost desemnat în special pentru conservarea unui număr de 19 specii de păsări din Anexa 1 a Directivei Păsări -79/409/EEC

Mai jos se listează habitatele și speciile sitului **ROSPA0064 Lacurile Fălticeni**:

Specie	Starea de conservare	Nr. minim de indivizi/perechi estimate în sit
<i>Aythya nyroca</i>	C - redusă	5 indivizi –pasaj
<i>Botaurus stellaris</i>	C - redusă	2-4 perechi –cuibărit
<i>Chlidonias hybridus</i>	C - redusă	15 indivizi –pasaj
<i>Chlidonias niger</i>	C - redusă	10 indivizi –pasaj
<i>Ciconia ciconia</i>	C - redusă	minim 25 indivizi –pasaj
<i>Circus aeruginosus</i>	C - redusă	2-4 p –cuibărit
<i>Egretta alba</i>	C - redusă	5 indivizi –pasaj
<i>Gavia arctica</i>	C - redusă	2-20 indivizi –pasaj
<i>Gavia stellata</i>	C - medie	1-8 indivizi –pasaj
<i>Ixobrychus minutus</i>	C - redusă	5-20 indivizi –pasaj
<i>Lanius collurio</i>	C - redusă	30-60 perechi –cuibărit
<i>Mergus albellus</i>	C - redusă	1 indivizi –pasaj
<i>Nycticorax nycticorax</i>	C - medie	2 indivizi –pasaj
<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	C - redusă	2 indivizi –pasaj
<i>Philomachus pugnax</i>	C - redusă	20-300 indivizi –pasaj
<i>Pluvialis apricaria</i>	C - redusă	161 indivizi –pasaj
<i>Sterna albifrons</i> *	C - redusă	0-5 perechi –cuibărit
<i>Sterna hirundo</i>	C - medie	3-8 perechi –cuibărit
<i>Tringa glareola</i>	C - redusă	25 indivizi –pasaj

Tabel 6. Habitatele și speciile sitului ROSPA0064 - Lacurile Fălticeni

2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU

2.3.1. Încadrare în teritoriu

Comuna Rădășeni este amplasată în partea de nord a Moldovei, în sudul județului Suceava, pe zona fostei granițe ce delimitează Bucovina de regatul Austro-Ungar, la 3 km depărtare de Municipiul Fălticeni și la 30 km de reședința de județ, municipiul Suceava.

Localitatea Rădășeni se învecinează:

- NORD - cu teritoriile comunelor Horodniceni, Moara și Bunești;
- SUD - cu teritoriul comunei Baia și Municipiul Fălticeni;
- EST - Municipiul Fălticeni și comuna Bunești;
- VEST - cu teritoriile comunelor Cornu Luncii și Horodniceni.

Poziția în teritoriu nu asigură un grad ridicat de accesibilitate, comuna fiind situată într-o zonă relativ izolată, dar cu acces la arterele principale de circulație rutieră. DN 2E străbate comuna în partea de Sud a teritoriului administrativ, prin extremitatea sudică a localității Rădășeni și are următorul traseu: racord cu DN 2 în dreptul localității Spătărești - Rădășeni – Cornu Luncii – Păltinoasa – racord cu DN 17. Pe teritoriul comunei Rădășeni, DN 2E străbate o distanță de 4 km.

2.3.2. Structura teritoriului administrativ

Centrul politico-administrativ al comunei Rădășeni, este localitatea Rădășeni.

Unitatea administrativ-teritorială Rădășeni are o suprafață totală de **4075,09 ha**, cuprinzând teritoriile din intravilan și din extravilan.

În actuala structură administrativă, comuna Rădășeni este alcătuită din:

- **Rădășeni** – reședința comunei;
- Lămășeni;
- Pocoleni;

Repartiția intravilan-extravilan a teritoriului administrativ este următoarea:

	Suprafața (ha)	Procente din total (%)
Unitate Administrativ-Teritorială (conform limită furnizată ANCPI)	4075,09 ha	100,00%
Intravilan existent (conform limită furnizată ANCPI)	730,36 ha	-

Tabel 7 - Repartiția intravilan-extravilan a terenurilor din UAT RĂDĂȘENI

2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE

2.4.1. Date de la nivel suprateritorial

Potențialul economic al Județului Suceava nu poate fi definit decât în raport cu rolul său la nivel regional și național. Astfel, în definirea *profilului economic* vom lua în considerare nu doar activitățile economice din cadrul acestui județ, ci și potențialul său endogen (*definit în raport cu suprafața agricolă, numărul de locuitori, suprafața forestieră, numărul de animale exprimate în UMV, patrimoniul cultural*), capitalul uman, echiparea tehnico-edilitară și caracteristicile fizico-geografice.

Județul Suceava este situat în **Macroregiunea Doi, Regiunea Nord-Est** și are un total de 763.333 locuitori în anul 2023, într-o ușoară scădere față de anii precedenți, în perioada de referință 2011-2023. Raportul dintre cele două medii de rezidență -urban și rural- este unul foarte echilibrat, remarcându-se totuși o ușoară dominanță a mediului rural. Astfel, se remarcă faptul că în anul 2011, raportul dintre urban și rural era de 44,04% la 55,96% în favoarea mediului rural, în timp ce în anul 2023 raportul este de 43,82% la 56,18% în favoarea mediului rural. Se remarcă o ușoară pierdere a populației județului, așa cum am precizat anterior, pierderea fiind mai însemnată în cazul mediului rural, unde populația a scăzut cu aproximativ 4% în intervalul analizat. În cazul mediului urban de rezidență se înregistrează o scădere de 3,17% iar per total la nivelul județului Suceava, pierderea de populație este de 3,65% în intervalul 2011-2023..

2.4.1.1. Produsul intern brut

Județul Suceava este al treilea județ din Regiunea Nord-Est din perspectiva produsului intern brut și al 16-lea în topul județelor României, din perspectiva PIB-ului național.

Conform datelor statistice furnizate de topfirme.ro pentru anul 2022, județul Suceava are pe teritoriul său 54.188 de agenți economici. Cea mai mare densitate a întreprinderilor se găsește în Municipiul Suceava, unde sunt raportați 14.321 de agenți economici. Agenți economici numeroși se găsesc și pe teritoriul municipiilor Rădăuți, Fălticeni și Câmpulung Moldovenesc.

Din perspectiva PIB, Județul Suceava raportează în anul 2021 o valoare de 22,7 miliarde lei, prețuri curente, reprezentând aproximativ 18% din PIB-ul Regiunii Nord-Est. Acesta reprezintă al treilea județ, ca mărime PIB, după Județele Iași (cu un PIB în anul 2021 de 40,1 miliarde lei) și Bacău (ce raportează în anul 2021 un PIB de 22,9 miliarde lei, puțin mai ridicat decât cel al Județului Suceava).

2.4.1.2. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate

Conform datelor furnizate de topfirme.ro, cifra totală de afaceri a Județului Suceava se ridică la 33,3 miliarde lei (adică 7,6 miliarde euro – reprezentând 1,33% din cifra de afaceri a României). Topul celor mai puternice localități din Județul Suceava în raport cu numărul agenților economici este asigurat de municipiul Suceava, Rădăuți, Fălticeni, Câmpulung Moldovenesc și Gura Humorului. Comuna Rădășeni, ce face subiectul prezentului studiu nu se găsește decât pe poziția cu numărul 49, din perspectiva numărului de agenți economici, având pe teritoriul său un total de doar 232 agenți economici.

Principalele domenii de activitate din perspectiva cifrei de afaceri sunt:

- Fabricarea de fumire și a panourilor de lemn – cifră de afaceri de 2,1 miliarde de lei
- Comerț cu ridicata a bunurilor – cifră de afaceri de 585,1 milioane de lei
- Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice, producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate – cifră de afaceri de 492,8 milioane de lei
- Fabricarea hârtiei și a cartonului- cifră de afaceri de 450,8 milioane de lei
- Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic- cifră de afaceri de 434,5 milioane de lei

Principalele companii din perspectiva cifrei de afaceri sunt:

- EGGER ROMANIA SRL – Rădăuți, Județul Suceava – cifră de afaceri de 2,1 miliarde lei (484,5 milioane euro)
- VALVIS HOLDING DISTRIBUTION SA – Vatra Dornei, Județul Suceava – cifră de afaceri de 585,1 milioane lei (133 milioane euro)
- CARPATHIAN SPRINGS SA – Vatra Dornei, Județul Suceava – cifră de afaceri de 491,8 milioane lei (112 milioane euro)
- AMBRO SA – Suceava, Județul Suceava – cifră de afaceri de 450,8 milioane lei (102,5 milioane euro)
- TEHNO WORLD – Baia , Județul Suceava – cifră de afaceri de 434,5 milioane lei (98,7 milioane euro)

2.4.1.3. Profitul net total pe domenii de activitate

Profitul net total înregistrat de Județul Suceava în anul 2023 este de 3,3 miliarde lei (adică 756,6 milioane euro). Acesta reprezintă aproximativ 0,68% din profitul net realizat la nivelul țării. În raport cu domeniile de activitate, pondere cea mai mare din perspectiva profitului net este ocupată de domeniul lucrărilor de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale. Pe locul al II-lea, se regăsește domeniul transporturilor rutiere de mărfuri. Pe locul al III-lea se găsește domeniul fabricării de furnire a panourilor de lemn, conform site-ului topfirme.ro.

Principalele companii din perspectiva profitului net sunt:

- EGGER ROMANIA SRL – Rădăuți, Județul Suceava – profit net de 114,8 milioane lei (26,1 milioane euro)
- CARPATHIAN SPRINGS SA – Vatra Dornei, Județul Suceava – profit net de 79 milioane lei (18 milioane euro)
- BIOENERGY SUCEAVA S.A. – Suceava, Județul Suceava – profit net de 66,4 milioane lei (15,1 milioane euro)
- TEHNO WORLD SRL – Baia, Județul Suceava – profit net de 45,5 milioane lei (10,3 milioane euro)
- SYMMETRICA SRL – Veresti, Județul Suceava – profit net de 37 milioane lei (8,4 milioane euro)

2.4.1.4. Numărul întreprinderilor pe secțiuni de activitate

Conform datelor furnizate de topfirme.ro, județul Suceava găzduiește un total de 54.188 de agenți economici, reprezentând 2,15% din totalul agenților economici din România. Din perspectiva numărului de agenți economici, cei mai mulți activează în domeniul transporturilor rutiere de mărfuri. Pe locul al doilea, din perspectiva numărului de agenți economici se găsesc cei din domeniul industriei prelucrătoare. Pe locul al treilea, lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale.

Din perspectiva numărului de angajați, cel mai reprezentativ domeniu de activitate din Județul Suceava este cel al lucrării de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, acesta fiind urmat de domenii precum transporturi rutiere de mărfuri, industrie prelucrătoare, etc.

Principalii agenți economici în raport cu numărul de angajați, în Județul Suceava, sunt:

- BIO-STAR S.R.L. – Suceava, Județul Suceava – 1 414 angajați
- SET-CORPORATION SRS – Scheia, Județul Suceava – 994 angajați
- EGGER ROMANIA SRL – Rădăuți, Județul Suceava – 813 angajați
- ACET SA – Suceava, Județul Suceava – 799 angajați
- MOPAN SUCEAVA S.A. – Suceava, Județul Suceava – 631 angajați

2.4.1.5. Forța de muncă a județului Suceava

Populația ocupată

Așa cum se observă în figura de mai jos, se remarcă faptul că în anul 2013, cea mai mare parte a populației era ocupată în domenii precum agricultură, silvicultură, pescuit (44,52%), industrie (14,17%) și industrie prelucrătoare (13,57%). Față de această perioadă, în anul 2023, domeniul de activitate al agriculturii, silviculturii și pescuitului a rămas tot pe primul loc cu (19,53%) și industria prelucrătoare (17,75%).

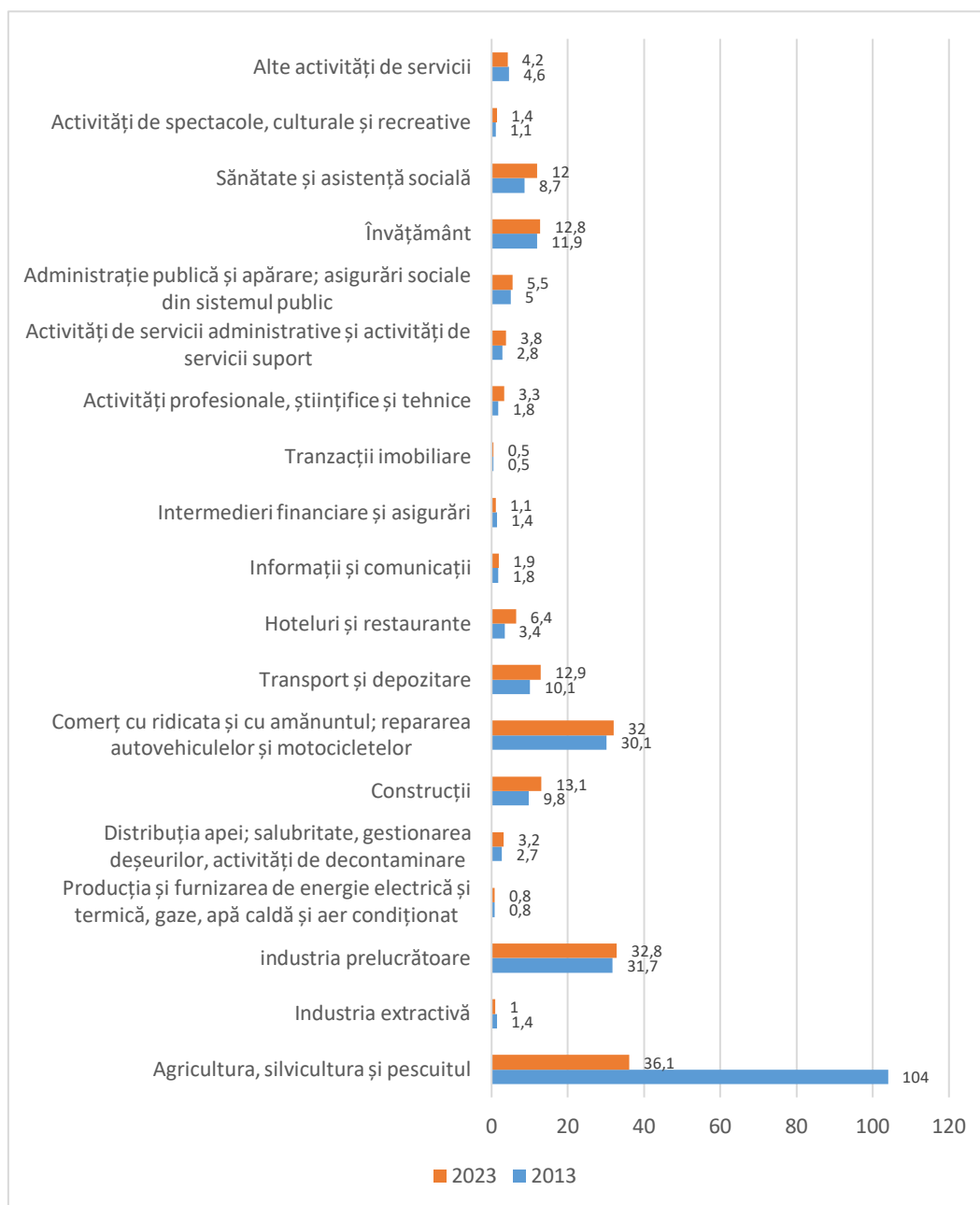

Figura 12 - Populația ocupată la nivelul Județului Suceava, în funcție de principalele activități economice
Sursa: INS, Baza de date Tempo

Numărul de angajați

La nivelul județului Suceava sunt înregistrați, în anul 2023 (conform INS, baza de date Tempo), un număr de 111 816 de salariați, în creștere față de anul 2013, când erau raportați 88 767 de salariați. Cea mai mare pondere a salariaților era înregistrată în domeniul transporturilor, urmată apoi de domeniul construcțiilor și cel al comerțului.

Tabel 8 - Număr total de salariați prin raportare la populația totală a județului Suceava (mii persoane)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Populația totală a județului	740,3	740,8	745,1	747,6	751,7	761,0	765,6	767,8	767,4	764,4	764,7
Număr salariați	88,6	91,7	92,6	96,4	100,5	103,4	106,4	102,5	105,3	107,3	111,8

Sursa: INS, Baza de date Tempo

Șomajul

La nivelul Județului Suceava, numărul șomerilor înregistrați este din ce în ce mai redus, scăzând de la 16185 șomeri înregistrați în anul 2013 la un total de 11059 șomeri înregistrați în anul 2023. Cel mai mic număr de șomeri înregistrați a fost menționat în anul 2021, când au fost raportați, doar 10401 șomeri.

Tabel 9 - Numărul total de șomeri înregistrați (mii persoane)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Populația totală a județului	740,3	740,8	745,1	747,6	751,7	761,0	765,6	767,8	767,4	764,4	764,7
Șomeri înregistrați	16,1	16,4	15,3	14,4	12,3	11,8	11,0	11,8	10,4	10,8	11,0

Sursa: INS, Baza de date Tempo

2.4.2. Structura economică a comunei

2.4.2.1. Profilul economic al comunei

Conform informațiilor furnizate de pe topfirme.ro, comuna Rădășeni are pe teritoriul său un număr total de 232 agenți economici, reprezentând doar 0,43% din totalul agenților economici din Județul Suceava. Cifra de afaceri înregistrată este de 56,5 milioane lei (adică aproximativ 12,8 milioane euro), fiind un procent de 0,17 % din totalul cifrei de afaceri a județului Suceava.

Din perspectiva numărului de angajați din Comuna Rădășeni, acesta se ridică la totalul de 110 angajați în anul 2023. Cel mai mare număr de angajați aparține companiei CABRITUR SRL, cu sediul în satul Rădășeni, având, în anul 2023, un total de 27 angajați, adică aproximativ 24,54% din totalul angajaților din localitate. Domeniul de activitate al acestei companii este alte transporturi terestre de călători n.c.a.

După cum se observă în figura de mai jos, cea mai mare parte a angajaților din comuna Rădășeni activează în zona transporturi, mai apoi activități auxiliare pentru producția vegetală iar mai apoi comerț cu ridicata nespecializată etc.

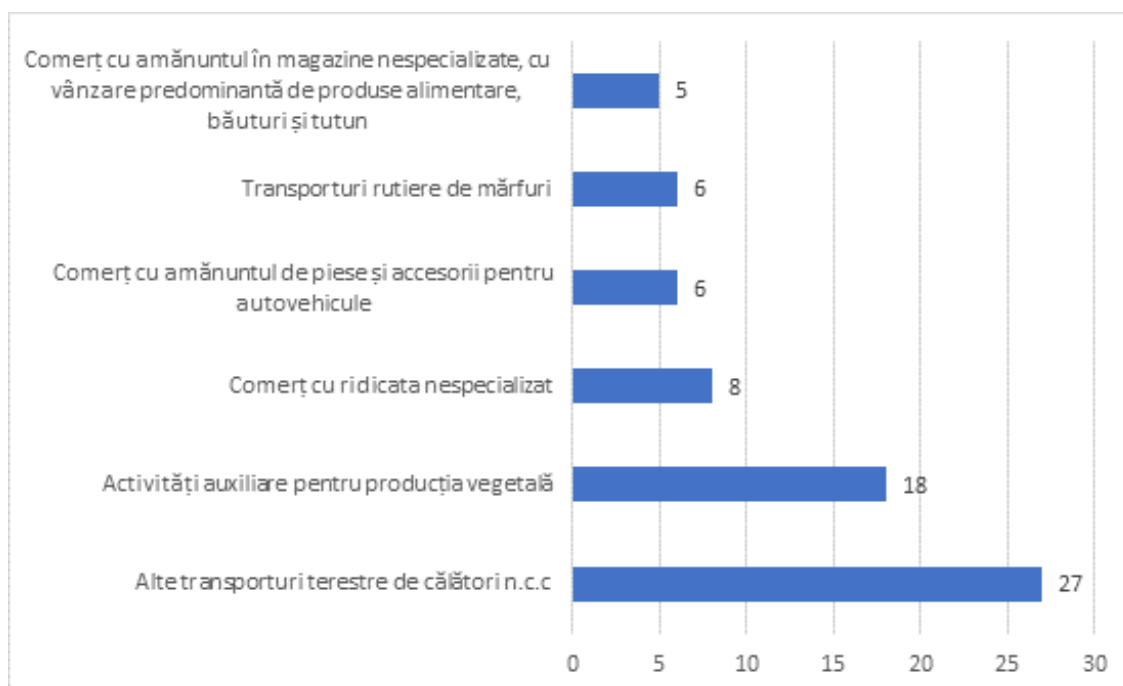

Figura 13. Numărul de angajați la nivelul comunei Rădășeni, județul Suceava, pe principalele activități economice (2023)

Sursa: <https://www.topfirme.com>

2.4.2.2. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate

Cei mai importanți cinci agenți economici din perspectiva cifrei de afaceri, din Comuna Rădășeni, sunt:

- GAF SPEED GOLS S.R.L. – cifră de afaceri de 7,8 milioane lei – Transporturi rutiere și mărfuri
- CABRITUR SRL – cifră de afaceri de 4,9 milioane lei – Alte transporturi terestre de călătorii n.c.a
- LONIA GRUP S.R.L. – cifră de afaceri de 4 milioane lei – Comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule
- ARSENI EURO CARGO S.R.L. – cifră de afaceri de 2,8 milioane lei – Transporturi rutiere și mărfuri
- TRUST24LAMA S.R.L. – cifră de afaceri de 2,5 milioane lei – Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin internet

Analiza din perspectiva cifrei de afaceri scoate în evidență primele cinci domenii de activitate. Astfel, primele 2 domenii sunt reprezentate de transporturi rutiere de mărfuri și comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin internet, care însumează peste 44 % din cifra de afaceri a comunei Rădășeni.

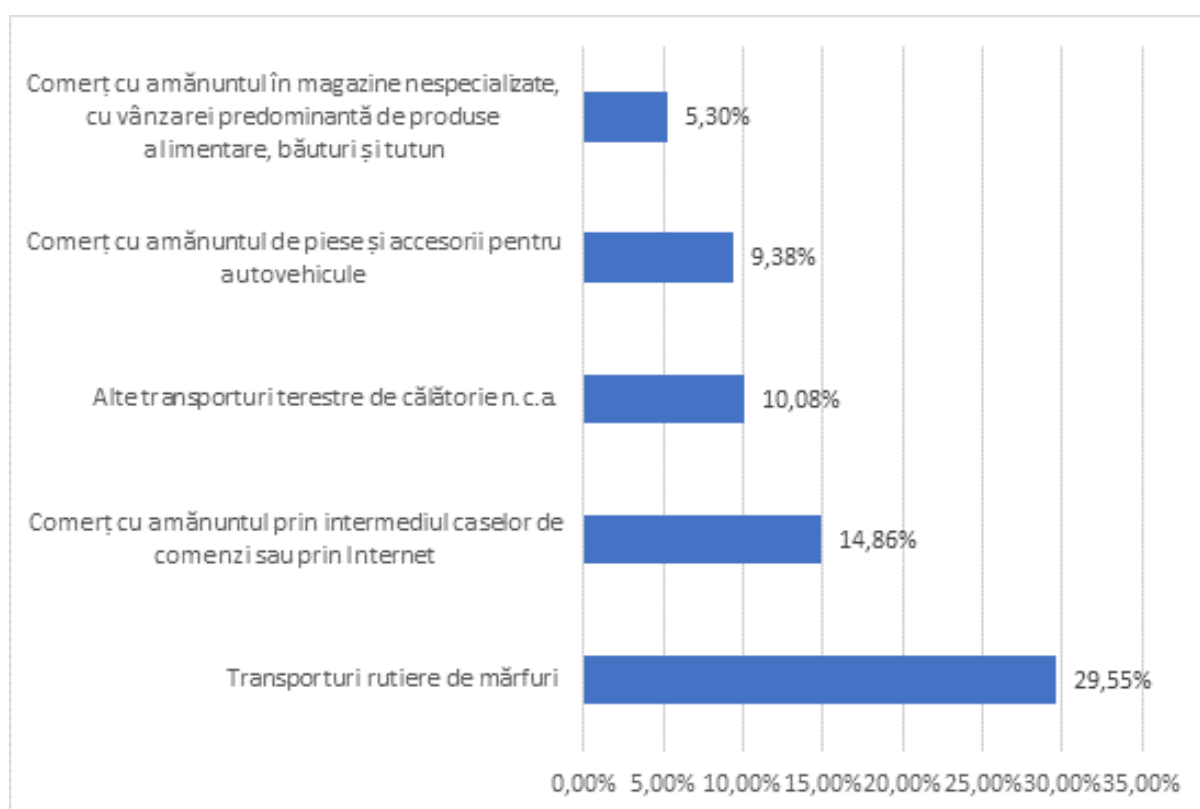

Figura 14. Procentul reprezentat de cifra de afaceri în raport cu primele 5 domenii de activitate, la nivelul Comunei Rădășeni, Județul Suceava

Sursa: <https://www.topfirme.com>

2.4.2.3. Profitul net total pe secțiuni de activitate

Așa cum se remarcă în figura de mai jos, din perspectiva profitului înregistrat în raport cu principalele domenii de activitate, cea mai mare pondere o are domeniul de comerț, care cumulată cu transporturile reprezintă peste 38% din profitul înregistrat de Comuna Rădășeni în anul 2023, conform sursei topfirme.ro.

În topul firmelor din Comuna Rădășeni din Județul Suceava, din perspectiva profitului, se găsesc următoarele:

- FERMA VERDE DIN BUCOVINA S.R.L. – profit de 969 932 lei – Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin internet
- PREDICT S.R.L. – profit de 940 273 lei – Transporturi rutiere de mărfuri

- BIOFLORISERV S.R.L. – profit de 706 686 lei – Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor
- ECOMAR FRUCT S.R.L. – profit de 572 238 lei – Activități auxiliare pentru producția vegetală
- PAVFORCECONSTRUCT S.R.L. - profit de 456 381 lei – Cultivarea fructelor semintoase și sămburoase

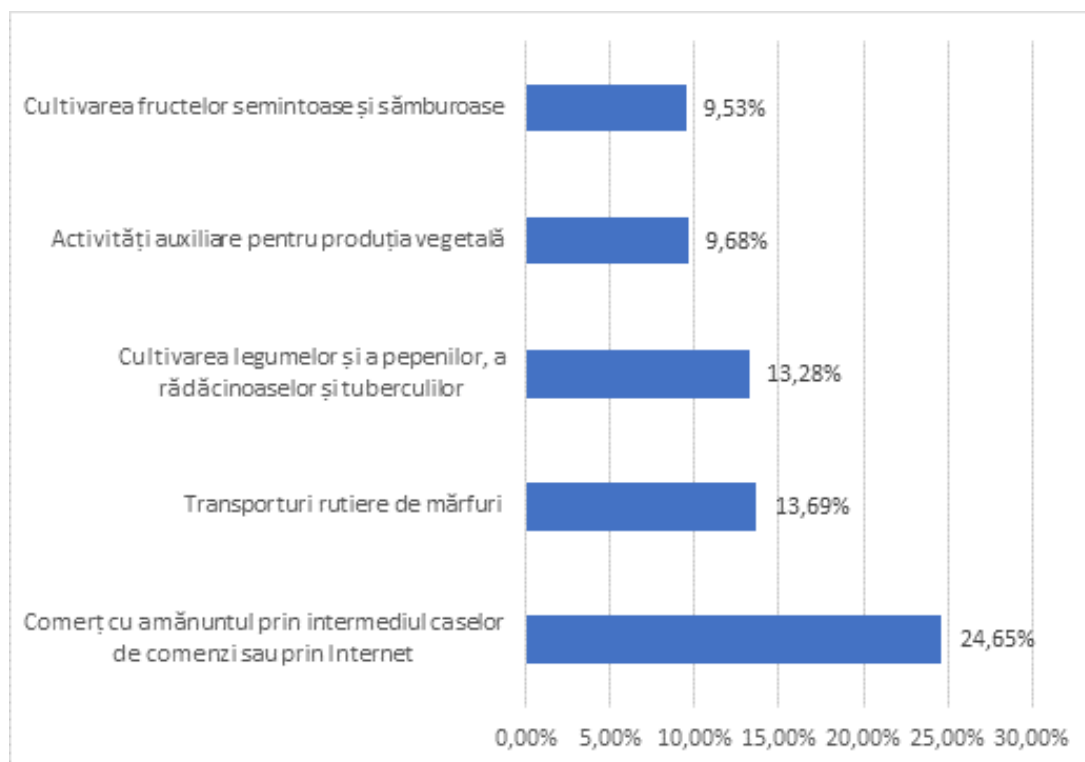

Figura 15. Procentul reprezentat de profitul net înregistrat în raport cu domeniul de activitate, la nivelul comunei Rădășeni, din județul Suceava
Sursa: <https://www.topfirme.com>

2.4.2.4. Numărul întreprinderilor pe secțiuni de activitate

Din totalul firmelor identificate la nivelul Comunei Rădășeni, cele mai multe sunt înregistrate în domeniul **transporturilor rutiere de mărfuri, comerț, cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor; cultivarea fructelor semintoase și sămburoase**, conform sursei listefirme.ro.

2.4.3. Forța de muncă

2.4.3.1. Populația activă

	2013	2016	2023
Numărul total de locuitori	4290	4198	4008
Din care populație activă	2789	2770	2698
Populația activă ca procent din populația totală a localității	65.01%	65.98%	67.31%

Tabel 10. Populația activă la nivelul Comunei Rădășeni din Județul Suceava, ca procent din populația totală a localității
Sursa: INS, baza de date Tempo

În cadrul tabelului ilustrat anterior se observă faptul că localitatea Rădășeni din Județul Suceava a avut parte de o evoluție în descreștere, marcată de scăderi ușoare a numărului populației totale și o evoluție descendentă a populației active în perioada 2013-2023, din perspectiva valorilor brute. Din perspectivă procentuală, însă, se remarcă faptul că

proporția populației cu vârstă activă – 15-64 ani – este în creștere în raport cu populația totală a localității. Astfel, dacă în anul 2013, populația activă din comună reprezenta aproximativ 65,01% din populația totală, iar în anul 2023 aceasta reprezintă 67,31% din totalul locuitorilor, fapt ce înseamnă că rata de dependență demografică este în creștere.

În raport cu analiza privind potențialul socio-economic al localităților rurale din Județul Suceava, comuna Rădășeni ocupă o poziție favorabilă, care se număra printre localitățile selectate, considerate a avea un potențial de dezvoltare ridicat.

2.4.3.2. Numărul mediu de salariați

Conform informațiilor prezentate în figura de mai jos, se poate observa o tendință generală ascendentă a numărului de salariați în comuna Rădășeni în intervalul de timp cuprins între 2013 și 2023.

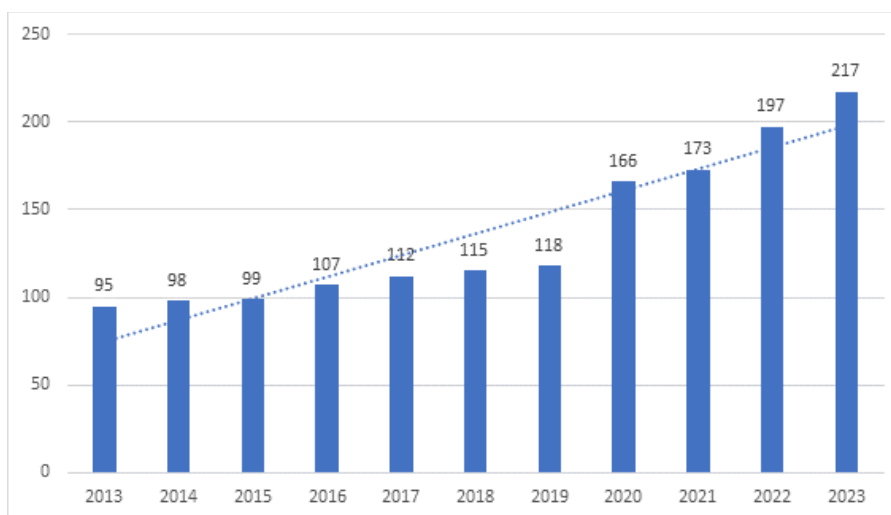

Figura 16. Evoluția populației salariate, la nivelul comunei Rădășeni, județul Suceava

Sursa: Sursa: INS, Baza de date Tempo Online

Cele mai mari firme din perspectiva numărului de salariați sunt următoarele:

1. CABRITUR SRL

Această companie raportează, în anul 2023, un număr total de 27 angajați, situându-se pe primul loc la nivelul Comunei Rădășeni din această perspectivă. Firma este localizată în satul Rădășeni (Comuna Rădășeni) și are ca domeniu de activitate principal, pe cel de transporturi terestre de călători Aceasta a înregistrat în anul 2023 o cifră de afaceri de 741 494 lei și un profit net de 26 486 lei.

2. BIOFLORISERV S.R.L.

Această firmă raportează, în anul 2023, un număr total de 18 angajați, situându-se pe locul al doilea la nivelul Comunei Rădășeni din această perspectivă. Firma este localizată în satul Rădășeni și are ca domeniu de activitate principal, activități auxiliare pentru producția vegetală Aceasta a înregistrat în anul 2023 o cifră de afaceri de 2 470 001 lei și un profit net de 706 686 lei.

3. MONDO KOSMETIK SRL

Această firmă raportează, în anul 2023, un număr total de 8 angajați, situându-se pe locul al treilea la nivelul Comunei Rădășeni din această perspectivă. Firma este localizată în satul Rădășeni și are ca domeniu de activitate principal, comerț cu ridicată nespecializată. Aceasta a înregistrat în anul 2023 o cifră de afaceri de 2 003 934 lei și un profit net de 135 835 lei.

2.4.3.3. Șomajul

La nivelul Comunei Rădășeni, evoluția numărului de șomeri înregistrați indică o oscilație, crește sau scade de la an la an.

2.5. POPULAȚIE. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

Populația ocupă un loc central în activitățile de urbanism implicând cunoașterea a trei categorii de aspecte:

- necesitățile obiective de dezvoltare;
- potențialul cantitativ-demografic al populației;
- potențialul calitativ al populației.

Câteva dintre argumentele importanței populației în planurile de urbanism se referă la rolul acesteia ca factor central de care se ține seama în elaborarea soluțiilor de dezvoltare, de beneficiar al tuturor măsurilor de dezvoltare care au ca finalitate creșterea nivelului de trai al acelei populații și de realizator al dezvoltării.

Capitalul uman este cea mai importantă resursă a societății și reprezintă un factor cu influență definitorie în procesul de dezvoltare economică a unui teritoriu. Populația reprezintă concomitent factor de acțiune, factor de consum și beneficiar al dezvoltării.

2.5.1. Numărul și evoluția populației

Conform datelor de la ultimele recensăminte ale populației, în anul 2021 au fost înregistrate 3993 persoane, în scădere față de anul 2011, când au fost recensate 4327 de persoane și față de 4436 locuitori la Recensământul din anul 2002. În intervalul 1992-2024, populația comunei Rădășeni a cunoscut un proces de oscilare.

Evoluția demografică a fost una negativă dacă luăm ca reper anul 1998, mai apoi începe să crească până în anul 2007, creșterea fiind cu 136 persoane. În următorii ani populația oscilează uneori negativ alteori pozitiv ajungând la numărul de 3990 în anul 2024. Ultimii 4 ani fiind în descreștere destul de mare.

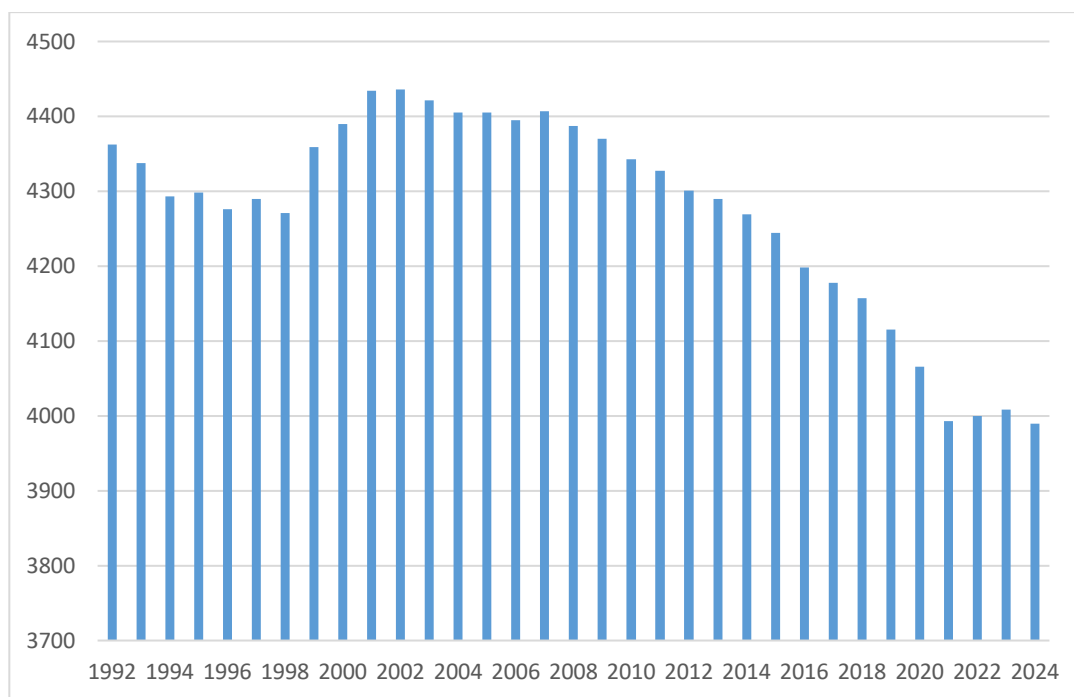

Figura 17. Evoluția numărului populației cu domiciliul în comuna Rădășeni

Sursa: INS, baza de date TEMPO

2.5.2. Densitatea populației

Densitatea populației din comuna Rădășeni exprimă raportul între numărul populației (3993 persoane conform Recensământ 2021) și suprafața teritoriului (40,86 kmp), rezultând un raport de 97,98 locuitori/kmp, valoarea mai mare decât densitatea populației județului Suceava de 73,87 locuitori/kmp.

Indicatorul este expresia răspândirii populației în teritoriu și arată gradul sau intensitatea populării acestuia. Desfășurarea vieții sociale și economice într-un teritoriu este condiționată de atingerea unui prag minim care să permită crearea și funcționarea normală a unei comunități. Indicatorul permite în primul rând identificarea zonelor de concentrare a populației și influențează în mare măsură procesul de dezvoltare atât la nivel macroeconomic cât și în profil teritorial. De aceea analiza sa prezintă interes nu numai din punct de vedere demografic, ci și social-economic.

2.5.3. Structura populației pe grupe de vârstă și sexe

Structura populației pe sexe

La 1 iulie 2024 populația comunei Rădășeni avea o structură demografică relativ echilibrată, respectiv 1013 de bărbați la 1977 de femei.

Din graficul de mai jos se observă faptul că populația comunei este masculinizată la grupele de vârstă tinere și active, respectiv 15-69 ani și feminizată la grupele cu vârsta peste 70 ani cu un număr destul de considerabil.

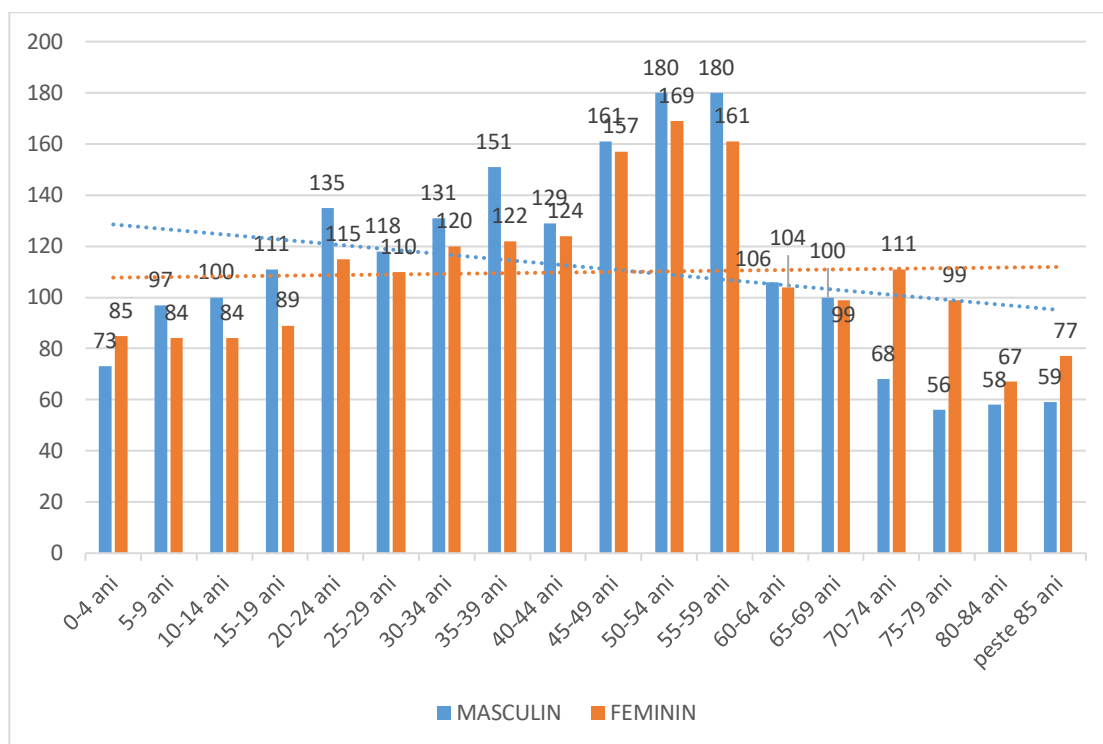

Figura 18. Populația pe sexe și grupe cincinale de vârstă a comunei Rădășeni la 1 iulie 2024

Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

Structura populației pe grupe de vârstă

Reprezentarea structurii pe grupe de vârstă permite evaluarea nivelului de îmbătrânire al populației. După cum se observă în graficul reprezentând populația la momentele 2011 și 2024, toate grupele de vârstă au scăzut. Cea mai mare scădere a avut grupa de vârstă tânără, cuprinsă între 0-14 ani. Grupa de vârstă cuprinsă între 0-14 ani a avut o scădere de 130 de persoane. Scăderea numărului tinerilor cu vârsta între 0-14 ani este determinată de scăderea ratei natalității, de comportamentul reproductiv modern prin care o familie amână nașterea primului copil sau dă naștere unui număr redus de copii.

Pe termen mediu, efectivele reduse de populație născute după 1990, care în 2011 avea în jur de 20 de ani și se afla la vârsta fertilității, se caracterizează prin comportament reproductiv modern și au o mai mare determinare spre migrațiune în contextul liberei circulații a persoanelor. Ca rezultat, contribuția lor demografică va fi mai scăzută comparativ cu generațiile anterioare.

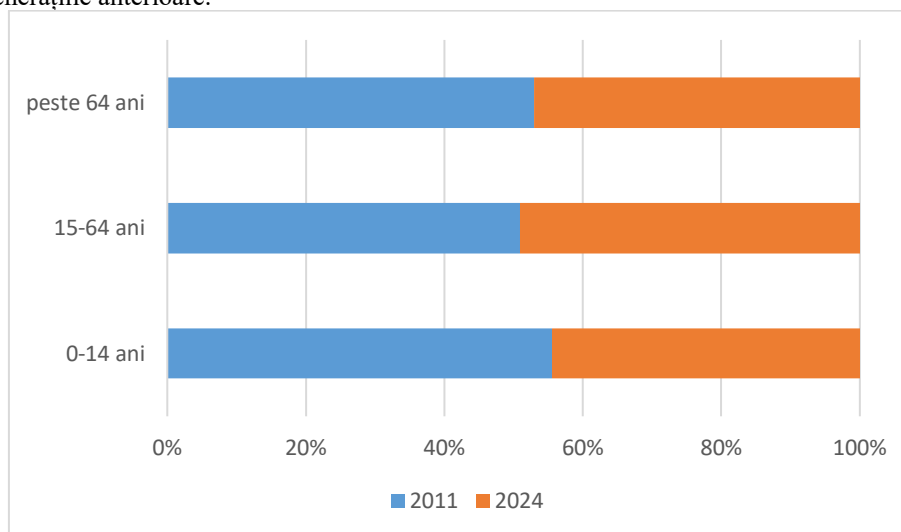

Figura 19. Evoluția populației comunei Rădășeni pe grupe mari de vârstă între 2011-2024

Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

Cea mai importantă modificare a structurii pe grupe de vârste a fost la populația cu vârsta între 0-14 ani. În cifre absolute, scăderea efectivului de populație sub 14 ani a fost cu 130 persoane, pentru populația cu vârsta între 15-64 de ani, cu 106 persoane iar pentru populația de peste 65 ani, de 101 persoane.

2011	2011(%)	2024	2024(%)	2024/2011	2024/2011(%)	2011
653	15.09	523	13.11	-130	-1.98	653
2779	64.22	673	66.99	-106	-2.77	2779
895	20.68	794	19.90	-101	-0.78	895
4327	100%	3990	100%	-215	-5.53%	4327

Tabel 11. Structura pe sexe și grupe mari de vârste a populației comunei Rădășeni, 1 Iulie 2011 și 2024
Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

Convențional vorbind, o populație este considerată tânără atunci când proporția populației vârstnice este mai mică de 7%. Procesul de îmbătrânire demografică este în desfășurare când ponderea populației vârstnice se situează între 7% și 12%, iar o pondere mai mare de 12% indică o populație îmbătrânită demografic (în timp ce ponderea populației adulte prezintă o relativă stabilitate). Având o pondere de 19% a populației cu vârsta peste 65 ani, este evident că populația comunei Rădășeni este îmbătrânită demografic

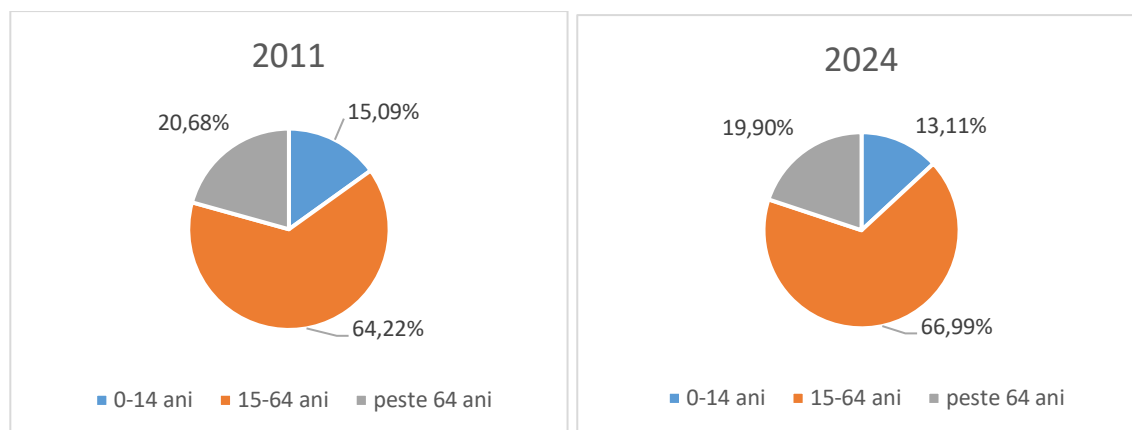

Figura 20. Structura populației pe grupe mari de vârstă la 1 iulie 2011 și 2024
Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

2.5.4. Piramida vârstelor

Piramida vârstelor pe grupe anuale de vârstă oferă o imagine fidelă a populației comunei Rădășeni. Repartiția populației după sex și vârstă este cunoscută sub denumirea de structură demografică fundamentală. Această reprezentare grafică sintetizează istoria demografică pentru o perioadă de 100 de ani, unde fiecare dintre cele 100 de clase de vârstă corespunde unei generații apărute în decursul a 100 de ani. La momentul apariției sale, fiecare generație are un efectiv numeric.

Piramidele vârstelor, prezentate pe grupe cincinale pentru anii 2011 și 2024, permit observarea principalelor schimbări care au avut loc în structura demografică a populației în ultimul deceniu.

Piramida din anul 2011 indică o scădere a numărului populației tinere în ultimii 5 ani cei născuți în anii (2006-2011) în comparație cu anii precedenți (2000-2005). Fenomene demografice în desfășurare pot fi observate, cum ar fi îmbătrânirea populației - prezența unui excedent de femei în grupa de vârstă peste 65 de ani - și un număr mare de populație adultă în vârstă de muncă.

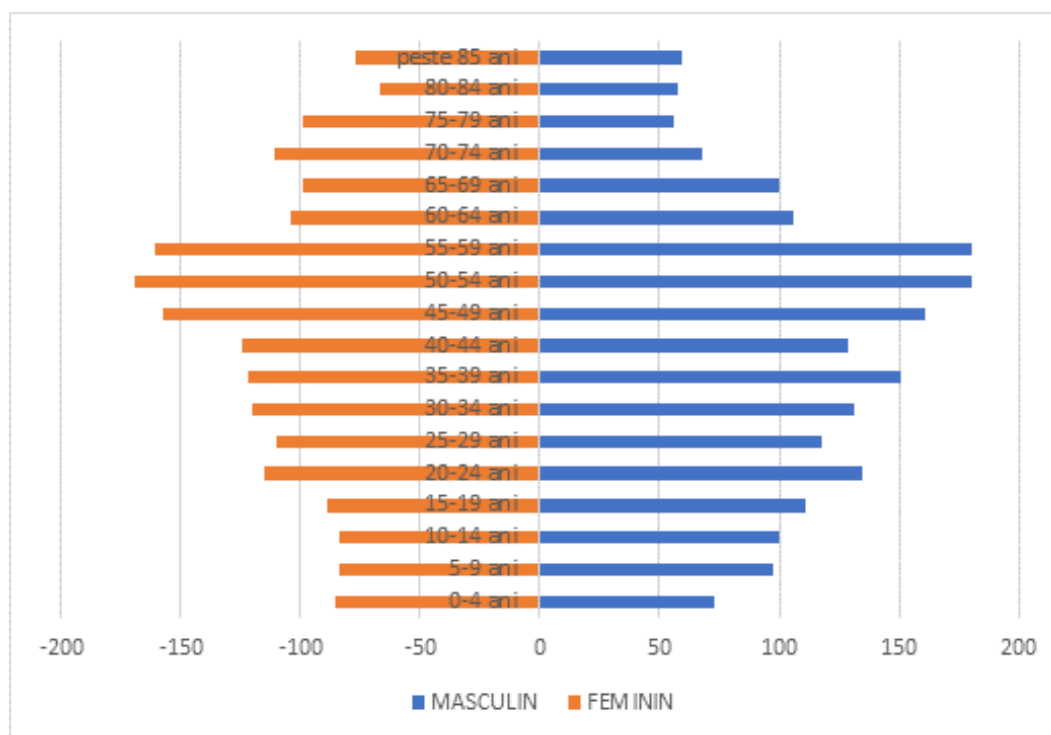

Figura 21. Piramida vârstelor populației comunei Rădășeni în anul 2011

Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

Imaginea piramidei în anul 2024 arată schimbările survenite după 2011, respectiv scăderea ușoară a numărului total al tinerilor cu vârsta 0-14 ani față de perioada precedentă și fenomenului de îmbătrânire a populației, cele mai mari axe fiind în dreptul grupelor de 50-54 de ani respectiv 55-59 ani.

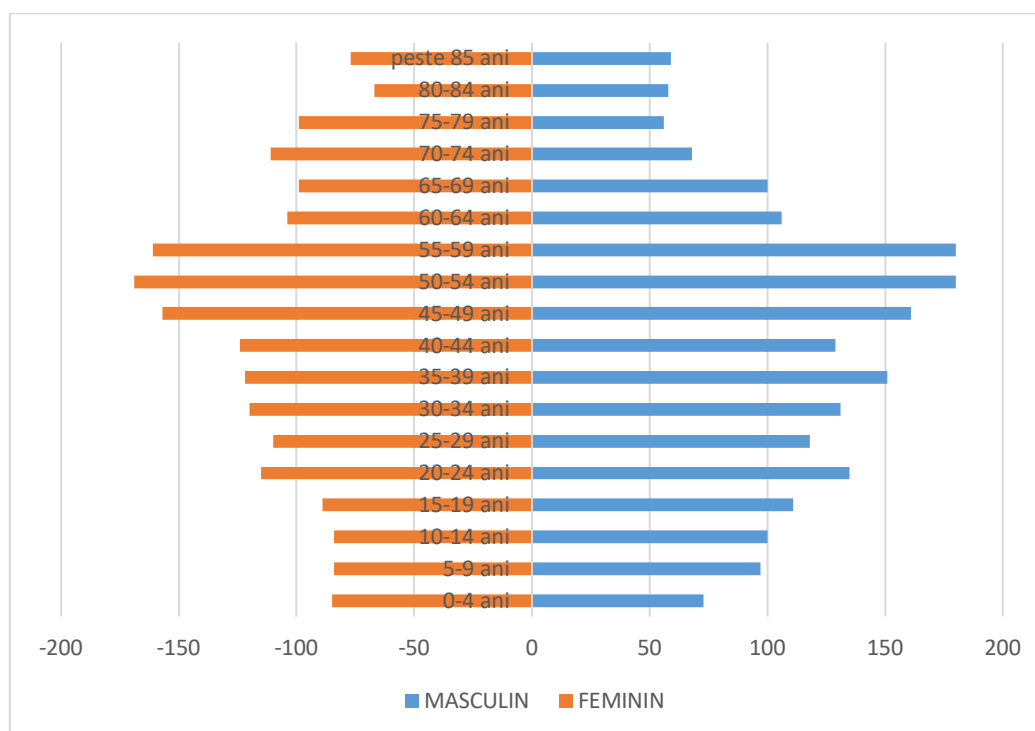

Figura 22. Piramida vârstelor populației comunei Rădășeni în anul 2024

Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

2.5.5. Structura etnică și confesională a populației

Comuna Rădășeni nu are o diversitate etnică, sunt doar locuitori de etnie română, persoane cu alte etnii nespecificate sau etnie necunoscută. Românii constituie cea mai mare parte a populației, reprezentând aproximativ 93.39%. Există și alte grupuri etnice în comunitate, dar acestea sunt reprezentate în proporții foarte mici, cu doar 0.26% din populație. De asemenea populația care alege să nu își declare etnia dețin un procent destul de mare și anume 6.36% din locuitorii comunei Rădășeni.

2.5.6. Ratele brute ale natalității și mortalității

În perioada cuprinsă între anii 1992 și 2023, comuna Rădășeni a înregistrat o serie de schimbări demografice importante, reflectate în evoluția ratei natalității și a ratei mortalității. Aceste date oferă o perspectivă clară asupra dinamicii populației și a tendințelor demografice în această comunitate.

Valorile ratei natalității au variat semnificativ de-a lungul timpului, atingând un maxim de 14.24 la 1000 de locuitori în anul 1996 și un minim de 5.76 la 1000 de locuitori în anul 2010. Această variație poate fi influențată de o serie de factori, cum ar fi schimbările în comportamentul familial, accesul la servicii de sănătate reproductive, politicile de susținere a familiilor sau condițiile socio-economice locale.

Este demn de remarcat faptul că, în general, ratele mortalității au fost inferioare ratelor natalității în această comunitate pe parcursul întregii perioade analizate, sugerând o ușoară creștere a populației.

Media ratei natalității pentru perioada 2011-2022 a fost în jur de 8 la mia de locuitori, în timp ce cea a ratei mortalității a fost de aproximativ 1 decese la mia de locuitori. Aceste cifre subliniază tendințele generale ale dinamicii demografice în comuna Rădășeni în ultimii ani.

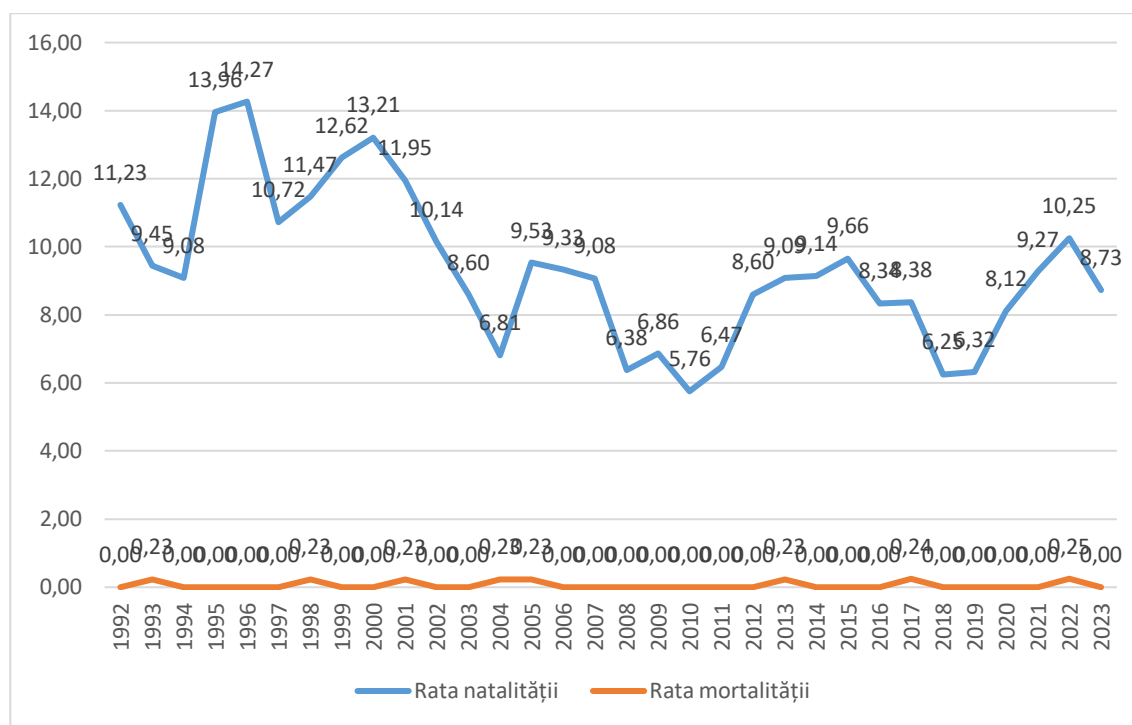

Figura 23. Evoluția ratelor natalității și mortalității populației comunei Rădășeni

Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

2.5.7. Sporul natural

Sporul natural este un indicator demografic fundamental care reflectă diferența între numărul născuților vii și cel al decedaților într-o anumită populație, în decursul unui an. Acest indicator este esențial pentru evaluarea creșterii sau scăderii naturale a populației, adică pentru înțelegerea modului în care numărul deceselor și al nașterilor influențează dimensiunea totală a populației.

În comuna Rădășeni, sporul natural a fost pozitiv în perioada analizată, ceea ce indică faptul că numărul nașterilor a depășit numărul deceselor în acei ani, contribuind astfel la creșterea naturală a populației. Această tendință poate fi determinată de mai mulți factori, inclusiv îmbătrânirea populației, scăderea fertilității, migrația și alți factori socio-economici și culturali. Pentru a aborda această problemă și a contracara scăderea populației, autoritățile locale ar putea lua în considerare măsuri menite să încurajeze fertilitatea, să sprijine familiile și să îmbunătățească accesul la servicii medicale și sociale, precum și să promoveze o politică migratorie care să atragă noi rezidenți în comunitate.

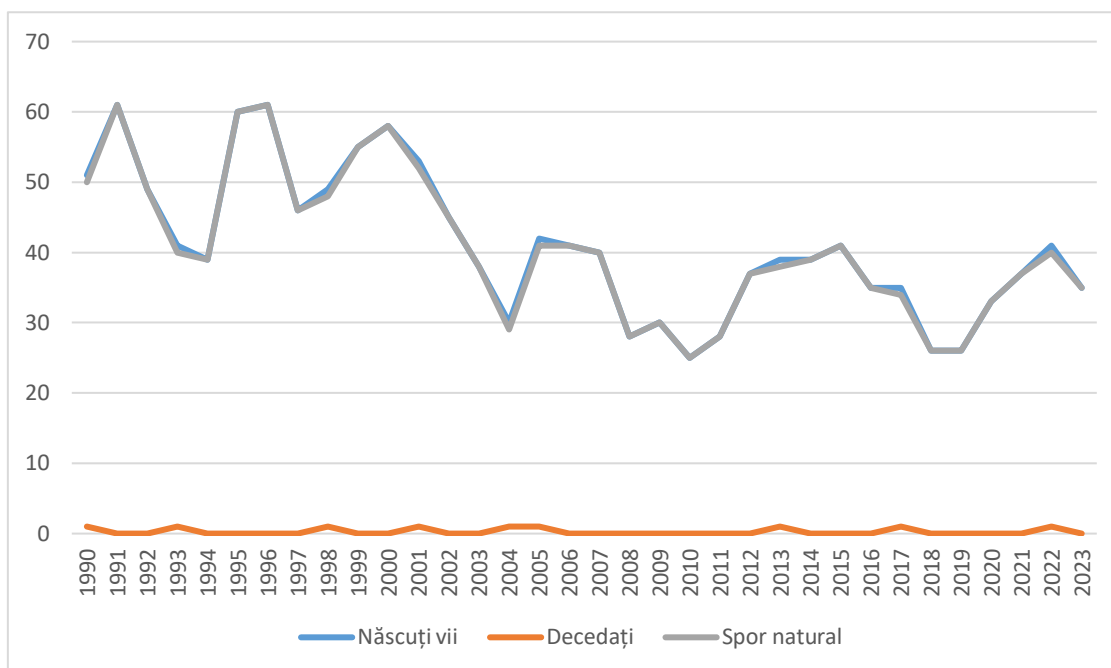

Figura 24. Evoluția mișcării naturale a populației comunei Rădășeni

Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

În perioada cuprinsă între anii 1992 și 2013, comuna Rădășeni a înregistrat o creștere a numărului de femei de vârstă fertilă (între 15 și 49 de ani) iar după anul 2013 acesta începe să scadă. În anul 2013, contingentul acestor femei a fost de 1011, iar în 2024 acesta a ajuns la 837, reprezentând o reducere de 174 femei față de anul 2013.

Fertilitatea în România a cunoscut schimbări notabile în ultimele decenii. În trecut, fertilitatea era concentrată în principal în rândul femeilor cu vârste cuprinse între 20 și 24 de ani, însă după anul 2000 a avut loc o creștere a ponderii fertilității la vârste mai înaintate, peste 25 de ani. Aceasta poate fi atribuită adoptării unui comportament reproductiv modern, inclusiv în mediul rural, cu o tendință către nașterea unui număr mai mic de copii, dar la o vârstă mai înaintată.

Factorii care influențează comportamentul reproductiv sunt variabili și includ emanciparea femeii, creșterea mobilității sociale, impactul migrației, reducerea influenței normelor culturale tradiționale și creșterea cheltuielilor asociate creșterii și educației copiilor. Tendința spre creștere continuă a numărului de copii pe care o familie decide să-i aibă este un fenomen observabil și în comuna Rădășeni, reflectând adaptarea la schimbările socio-economice și culturale în curs de desfășurare.

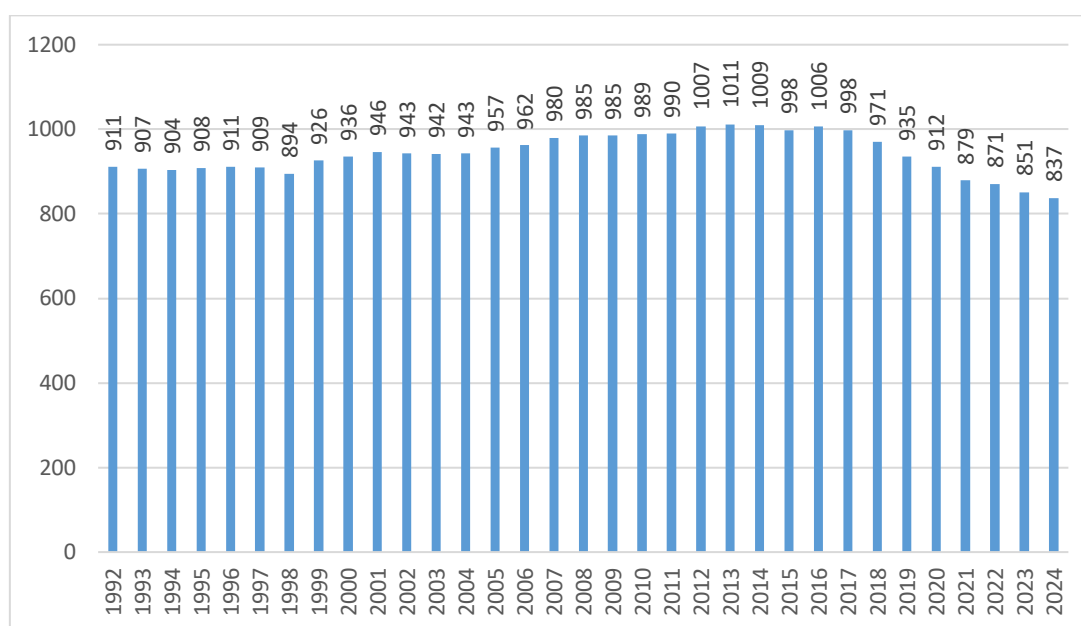

Figura 25. Evoluția numărului femeilor la vârstă fertilă (15-49 ani) în comuna Rădășeni

Sursa: Prelucrare date statistice INS, baza de date Tempo

Migrația reprezintă un aspect esențial al dinamicii demografice și sociale, reflectând mobilitatea indivizilor între diferite zone geografice. În cazul comunei Rădășeni, sporul migrației, calculat ca diferența între numărul de stabiliri de domiciliu și de plecări, a înregistrat în mod predominant valori negative în perioada analizată. Acest lucru indică faptul că numărul de plecări din comună a fost în general mai mare decât numărul de stabiliri, contribuind la o scădere netă a populației și la o atracție redusă pentru locuire în zonă.

Existența unor valori negative ale sporului migrator poate fi interpretată ca o manifestare a atracției reduse a comunei pentru rezidenți. Factori precum poziția relativ izolată în teritoriu și distanțele mari față de orașele sau centrele urbane majore pot influența deciziile oamenilor în ceea ce privește locul de trai. De asemenea, disponibilitatea serviciilor, oportunităților de angajare, infrastructura și accesul la facilități sociale și culturale pot juca un rol semnificativ în determinarea atractivității unei zone pentru locuire.

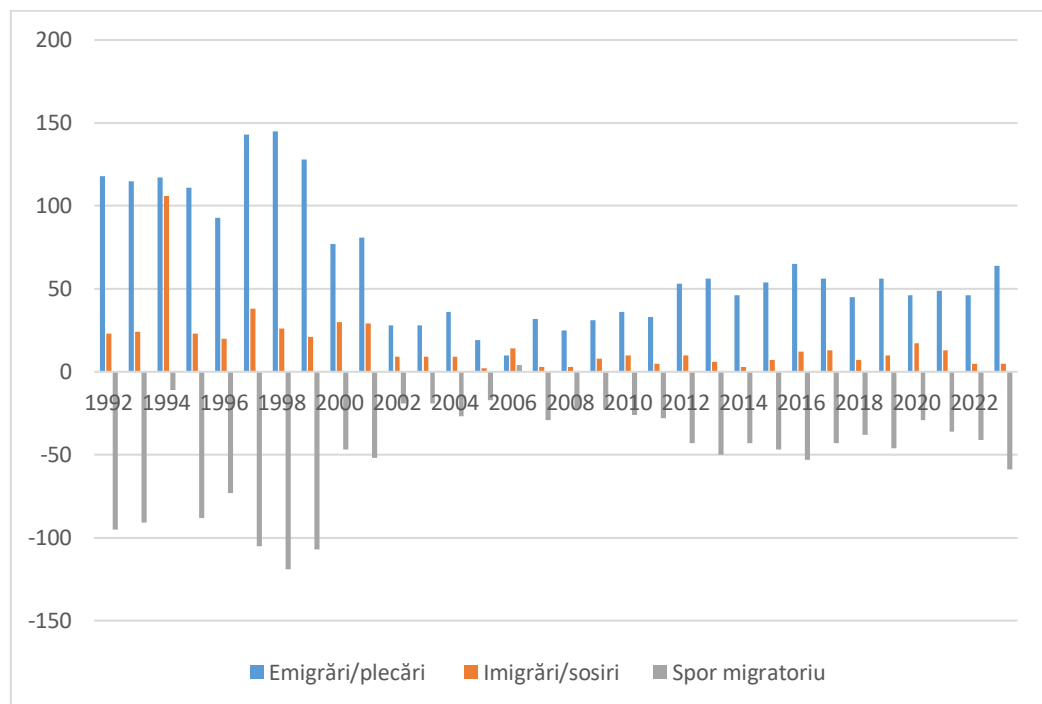

Figura 26. Evoluția mișcării migratorii a populației comunei Rădășeni
Sursa. INS, Baza de date Tempo

2.6. CIRCULAȚIE

2.6.1. Circulația rutieră

Comuna Rădășeni este amplasată în partea de nord a Moldovei, în sudul județului Suceava, la 3 km depărtare de municipiul Fălticeni și 30 km de reședința de județ, municipiul Suceava. Accesul în comună se realizează din DJ 209 M.

Poziția în teritoriu nu asigură un grad ridicat de accesibilitate, comuna fiind situată într-o zonă relativ izolată, dar cu acces la arterele principale de circulație rutieră. DN 2E străbate comuna în partea de Sud a teritoriului administrativ, prin extremitatea sudică a localității Rădășeni și are următorul traseu: racord cu DN 2 în dreptul localității Spătărești - Rădășeni - Cornu Luncii - Păltinoasa - racord cu DN 17. Pe teritoriul comunei Rădășeni, DN 2E străbate o distanță de 4 km. Rețeaua totală de drumuri din comuna Rădășeni cuprinde aproximativ 51 de km.

Comuna Rădășeni beneficiază de drumuri asfaltate în proporție de 50%. Modernizarea drumurilor locale a făcut parte din proiectele prioritare ale comunei atât în perioada 2007 – 2013: asfaltarea drumului comunal Rădășeni – Lămășeni pe o distanță de 10 km și asfaltarea drumului județean Rădășeni – Lămășeni pe o distanță de 3 km, precum și în perioada 2014-2020: modernizare prin asfaltare drum comunal în comuna Rădășeni, județul Suceava în lungime de 8 km și modernizare drumuri comunale din satul Rădășeni, comuna Rădășeni, județul Suceava.

Prin urmare, atât satul Rădășeni, cât și satul Lămășeni beneficiază de infrastructură rutieră asfaltată în proporție de peste 50% din totalul străzilor aferente fiecărui sat. În satul Pocoleni există un sigur drum asfaltat.

2.6.2. Circulația feroviară

Pe teritoriul comunei Rădășeni, nu există cale ferată, cea mai apropiată stație feroviară este la Fălticeni.

2.6.3. Transportul în comun

Ceea ce ține de transportul public în comun, la nivelul comunei Rădășeni nu este dezvoltată această infrastructură, mobilitatea localnicilor fiind asigurată de către o firmă privată de transport, respectiv Doly Mat SRL. De asemenea, în cadrul comunei Rădășeni există 11 stații de transport, respectiv 6 în satul Rădășeni, 4 în Lămășeni și 1 în Pocoleni. Acestea au un grad de uzură ridicat și necesită a fi modernizate.

2.6.4. Circulația bicicliștilor/velo

Nu există infrastructură specifică pentru mersul pe bicicletă care să faciliteze și să crească gradul de atractivitate al acestui mod de transport,

2.6.5 Circulația aeriană:

Cel mai apropiat aeroport de comuna Rădășeni este Aeroportul Internațional „Ștefan cel Mare” Suceava, la aprox. 50 km.

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL

2.7.1. Intravilanul existent total. Zonificare funcțională la nivelul teritoriului administrativ

Conform Planului Urbanistic General al comunei Rădășeni aprobat în anul 2000, intravilanul existent total al comunei Rădășeni măsoară 730,26 ha. Această suprafață cuprinde intravilanul aferent tuturor localităților care alcătuiesc comuna.

Bilanțul privind categoria de folosință a terenurilor din UAT Rădășeni (intravilan și extravilan), în situația existentă, este după cum urmează:

BILANȚ PRIVIND FOLOSINȚA TERENURILOR DIN UNITATEA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ RĂDĂȘENI					
CATEGORIA DE FOLOSINȚĂ		SITUAȚIA EXISTENTĂ			
		INTRAVILAN	EXTRAVILAN	TOTAL	
		ha	ha	ha	%
AGRICOL	Arabil	0,00	1836,61	1836,61	45,07%
	Pășuni	0,00	635,53	635,53	15,60%
	Fânețe	0,00	133,46	133,46	3,28%
	Livezi	0,00	275,81	275,81	6,77%
	Vii	0,00	2,56	2,56	0,06%
	TOTAL	0,00	2881,41	2883,97	70,77%
NEAGRICOL	Păduri	0,00	39,91	39,91	0,98%
	Ape	2,52	301,48	304,00	7,46%
	Căi de comunicație	46,59	87,41	134	3,29%
	Curți, construcții	681,15	30,28	711,43	17,46%
	Neproductiv	0,00	1,78	1,78	0,04%
	TOTAL	730,26	460,86	1191,12	29,23%
TOTAL UAT		730,26	3342,27	4075,09	100,00%

2.7.2. Intravilanul existent al reședinței de comună Rădășeni. Zone funcționale

Conform Planului Urbanistic General al comunei Rădășeni aprobat în anul 2000, intravilanul existent al reședinței de comună Rădășeni măsoară 426,78 ha.

Intravilanul existent al reședinței de comună Rădășeni cuprinde 8 trupuri de intravilan

Bilanțul teritorial privind zonificarea funcțională existentă a reședinței de comună Rădășeni este după cum urmează:

BILANȚUL TERITORIAL AL SITUAȚIEI EXISTENTE – SAT REȘEDINȚĂ DE COMUNĂ RĂDĂȘENI		
ZONE FUNCȚIONALE	Situația existentă cf. PUG	
	Suprafața (ha)	Procente din total (%)
ZONĂ LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	375,60	88,01
ZONĂ INSTITUȚII PUBLICE	2,28	0,53
ZONĂ COMERȚ ȘI SERVICII	1,15	0,27
ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI AGROZOOTECNICE	6,67	1,56
ZONĂ MIXTĂ	0,00	0,00
ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	9,83	2,30
ZONĂ GOSPODĂRII COMUNALE	0,86	0,20
ZONĂ ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	0,68	0,16
ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORTURI	27,75	6,50
CĂI DE COMUNICAȚIE RUTIERĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	27,75	6,50
CĂI DE COMUNICAȚIE FERROVIARĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	0,00	0,00
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0,10	0,02
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	1,86	0,44
TOTAL	426,78	100,00

Intravilanul existent al reședinței de comună Rădășeni cuprinde din punct de vedere al zonificării funcționale preponderent zone destinate locuirii și funcțiunilor complementare, acestea ocupând 88,01% din totalul teritoriului intravilan al localității. Localitatea Rădășeni se caracterizează prin dimensiunea sa relativ ridicată pentru o localitate de tip rural. Localitatea cuprinde suprafețe aferente funcțiunilor destinate instituțiilor publice, acestea reprezentând 0,53% din totalul intravilanului existent. Funcțiunile destinate comerțului și serviciilor sunt mai puțin dezvoltate, reprezentând doar 0,27% din totalul intravilanului existent. Localitatea cuprinde, de asemenea zone verzi, în proporție de 2,30% din totalul intravilanului existent. Zonele destinate gospodăriilor comunale reprezintă 0,20%, iar căile de comunicație rutieră reprezintă 6,50%, din totalul intravilanului existent.

2.7.3. Intravilanul existent al satului aparținător Lămășeni. Zone funcționale

Conform Planului Urbanistic General al comunei Rădășeni aprobat în anul 2000, intravilanul existent al satului aparținător Lămășeni măsoară 242 ha. Intravilanul existent al satului Lămășeni cuprinde 3 trupuri de intravilan.

Bilanțul teritorial privind zonificarea funcțională existentă a satului Lămășeni este după cum urmează:

BILANȚUL TERITORIAL AL SITUAȚIEI EXISTENTE – SAT APARTINĂTOR LĂMĂȘENI		
ZONE FUNCȚIONALE	Situația existentă cf. PUG	
	Suprafața (ha)	Procente din total (%)
ZONĂ LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	219,18	90,57
ZONĂ INSTITUȚII PUBLICE	1,00	0,41
ZONĂ COMERȚ ȘI SERVICII	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI AGROZOOTECNICE	1,65	0,68
ZONĂ MIXTĂ	0,00	0,00
ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	6,00	2,48
ZONĂ GOSPODĂRII COMUNALE	0,51	0,21
ZONĂ ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	0,00	0,00
ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORTURI	13,65	5,64
CĂI DE COMUNICAȚIE RUTIERĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	13,65	5,64
CĂI DE COMUNICAȚIE FERROVIARĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	0,00	0,00
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0,00	0,00
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	0,01	0,00
TOTAL	242,00	100,00

2.7.4. Intravilanul existent al satului aparținător Pocoleni. Zone funcționale

Conform Planului Urbanistic General al comunei Rădășeni aprobat în anul 2000, intravilanul existent al satului aparținător Pocoleni măsoară 61,58 ha. Intravilanul existent al satului Pocoleni cuprinde 1 trup de intravilan.

Bilanțul teritorial privind zonificarea funcțională existentă a satului Pocoleni este după cum urmează:

BILANȚUL TERITORIAL AL SITUAȚIEI EXISTENTE – SAT APARTINĂTOR POCOLENI		
ZONE FUNCȚIONALE	Situația existentă cf. PUG	
	Suprafața (ha)	Procente din total (%)
ZONĂ LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	53,43	86,77
ZONĂ INSTITUȚII PUBLICE	0,80	1,30
ZONĂ COMERȚ ȘI SERVICII	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI AGROZOOTECNICE	0,00	0,00
ZONĂ MIXTĂ	0,00	0,00
ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	1,13	1,84
ZONĂ GOSPODĂRII COMUNALE	0,38	0,62
ZONĂ ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	0,00	0,00
ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORTURI	5,19	8,43
CĂI DE COMUNICAȚIE RUTIERĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	5,19	8,43
CĂI DE COMUNICAȚIE FERROVIARĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	0,00	0,00
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0,00	0,00
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	0,65	1,06
TOTAL	61,58	100,00

2.8. ZONE CU DESTINAȚIE SPECIALĂ

Pe teritoriul administrativ al comunei Rădășeni, în intravilanul reședinței de comună Rădășeni, Ministerul Afacerilor Interne deține în administrare un imobil cu rolul de post de poliție. Acest imobil (teren și construcții) este inclus în Zona cu destinație specială din intravilan și are suprafața de 0,10 ha.

2.9. ZONE CU RISCURI NATURALE

Fenomenele de risc natural sunt influențate de relieful, clima, geomorfologia, hidrogeologia zonei.

2.9.1. Riscul seismic

Din punct de vedere seismic, teritoriul comunei se află în zona de influență a cutremurelor de tip moldavic cu hipocentrul în zona Vrancea, la adâncimi de $90 \div 150$ km. Zona se încadrează în aria de rigiditate a formațiunilor geologice superficiale, gradul de seismicitate 6 pe scara MSK.

Precum poate fi observat în hartile de mai jos, conform NORMATIVULUI P 100-1 din 2013, din punct de vedere seismic perimetrul propus se încadrează în zona cu valori:

- $a_g = 0.20g$ înseamnă că terenul poate experimenta o accelerație seismică maximă de aproximativ 1.96 m/s^2 în cazul unui cutremur de referință.
- $T_c = 0.7$ sec indică faptul că solul din această zonă este de tip intermediar spre moale, ceea ce poate amplifica efectele mișcării seismice asupra structurilor mai înalte.

Comuna Rădășeni, județul Suceava, este într-o zonă cu hazard seismic moderat, unde proiectarea construcțiilor trebuie să respecte Normativul P100-1/2013 pentru a rezista la cutremure.

Construcțiile trebuie să fie proiectate astfel încât să suporte accelerația seismică de $0.20g$ și să ia în considerare influența perioadei de colț asupra clădirilor în funcție de rigiditatea și înălțimea acestora.

Valorile menționate indică faptul că efectele seismice pot fi amplificate de condițiile locale ale solului, necesitând analize suplimentare ale terenului pentru proiectarea optimă a fundațiilor.

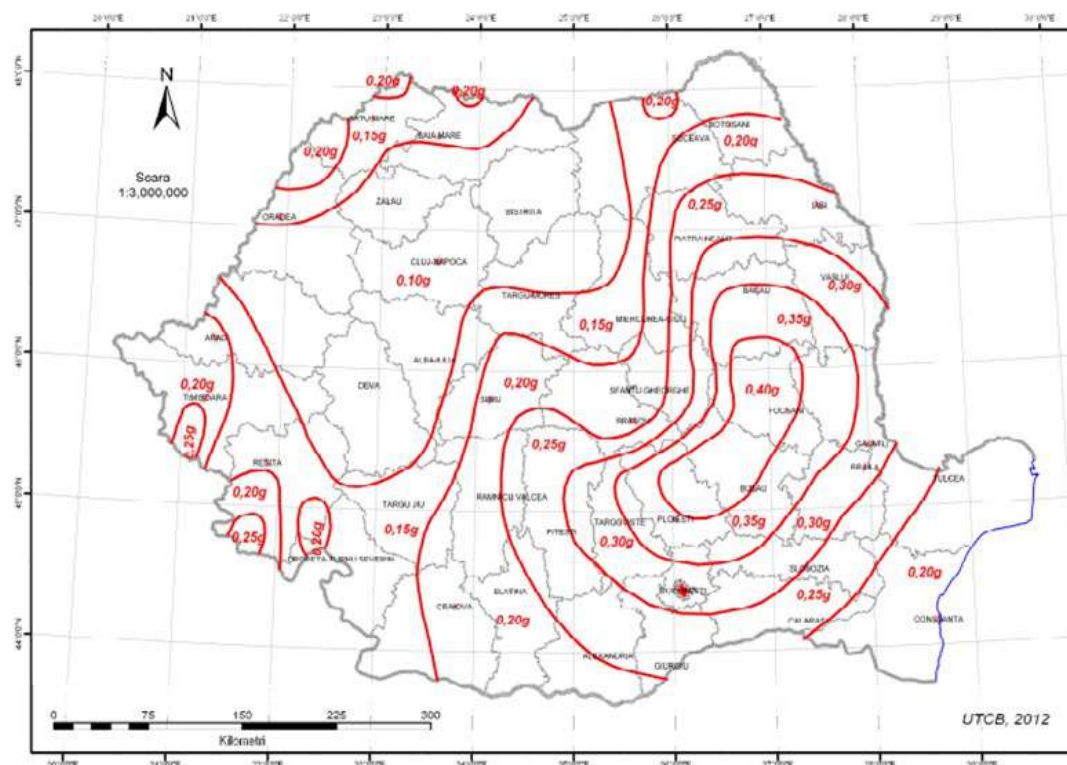

Figura 27 - Zonarea valorilor de vârf ale accelerației terenului pentru proiectare ag cu IMR = 225 ani și 20% probabilitate de depășire în 50 de ani

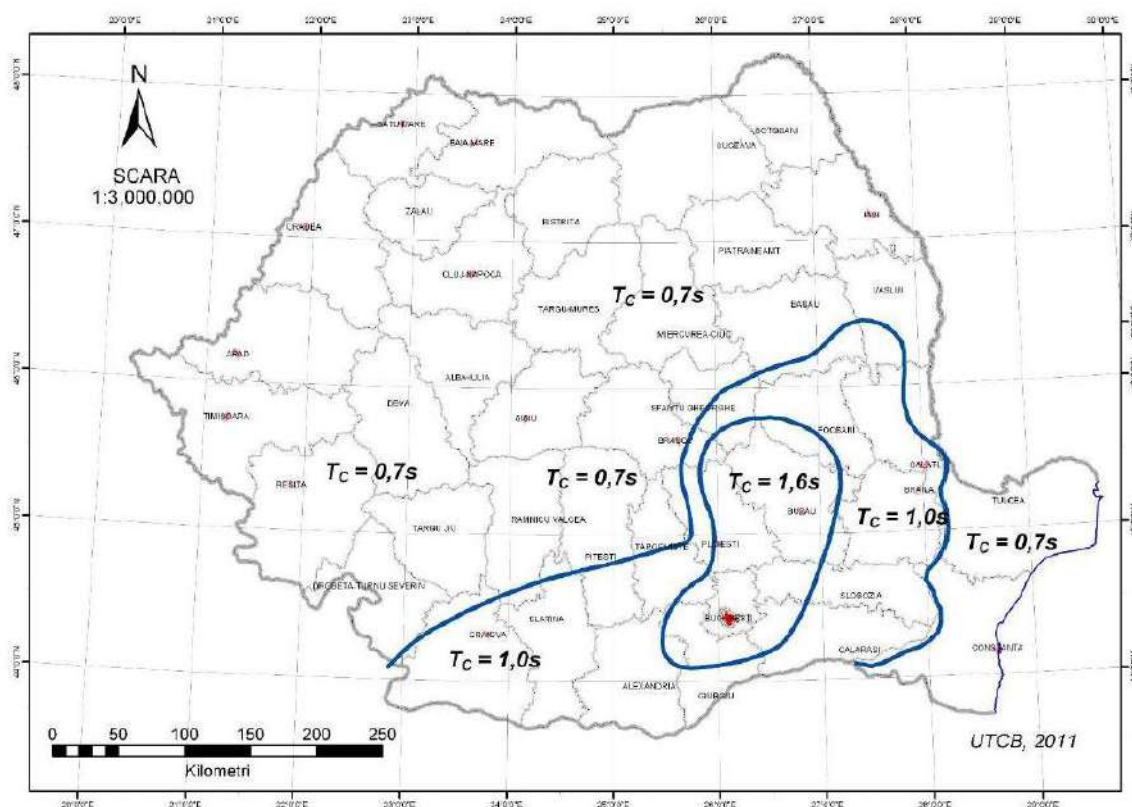

Figura 28 - Zonarea Perioadei de control (colt) a spectrului de răspuns T_c

2.9.2. Riscul la inundații

Conform Planului de management al riscului la inundații A.B.A Siret, comuna Rădășeni nu se află în zone cu risc potențial semnificativ la inundații.

În perioada de primăvară/vara, în urma precipitațiilor abundente, există riscul de inundații. Râurile și pâraurile din zonă, cum ar fi râul Șomuzul Mare, pot depăși cotele de atenție, provocând inundații locale în zonele joase și afectând terenurile agricole sau infrastructura rutieră.

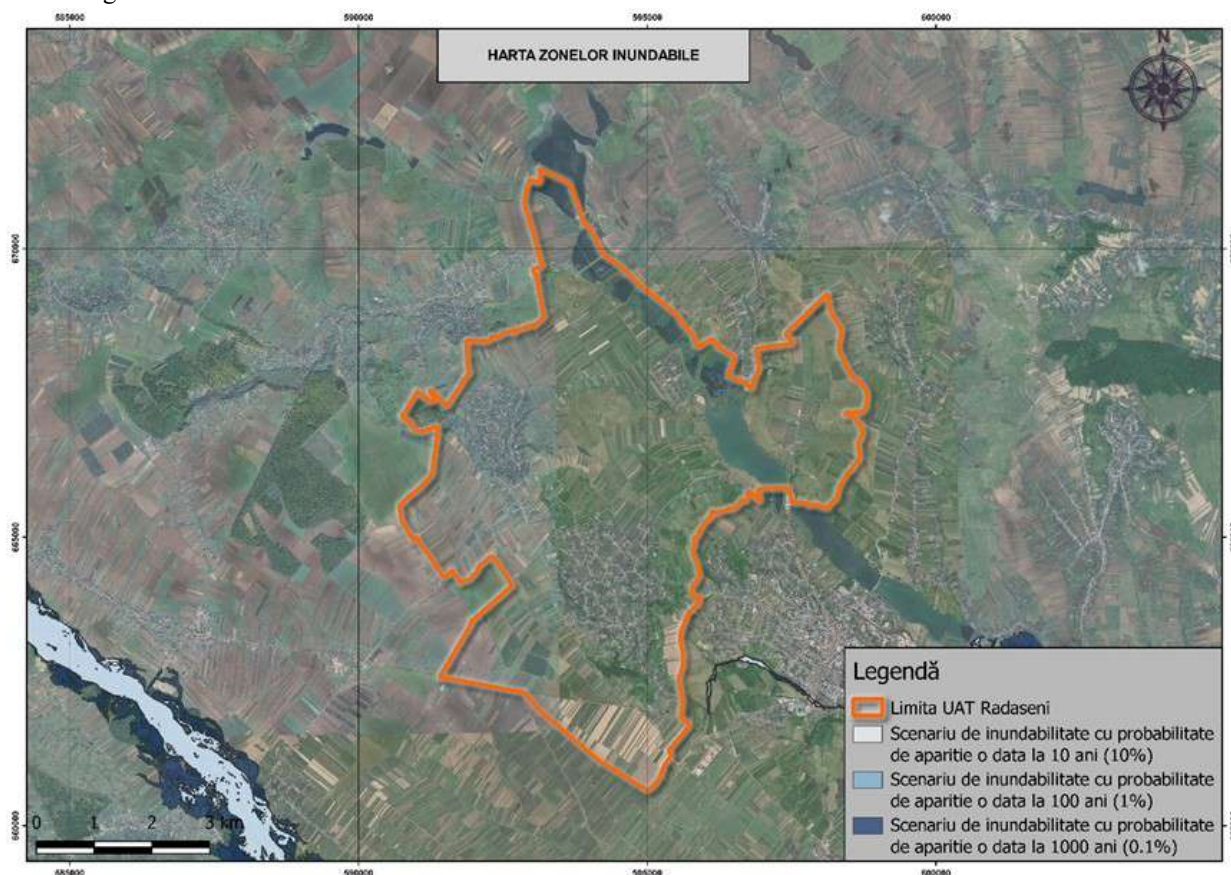

Figura 29 - Hartă de hazard și risc la inundații
Sursa: Directiva 2007/60/CE.

2.9.3. Alunecări de teren

Comuna Rădășeni din județul Suceava prezintă zone cu eroziune și alunecări de teren stabilizate, dar cu potențial de reactivare. Acest aspect indică un risc natural semnificativ legat de alunecările de teren în această regiune.

Densitatea fragmentării reliefului – este reprezentată prin culori diferite, indicând gradul de fragmentare a terenului (măsurat în km/km^2):

Albastru închis (0 - 1 km/km^2): Zone cu relief slab fragmentat, teren relativ plat sau ușor ondulat. Se pretează bine agriculturii.

Albastru deschis (1 - 2 km/km^2): Fragmentare moderată, cu câteva văi și diferențe de nivel.

Verde (2 - 3 km/km^2): Relief mai accidentat, cu un număr semnificativ de văi. Risc moderat de eroziune.

Galben (3 - 4 km/km^2): Relief puternic fragmentat, cu pantă mai accentuată și potențial

Roșu (>4 km/km^2): Cele mai fragmentate zone, cu multe ravene și rupturi de pantă. Risc ridicat de eroziune și instabilitate a solului.

Majoritatea comunei are fragmentare scăzută sau moderată (albastru și verde), ceea ce indică teren favorabil pentru agricultură. Zonele cu fragmentare ridicată (galben), care apar în unele margini ale comunei, sunt predispușe la eroziune și necesită măsuri de protecție, cum ar fi împăduriri sau terasări.

Localitățile Rădășeni, Lămășeni și Pocoleni sunt situate în zone cu fragmentare moderată, ceea ce sugerează un teren stabil pentru construcții și agricultură.

Factori care favorizează alunecările de teren:

Panta terenului – Zonele cu relief fragmentat și pante abrupte sunt mai predispușe la alunecări.

Precipitații excesive – Apa infiltrată în sol reduce coeziunea particulelor și favorizează alunecările

Eroziunea solului – Ploile torențiale, râurile sau vântul pot eroda baza versanților, declanșând alunecări.

Defrișările – Înlăturarea vegetației reduce capacitatea solului de a reține apa și crește riscul alunecărilor.

Construcții necontrolate – Clădirile și infrastructura ridicate fără studii geotehnice pot destabiliza terenul.

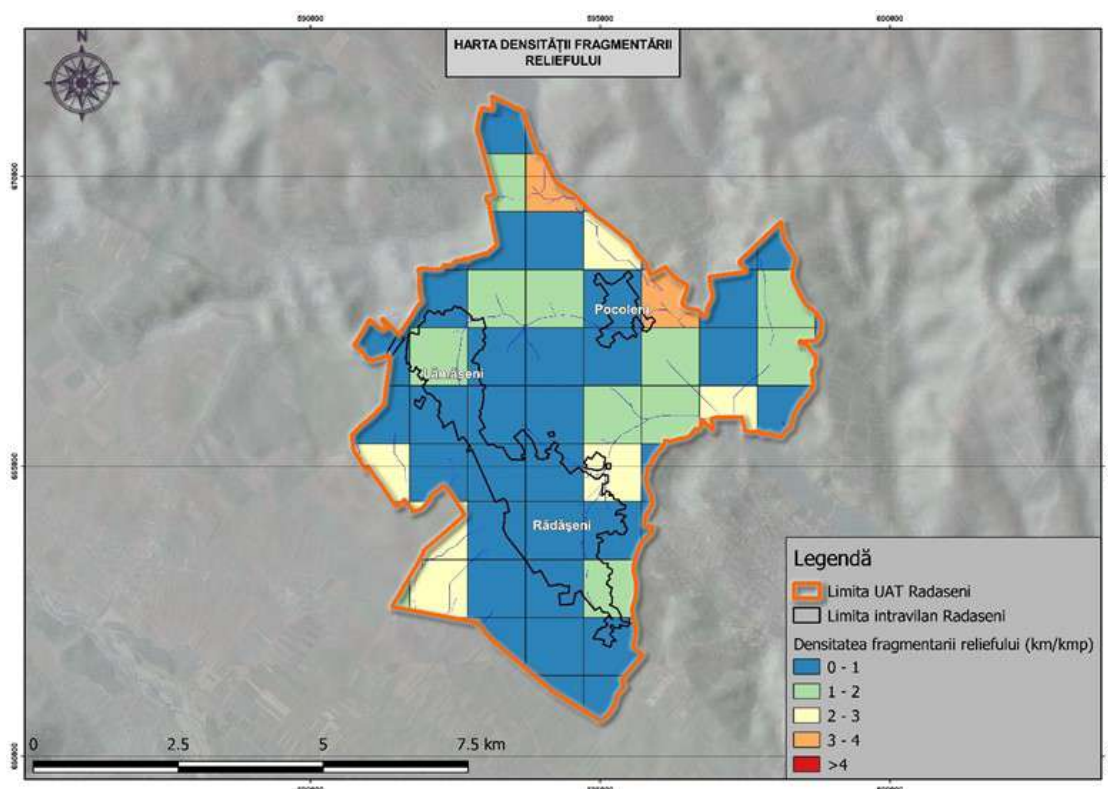

Figura 30 - Hartă de hazard și risc la alunecări
Sursă: Studiul de fundamentare privind condițiile geotehnice aferent PUG

2.10. ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ

2.10.1. Alimentarea cu apă potabilă

Momentan comuna Rădășeni nu dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă pentru toată comuna, ci doar în satul reședință de comună, Rădășeni. Astfel, pentru celelalte sate, alimentarea cu apă a populației este asigurată din surse proprii, puțuri săpate de tip fântâni alimentate din pânzele freatice și constituite de localnici din piatră sau beton. Nu există un control al gradului de potabilitate bacteriologică și chimică al apei acestor fântâni.

Rețeaua existentă din satul Rădășeni este alcătuită din rețea distribuție apă cu o lungime de 12,5 km și rețea canalizare gravitațională și pompată care totalizează 15,5 km, recepționată în anul 2021 și final în 2025.

Conform Tempo Online, în anul 2023, lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din comuna Rădășeni era de 12,2 km.

Se propune în perioada 2023-2025, extinderea sistemului de alimentare cu apă și a sistemului de canalizare, pentru satele Rădășeni și Lămășeni parțial, astfel:

Gospodărie apă – realizarea unei gospodării de apă proprii, în localitatea Lamaseni cu rezervor de înmagazinare de 400 mc și stație de clorinare corespunzătoare. Aceasta va fi amplasată pe dealul Prodana, pe partea dreaptă a drumului județean DJ 209M la km 8+220;

Realizarea unei aducțiuni noi prin prelungirea aducțiunii existente din drumul național DN2, la intrarea în localitatea Rădășeni, pe strada Livada Mare, până la noul amplasament al rezervorului de înmagazinare, Lamaseni; din PEHD De 140 mm, Pn 6 at, cu L=4318 m;

Rețele distribuție - Rețelele de apă potabilă propuse vor avea o lungime totală de 7195 m, vor fi din PEHD, De90-140mm, Pn 6 și 10 at.

Bransamente individuale – 425 bucăți.

2.10.2. Canalizarea

Comuna Rădășeni dispune de un sistem centralizat de canalizare în satul Rădășeni care să asigure colectarea apelor uzate. Evacuarea apelor uzate menajere se face parțial în fose septice vidanjabile și parțial în sistemul de canalizare centralizat al orașului Fălticeni.

Apele pluviale din comună sunt colectate prin intermediul rigolelor și șanțurilor amplasate pe marginea drumurilor, evacuarea apei făcându-se gravitațional la emisarii naturali. Locuitorii din satele Lamaseni și Pocoleni utilizează closete simple uscate, care constituie surse de infecție pentru pânza freatică. Pentru evacuarea apelor uzate din gospodărie se propune extinderea sistemului de canalizare stradală racordat în final la sistemul centralizat al orașului

Fălticeni.

Conform datelor statistice de la INSSE, existent privind lungimea totală a conductelor de canalizare în anul 2023 comuna deține 12,5 km de conducte.

2.10.3. Alimentarea cu gaze naturale și încălzirea

Pe teritoriul județului Suceava există circa 909,9 de kilometri de conducte de transport gaze naturale. Comuna Rădășeni nu este racordată la rețeaua cu gaze naturale dar are în implementare un proiect de rețea distribuție gaze naturale din pentru toate cele trei sate, până în prezent finalizat pentru satul Rădășeni cu termen de predare 2027 pentru Lămașeni și Pocoleni.

Comuna Rădășeni va avea 48,5 kilometri de rețea de gaz natural, desfășurată în satele Rădășeni, Lămașeni și Pocoleni. Numărul consumatorilor casnici (gospodării) ce vor putea fi racordați se ridică la 1.186, în timp numărul clădirilor administrative cuplate la rețea va fi de 14.

2.10.4. Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a comunei Rădășeni este asigurată de rețeaua de medie tensiune de 20 kV, pozată pe stâlpi de beton tip RENEL furnizată de S.C. E-ON ELECTRICA S.A. . Cele 7 posturi de transformare, cu puteri cuprinse între 63-250 kVA, sunt de tip aerian și se alimentează radial din rețeaua de medie tensiune. Rețeaua de joasă tensiune asigură racordarea tuturor beneficiarilor, realizând în același timp și iluminat public. Alimentarea cu energie electrică este asigurată și de rețeaua de înaltă tensiune de 400 kV, ce traversează teritoriul comunei prin zona de sud.

Rețeaua de iluminat public este de tip aerian și se află în apropierea rețelei de drumuri din comună, pozată pe stâlpi de beton. Această rețea se află în continuă extindere, pentru alimentarea noilor locuințe. Starea tehnică a rețelei de alimentare cu energie electrică în comuna Rădășeni este în general bună.

2.10.5. Rețeaua de telecomunicații

Comuna este deservită de Compania Națională Poșta Română S.A, Direcția Regională de Poșta Iași, Oficiul Județean de Poșta Suceava, pe teritoriul comunei funcționând Oficiul Poștal Rădășeni.

Populația din comuna Rădășeni beneficiază și de serviciile de telefonie fixă sau mobilă, internet și televiziune prin cablu și prin fibră optică. Aceste rețele de telecomunicații au acoperire bună și foarte bună în toate satele localității, iar cifrele locuitorilor care sunt conectați sunt în continuă creștere.

Din punct de vedere al telefoniei mobile, principalii operatori de pe piața românească (Orange, Vodafone, RCS-RDS/Digi) sunt prezenți în comună, iar acoperirea este foarte bună, existând semnal la telefonie mobilă aproape peste tot.

De asemenea, acoperirea cu rețele de internet și cablu TV sau fibră optică este foarte bună.

2.11. PROBLEME DE MEDIU

2.11.1. Starea și calitatea factorilor de mediu

În această etapă de diagnoză a stării și calității mediului au fost luate în considerare aspectele relevante și semnificative pentru elaborarea strategiilor de planificare a teritoriului, care să țină cont de necesitățile de protecție a mediului. Planificarea acțiunilor de mediu vizează și comunitatea locală și necesită implicarea autorităților, instituțiilor, organizațiilor locale și județene sau a grupurilor de experți însărcinați cu realizarea și implementarea de planuri și programe specifice în localitate.

2.11.2. Poluarea aerului

Pe teritoriul comunei nu exista stație de monitorizare a calității aerului. Cea mai apropiată stație se află în orașul Suceava.

Rezultatele monitorizării calității aerului în anul 2023, în stațiile RNMCA de pe teritoriul județului Suceava și la poluanții pentru care seriile de date au îndeplinit obiectivele de calitate și criteriile de agregare și calcul statistic reglementate de legea 104/2011, au indicat următoarele:

- la particulele în suspensie PM10, în stația SV-1, unde măsurătorile au îndeplinit criteriile pentru măsurări fixe, nu a fost depășită valoarea limită anuală și o singură concentrație medie zilnică a depășit valoarea limită zilnică, față de pragul legal, de 35 depășiri/an;
- concentrațiile de ozon s-au situat mult sub pragul de informare a publicului sau pragul de alertă, nefiind înregistrată nicio depășire a valorii țintă pentru ozon la stația SV-1 pe ultimii 3 ani.
- concentrațiile de monoxid de carbon, dioxid de sulf, plumb, cadmiu și nichel din PM10 nu au atins ori depășit niciuna dintre valorile-limită sau valorile-țintă prevăzute de legea 104/2011, indiferent de timpul de mediere aplicabil (orar, zilnic, anual, după caz).

Pe teritoriul comunei Rădășeni în prezent nu există surse importante de poluare a aerului. Principalele surse de poluare sunt cauzate de noxele produse de circulația rutieră de pe drumurile județene, utilizarea combustibil solid și diverse activități care se constituie în surse de particule (lucrări agricole, construcții, drumuri).

Concentrațiile substanțelor poluante provenite din traficul auto sunt influențate direct de factorii climatici, adică poluarea este diminuată în perioadele de vânt frecvent și mai ales în perioadele de precipitații, pe când în perioadele de calm atmosferic, de ceață și anotimp cald poluarea atinge cote înalte.

2.11.3. Poluarea apelor

Apele continentale reprezintă o componentă importantă a mediului înconjurător prin formele diferite de existență și de repartiție teritorială, mai ales pentru posibilitățile largi de valorificare. O cerință esențială a Directivei Cadru Apa este stabilirea obiectivelor de calitate pentru toate corpurile de apă (art. 4) și, implicit, dezvoltarea de programe de măsuri pentru atingerea acestor obiective (art. 11).

Principalele corpuri de apă de suprafață și subterană

Din punct de hidrologic râul Șomuzul Mare și pâraurile Rădășeni și Lămășanca se încadrează în tipul de regim hidric de podiș extracarpatic, caracterizat prin ape mari în perioada de primăvară – vară (alimentare pluvială și ape provenite din topirea zăpezilor) care determină apariția în amplasamente a unor volume mai mari de ape.

Rețeaua hidrografică care drenează zona studiată, aparține bazinul hidrografic Siret

2.11.4. Poluarea solului

Calitatea solurilor este afectată atât din motive antropice, cât și din cauze naturale. Datorită faptului că majoritatea terenurilor se află în zone cu diferite grade de pantă, gradul de erodare este pronunțat, coroborat cu alte fenomene de versanți. Toate zonele de exploatare, arealele supuse fenomenelor de alunecare sau de eroziune și zonele de depozitare a deșeurilor, necesită atât măsuri de înlăturare a efectelor negative asupra mediului și construcțiilor civile, cât și de stopare a avansării lor pe mari suprafețe, prin lucrări specifice (consolidări de versanți, împăduriri, etc.)

Presiuni asupra calității solului

Eroziunea solului – Fenomenele de pantă (alunecări de teren, eroziuni) afectează suprafața solului.

Compactarea solului. Utilizarea utilajelor grele în agricultură, în special pe terenurile umede, poate duce la compactarea solului, ceea ce reduce permeabilitatea și oxigenarea solului.

Posibile surse locale de poluare ce includ: depozitarea necontrolată a deșeurilor, scurgeri de combustibili sau uleiuri din activități mecanice/agricole.

Principalele tipuri de soluri sunt următoarele:

Cernoziomuri argilo-uviale – Acestea sunt soluri fertile, bogate în materie organică, dar cu un conținut ridicat de argilă în orizontul inferior, ceea ce poate influența drenajul apei. Sunt favorabile agriculturii, dar necesită măsuri pentru evitarea compactării.

Erodisoluri – Aceste soluri sunt afectate de eroziune, fie din cauza pantei mari, fie a defrișărilor sau a practicilor agricole necorespunzătoare. Sunt mai puțin productive și necesită măsuri de conservare a solului.

Lacoviști – Sunt soluri umede, adesea mlăștinoase, formate în zone depresionare cu exces de umiditate. Necesită lucrări de drenaj pentru a putea fi utilizate în agricultură.

Protosoluri aluviale – Se găsesc în zonele de luncă, formate prin depunerea sedimentelor aduse de ape. Sunt soluri tinere, cu fertilitate variabilă, dar adesea bune pentru agricultură.

Soluri cenușii – Soluri formate în zone de pădure, cu fertilitate moderată, dar mai sensibile la degradare dacă sunt defrișate sau supuse unor lucrări intensive.

Soluri cernoziomoide – Apropiate de cernoziomuri, dar cu unele caracteristici mai slabe în ceea ce privește fertilitatea. Sunt totuși favorabile culturilor agricole, mai ales dacă sunt bine gestionate.

Soluri pseudogleice – Prezintă probleme de drenaj, fiind influențate de acumularea apei în profilul de sol. Pot necesita lucrări de ameliorare pentru a fi utilizate eficient în agricultură.

2.11.5. Gestiunea deșeurilor

În comuna Rădășeni, județul Suceava, gestionarea deșeurilor este coordonată în conformitate cu reglementările județene și naționale, având ca obiectiv principal protejarea mediului și asigurarea unui mediu curat pentru comunitate.

Tipuri de deșeuri gestionate în comună:

20 03 01 – Deșeuri din gunoaie menajere, care sunt biodegradabile (ex: resturi alimentare).

20 01 40 – Deșeuri provenite din gunoaie menajere, care nu sunt specifice altor categorii (ex: diverse deșeuri menajere mixte).

20 01 21* – Deșeuri de la gunoaie menajere, care conțin substanțe periculoase (ex: baterii, vopsele, soluții chimice).

20 01 23* – Deșeuri de gunoaie menajere care sunt periculoase (ex: produse chimice periculoase).

20 01 23* (repetat) – Aceeași categorie ca mai sus (deșeuri menajere periculoase).

20 01 33* – Deșeuri de gunoaie menajere care conțin substanțe periculoase, cum ar fi electronice sau produse

electrice.

20 01 34 – Deșeuri de gunoaie menajere cu diverse materiale (ex: haine uzate, mobilier, obiecte uzate).

20 01 36 – Deșeuri de gunoaie menajere care conțin produse chimice periculoase (ex: produse de curățenie).

15 01 01 – Ambalaje din hârtie și carton.

15 01 02 – Ambalaje din plastic.

15 01 04 – Ambalaje din sticlă.

15 01 03 – Ambalaje din metal.

17 01 07 – Deșeuri de la construcții și demolări (ex: beton, moloz, plăci de gips).

17 04 – Deșeuri provenite din construcții și demolări, care pot include materiale reciclabile (ex: lemn, metal, sticlă, materiale plastice).

Primăria comunei Rădășeni a delegat gestionarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor unei firme specializate. Serviciul de salubritate: SC GOSCOM SA Fălticeni.

Activități derulate: Precolectare, colectare și transport deșeuri menajere și similare, inclusiv fracțiuni colectate separat

Conform PJGD, comuna Rădășeni face partea din Zona 3 Fălticeni de gestionare a deșeurilor și este deservită de stația de transfer Fălticeni .

În comuna Rădășeni, județul Suceava, gestionarea deșeurilor include și colectarea selectivă. Începând cu luna martie 2019, autoritățile locale au implementat un program de colectare selectivă a deșeurilor direct de la fiecare gospodărie.

Pentru a îmbunătăți serviciile de salubritate, Primăria Rădășeni a atribuit, în februarie 2022, un contract pentru colectarea și transportul deșeurilor din comună. Acest contract include activități precum colectarea separată și transportul deșeurilor municipale și similare, atât a fracției umede, cât și a celei uscate, precum și gestionarea deșeurilor voluminoase și a celor provenite din reamenajări.

2.11.6.Temperatură aerului

Teritoriul comunei Rădășeni se încadrează din punct de vedere climatic în zona temperat-continentală, caracterizată prin schimbări bruște de temperatură, deci corespunde tipului existent în Podișul Sucevei și încadrat în „ținutul climatic al dealurilor înalte ” (300 – 600 m) cu ierni geroase și veri călduroase, uneori cu perioade prelungite de secetă.

Temperatura și precipitațiile medii:

În timpul anului, mediile temperaturii aerului înregistrează valori de peste +12 grade Celsius. Temperatura medie a lunilor de vară este între 19 și 21 grade Celsius, iar în lunile de iarnă este între -0.8 și 1 grade Celsius.

Precipitațiile variază de la un anotimp la altul, media anuală a acestora fiind de 600-700 mm. Diversitatea mare a formelor de relief determină și o mare diferențiere climatică sub aspectul precipitațiilor, care constituie una din verigile principale ale circulației apei în natură.

Datorită modificărilor climatice din ultimii ani, trecerea de la o temperatură la alta se face brusc, atât sezonier, cât și de la o zi la alta.

Efectele schimbărilor climatice sunt evidențiate în figurile următoare:

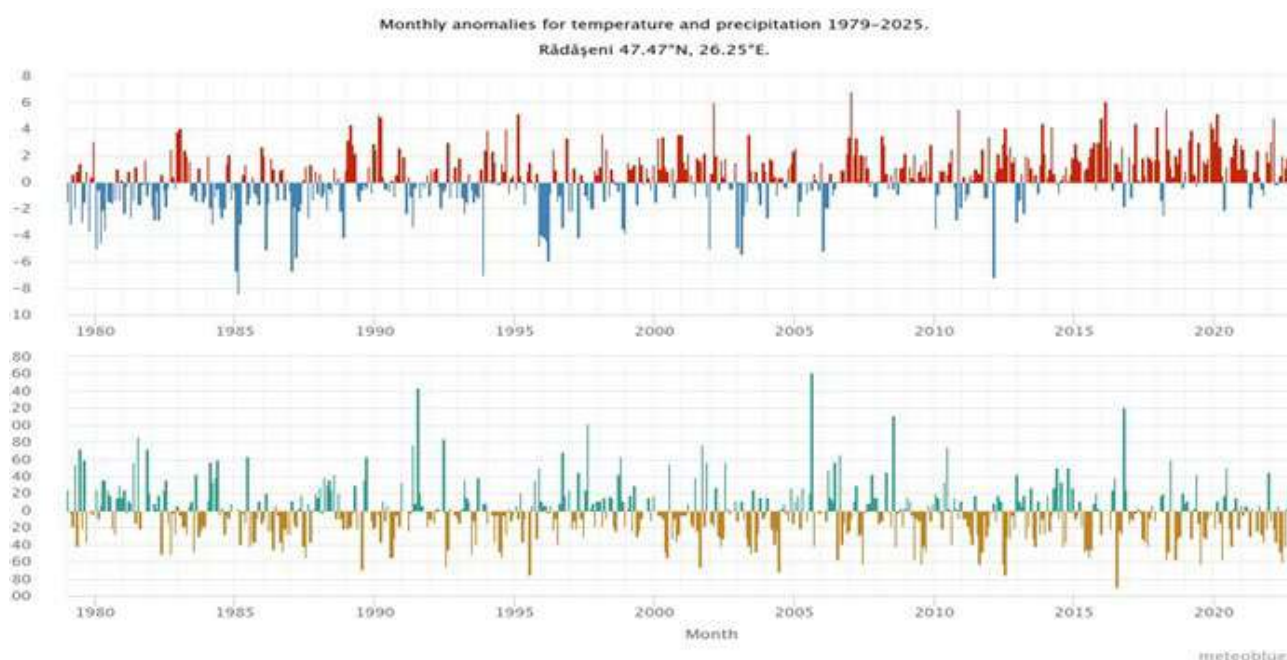

Figura 31 – Temperaturi și precipitații medii în comuna Rădășeni.

Sursa: https://www.meteoblue.com/ro/vreme/historyclimate/change/r%20c4%83d%20c4%83%20c5%9feni_rom%20c3%a2nia_669292

2.11.7. Umezeala aerului

Modelul umidității atmosferice relative de la nivelul comunei Rădășeni este realizat ținând cont de valorile interpolate ale stațiilor meteorologice învecinate. Valorile ridicate au fost înregistrate în lunile de toamnă și iarnă (85% în Noiembrie, 83% în Decembrie) dar și de 79% în Ianuarie.

Lunile de vară sunt caracterizate prin valori mai scăzute ale umidității relative (72% în luna Iunie, 70% luna Iulie și 68% în luna August), coboară până la 64% (media înregistrată în luna Aprilie), de altfel lunile de primăvară sunt de asemenea caracterizate prin valori situate în jurul valorii de 60-71%.

2.11.8. Nebulozitatea și durată strălucirii soarelui

Nebulozitatea are valori ridicate de 40-50% în lunile de iarnă (Decembrie, Ianuarie, Februarie) și valori scăzute la nivelul lunilor, Iunie, Iulie, August și Septembrie, Octombrie deci la nivelul lunilor de vară și început de toamnă (când nebulozitatea a avut valori de 20-30%).

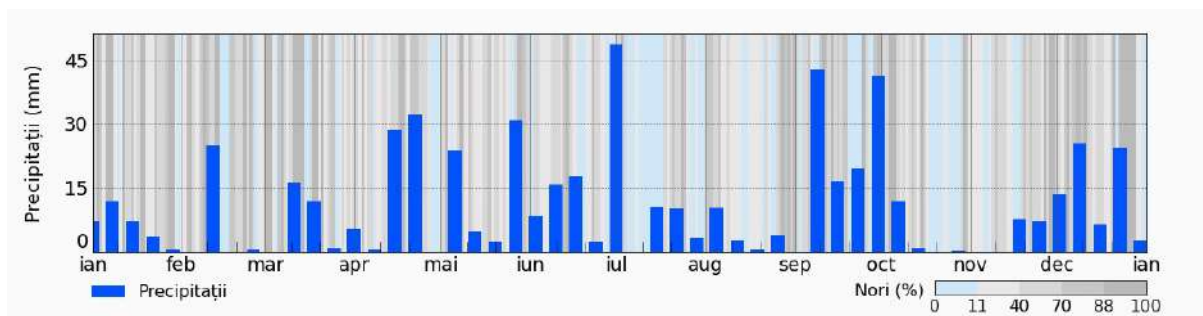

Figura 32 - Nebulozitatea în anul 2024
Sursa: <https://www.meteoblue.com/>

2.11.9. Precipitațiile atmosferice

Cantitatea de precipitații ce cade anual în această zonă este de aproape 700 mm în timpul iernii și primăverii observându-se cele mai scăzute cantități, mai exact în luna Ianuarie (226 mm) și luna Martie (389 mm), iar cele mai mari în luna Iunie (1467 mm).

2.11.10. Regimul vântului

În arealul comunei Rădășeni vântul suflă cu o intensitate scăzută, ceea ce nu favorizează acest areal pentru producerea energiei electrice eoliene. Doar cel care suflă din direcția Vest și Nord-Est ar fii favorabil, însă acesta ar trebui exploatat cu grijă.

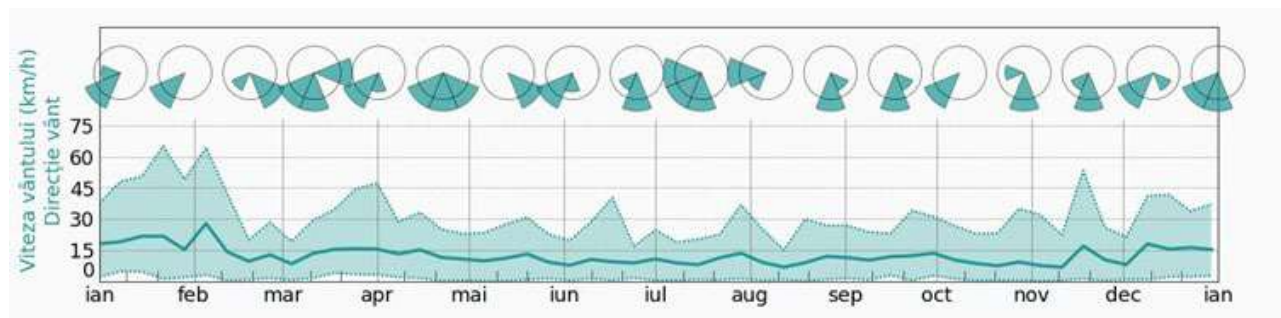

Figura 33 - Viteza și direcția vântului anul 2024, Rădășeni
Sursa: <https://www.meteoblue.com/>

Roza vânturilor reprezintă reprezentarea grafică a frecvenței vântului pe direcțiile cardinale și intercardinale în comuna Rădășeni. Datorită reliefului deluros care înconjoară comuna și creează bariere, rafalele de vânt sunt aduse din direcția cu altitudine redusă, respective din nord – nord-vest.

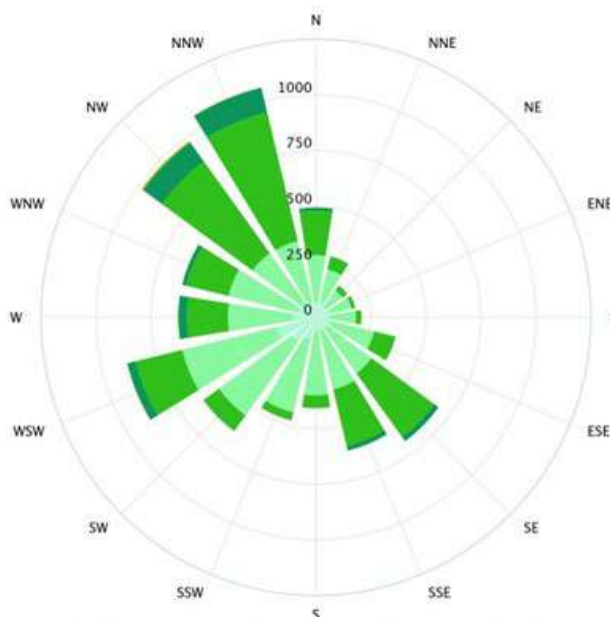

Figura 34 - Roza vântului Rădășeni.

Sursa: <https://www.meteoblue.com/>

2.11.11.Fenomene meteorologice extreme

Ca și fenomene meteorologice deosebite pentru comuna Rădășeni, sunt pronunțate cele din sezonul cald, având în vedere temperaturile și cantitatea de precipitații de la nivelul acesteia. Astfel, în timpul verii sunt frecvente fenomene, precum furtuna, care adesea este însoțită de cele orajoase (tunete, descărcări electrice), grindina (particule de gheață, cu formă neregulată). Aceste fenomene au provocat până acum pagube majore, ca urmare a precipitațiilor abundente, satele au rămas fără curent electric și apă curentă pentru diferite perioade de timp.

2.12. DISFUNCTİONALITĂȚI

În urma analizei situației existente și pe baza studiilor de fundamentare elaborate în cadrul PUG, pentru teritoriul comunei Rădășeni s-au identificat o serie de disfuncționalități. Disfuncționalitățile structurate pe categorii sunt prezentate în cele ce urmează.

2.12.1. Accesibilitate în teritoriu și circulație

În ceea ce privește accesibilitatea în teritoriu și circulația, principalele disfuncționalități de pe teritoriul comunei Rădășeni sunt:

- Pe teritoriul comunei există segmente de drum, străzi și ulițe care necesită reabilitare și amenajare corespunzătoare a profilelor;
- Pe teritoriul comunei există zone în care se observă lipsa trotuarelor și a spațiilor verzi de protecție a căilor de circulație;
- Pe teritoriul comunei sistemul de transport în comun pe cale rutieră necesită dezvoltare suplimentară și densificare;
- Sistemul de transport velo nu este dezvoltat pe teritoriul comunei;
- Pe teritoriul comunei spațiile amenajate și construcțiile pentru parcare sunt insuficiente;
- Pe teritoriul comunei este necesară asigurarea facilităților pentru transportul bazat pe energie alternativă;
- Pe teritoriul comunei există drumuri de exploatație agricolă care necesită modernizare.

2.12.2. Morfologia localităților și patrimoniul cultural construit

În ceea ce privește morfologia localităților și patrimoniul cultural construit, principalele disfuncționalități de pe teritoriul comunei Rădășeni sunt:

- În ultimele trei decenii, urbanismul de pe teritoriul comunei are tendința de a nu se realiza în concordanță cu specificul tradițional local;
- Valorile de patrimoniu cultural construit de pe teritoriul comunei nu sunt suficient puse în valoare din punct de vedere turistic

2.12.3. Cadrul natural și elemente de mediu

Principalele disfuncționalități în ceea ce privește protecția mediului și expunerea la riscuri naturale și antropice de pe teritoriul comunei sunt:

- Existența zonelor cu risc de inundabilitate (conform hărților de hazard și risc furnizate de Apele Române);
- Poluarea aerului datorată traficului rutier și utilizării combustibililor fosili la încălzirea locuințelor;
- Poluarea solului și a apelor subterane datorită activităților agricole;
- Poluarea solului, apelor subterane și de suprafață datorată deversării apelor uzate;
- Poluarea solului și apelor de suprafață datorată depozitării necontrolate a deșeurilor;
- Colmatarea albiilor râurilor și pâraielor cu materiale de proveniență naturală sau antropică (aluvioni, vegetație, deșeuri);
- Subdimensionarea rețelei de canalizare pluvială din zonele rezidențiale;
- Insuficiența acțiunilor de voluntariat în domeniul protecției și conservării mediului, a informării și a responsabilității individuale și de grup în cadrul comunității locale;
- Educația insuficientă privind protecția mediului;
- Activitățile umane necontrolate corespunzător pot afecta obiectivele de conservare din cadrul ariilor naturale protejate Natura 2000 (activități agro-pastorale, pescuit și vânătoare ilegală (braconaj), deversare de ape neepurate în corpurile de apă, depozitare de deșeuri, accentuarea eutrofizării lacurilor prin aportul artificial cu substanțe nutritive utilizate pe terenurile agricole);
- Insuficienta valorificare a resurselor turistice ale cadrului natural.

2.12.4. Populație și caracteristici demografice

În ceea ce privește aspectele socio-demografice, teritoriul comunei Rădășeni prezintă următoarele disfuncționalități:

- Numărul populației a oscilat până în anul 2013 iar mai apoi acesta începe să scadă.
- Întreaga populație a comunei are valori de oscilare însă în ultimii ani se înregistrează scăderi la toate grupele de vârstă.
- Modificările în structura pe grupe de vârstă indică o scădere de 11 persoane cu vârsta peste 65 de ani în 2024 față de 2011, ilustrând un proces lent de îmbătrânire demografică.
- Populația preșcolară (cu vârsta între 3-6 sau 3-5 ani) a scăzut, de la un maxim de 205 în anul 1992, la minimul perioadei de 83 în anul 2024.
- Ridicarea ratei natalității a condus la o creștere a proporției populației tinere.
- Tendința de creștere a numărului populației analizate – indicele de vitalitate crește.
- Tendința de creștere a populației în vârstă de muncă.
- Sporurile naturale înregistrate valori preponderent pozitive, respectiv mai multe nașteri decât decese iar sporul migratoriu a înregistrat valori preponderent negative mai multe plecări decât stabiliri.

2.12.5. Activități economice

În urma analizei critice a situației economice existente și a evoluției acesteia în perioada recentă la nivelul comunei Rădășeni, contextualizând la nivelul întregului Județ Suceava și a Regiunii Nord-Vest, au fost formulate următoarele disfuncționalități:

- Economia Comunei Rădășeni este dominată, din perspectiva cifrei totale de afaceri, de domeniile transporturi rutiere de mărfuri și de comerțul cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet. Este necesară o diversificare a ariilor de dezvoltare economică, în special prin prisma valorificării dispoziției în teritoriul județean a acestei comune, în vecinătatea unor centre urbane importante (Municipiul Fălticeni). Totodată, este necesară valorificarea imaginii valoroase a cadrului antropic și natural de care dispune localitatea.
- Cel mai mare număr de angajați, conform datelor colectate la nivelul Comunei Rădășeni, aparține domeniilor de transporturi terestre de călătorie n.c.a., transporturi rutiere de mărfuri și activități auxiliare pentru producția vegetală. Deși, aceste trei domenii asigură peste 50% din totalul locurilor de muncă la nivelul comunei, ele nu reușesc să acopere necesarul de locuri de muncă în raport cu populația activă din această localitate. Este necesară atragerea de noi investitori și investiții, crearea de noi locuri de muncă pentru a încuraja retenția forței de muncă active în cadrul localității.
- În ceea ce privește Comuna Rădășeni, forța de muncă activă se regăsește într-o ușoară scădere ca valoare brută, cât și raportată la numărul total de locuitori ai comunei. În anul 2023, populația activă reprezenta un procent de 67,32% din totalul populației, spre deosebire de anul 2013 când reprezenta 65,01% din total. Ca valori brute, numărul populației active a localității a scăzut, de la 2789 locuitori în grupa de vârstă activă (15-64 ani), în 2013, la 2698 locuitori în grupa de vârstă activă în 2023. De asemenea, numărul total de locuitori ai comunei a scăzut, în anul 2023 înregistrându-se o populație de 4008 de locuitori, față de anul 2013, când numărul acestora era de 4290 locuitori.

Aceste schimbări demografice pot avea multiple consecințe asupra economiei locale pe termen lung. Acestea pot duce la

îngreunarea menținerii unor standarde ridicate ale calității vieții în cadrul comunei.

2.12.6. Echipare tehnico-edilitară

Principalele probleme și disfuncționalități sunt:

- Insuficiența rețelilor și echipamentelor tehnico-edilitare, precum și slaba echipare cu dotări specifice;
- Lipsa rețelei de apă și canalizare în Lămășeni și Pocoleni;
- Încălzirea încă se mai realizează preponderent tot prin sobe, utilizând combustibil solid (lemn);
- Lipsa infrastructurii de captare și colectare a apelor pluviale.

2.12.7. Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodă de diagnoză care presupune analizarea într-o manieră sistemică a mediului intern (puncte tari și puncte slabe) și a mediului extern (oportunități și amenințări).

	S	W	O	T
	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Accesibilitate și conectivitate în teritoriu	Localitatea este situată în vecinătatea Municipiului Fălticeni spre nord - vest, Municipiul Suceava spre nord, Orașul Gura Humorului spre NV, Orașul Pașcani spre SE și Orașul Târgu Neamț spre SV	Artere de circulație nemodernizate (fără trotuare și acostamente);	Localitatea este situată în vecinătatea municipiului Fălticeni (5 km) spre nord - vest,	Artere de circulație nemodernizate (fără trotuare și acostamente);
Cadru natural și elemente de mediu	Suprafețele extinse de păduri și pajiști naturale; Biodiversitate ridicată Existența sitului protejat Natura 2000; Peisaje naturale atractive; Majoritatea teritoriului comunei Radaseni prezintă un relief slab fragmentat ceea ce indică predominanța zonelor de câmpie sau colinare ușor ondulate.	Poluarea aerului, probleme legate de calitatea apei și solului Existența unor areale cu terenuri degradate prin eroziune și alunecări de teren Reducerea biodiversității pajiștilor ca urmare a pășunatului excesiv Cultură a reciclării slab dezvoltată; Existența materialului vegetal rezultat în urma exploatării pădurilor și a pajiștilor necurățate; Degradarea habitatelor naturale, pierderea biodiversității, braconaj Trafic rutier, poluare	Cadru legislativ favorabil pt. proiecte care vizează conservarea biodiversității; Dezvoltare turism ecologic; Posibilitatea implementării programelor de ecologizare. Oportunități de valorificare durabilă a resurselor locale, precum păduri, izvoare; Promovarea responsabilității sociale pentru mediul înconjurător; Proiecte care vizează reciclarea deșeurilor Creșterea suprafeței	Schimbările climatice, în special aridizarea și creșterea frecvenței fenomenelor extreme; Epuizarea resurselor de sol și reducerea suprafețelor agricole cu fertilitate medie și ridicată; Poluarea zonelor protejate.

S W O T

PUNCTE TARI

PUNCTE SLABE

OPORTUNITĂȚI

AMENINȚĂRI

fonică și atmosferică

fondului forestier, prin împădurirea unor terenuri degradate și a unor terenuri marginale, inapte pentru o agricultură eficientă, precum și prin crearea de perdele forestiere de protecție a câmpurilor agricole, a cursurilor de apă și a căilor de comunicație, pentru protecția antierozională a terenurilor în pantă;

Promovarea culturilor energetice și utilizarea resurselor de biomasă forestieră reziduală;

Adoptarea unor măsuri de apărare a integrității fondului forestier, prin interzicerea schimbării folosinței terenurilor acoperite cu păduri și cu alte forme de vegetație forestieră;

Patrimoniul cultural construit

La nivel local se regăsește o biserică monument istoric de clasa A,

În satele componente se pot identifica o serie de obiective cu valoare arhitecturală și istorică, în special case tradiționale, bine conservate.

Satele și-au păstrat siluetele tradiționale, cu volume construite mici spre medii.

Stare precară a patrimoniului construit din lipsa surselor de finanțare;

Turism neexploatat a patrimoniului tangibil rural cauzat de lipsa de promovare și lipsa unei identități locale.

Lipsa educației în ceea ce privește valoarea clădirilor și a peisajului cultural.

Realizarea unor pachete integrate de agro-turism împreună cu UAT-urile din proximitate;

Reabilitarea și / sau conservarea obiectivelor de interes turistic.

Realizarea unei identități locale.

Realizarea de cursuri și instruirii pentru copii și adulți, legate de valorificarea patrimoniului

Proximitatea față de municipiul Falticeni și Păscani, Târgu Neamț, care oferă servicii specifice industriei ospitaliere mai bune și/sau diverse, poate conduce la limitarea numărului de turiști atrași;

S W O T

PUNCTE TARI

PUNCTE SLABE

OPORTUNITĂȚI

AMENINȚĂRI

construit traditional.

Infrastructura tehnico-edilitară	Modernizarea rețelei de energie electrică în proporție de 100%;	Insuficiența rețelelor și echipamentelor tehnico-edilitare, precum și slaba echipare cu dotări specifice;	Dezvoltarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă, precum și a celei de canalizare, se poate realiza prin finanțare cu fonduri europene.	Refuzul consumatorilor casnici de a se racorda la infrastructura de apă și canalizare;
	Rețeaua de energie electrică este bine dezvoltată, toate gospodăriile comunei fiind racordate la rețeaua de distribuție;	Lipsa rețelei de canalizare;	Fondurile și programele de finanțare existente la nivel european, național și județean pentru dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare.	Creșterea gradului de uzură al infrastructurii tehnico-edilitare și al echipamentelor aferente din dotare;
	Existența serviciului de telefonie fixă și acoperirea în rețelele de telefonie mobilă;	Încălzirea încă se mai realizează preponderent tot prin sobe, utilizând combustibil solid (lemn);	Strategiile de dezvoltare ale principalilor operatori de pe piața energiei electrice, rețelelor de apă și canalizare, gazelor naturale, telefoniei și telecomunicațiilor, care includ extinderea și mentenanța rețelelor gestionate de către aceștia.	Distrugerea fondului forestier din cauza folosirii lemnului ca sursă de încălzire;
	Derularea proiectului pentru înființarea sistemului de alimentare cu apă și apă uzată în comună prin fonduri europene.	Lipsa infrastructurii de captare și colectare a apelor pluviale.		Dezafectarea unor terenuri pentru depozitarea combustibililor solizi;
				Lipsa spațiilor necesare în unele zone pentru amenajarea rigolelor și a sistemelor de scurgere a apelor pluviale;
				Costul ridicat al documentațiilor preliminare și necesitatea cofinanțării proiectelor poate împiedica accesarea fondurilor europene;
				Surse financiare insuficiente pentru susținerea proiectelor de modernizare a infrastructurii;
				Instabilitatea legislativă și monetară;
				Instabilitate politică.

2.13. NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI

Necesitățile și opțiunile populației au fost analizate în cadrul studiului de fundamentare privind analiza factorilor interesați - anchete sociale. În cadrul acestei etape s-a realizat consultarea locuitorilor comunei.

Metodologia propusă pentru această parte a consultării populației constă în elaborarea și distribuirea unui chestionar destinat identificării problemelor și calităților percepute ale comunei din perspectiva locuitorilor săi. Chestionarul a fost elaborat în format online și a avut ca scop **identificarea opiniei locuitorilor comunei Rădășeni cu privire la cadrul lor de viață.**

Chestionarul elaborat a fost constituit dintr-o serie de 19 de întrebări, urmărind să investigheze:

- descrierea populației respondente (vârstă, sex, nivel de educație, ocupație);
- identificarea problemelor și a calităților percepute ale comunei, în general;
- identificarea problemelor și a calităților percepute ale comunei pe sectoare specifice (infrastructura de transport și tehnico-edilitară, infrastructura socio-culturală și servicii publice, economia și mediul de afaceri, protecția mediului, mobilitate).

În cadrul acestui studiu locuitorii menționează că principalele probleme ale locuirii în comuna Rădășeni sunt lipsa rețelei tehnico-edilitare, lipsa spațiului de joacă pentru copii, străzi înguste, drumuri neasfaltate, lipsa locurilor de muncă, lipsa zonei de agrement, lipsa investitorilor și lipsa bancomatelor.

Principalele calități percepute de către locuitori sunt aerul curat, cadrul natural, curățenia, tradițiile, liniștea, hărnicia și ospitalitatea oamenilor.

De asemenea, amplasarea comunei conferă un peisaj natural deosebit, fiind situată într-o zonă pitorească, în proximitatea municipiului Fălticeni, fapt ce conferă acces mai facil la servicii urbane, menținând totodată caracterul rural al comunei.

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE

Prezentul subcapitol descrie tipologia studiilor de fundamentare realizate în cadrul PUG, detaliază modul în care prevederile acestora au fost preluate în cadrul PUG și realizează o sinteză a acestora.

Concomitent cu actualizarea Planului Urbanistic General, au fost elaborate următoarele studii de fundamentare, realizate de specialiști din domenii conexe:

La întocmirea Planului Urbanistic General al comunei Rădășeni s-au întocmit într-o fază premergătoare, următoarele studii de fundamentare pe domenii de specialitate, care să constituie fundamentul propunerilor P.U.G.:

- ✓ 1.1. Actualizarea suportului topografic
- ✓ 1.2. Condiții geotehnice și hidrogeotehnice
- ✓ 1.5. Protecția mediului, riscuri naturale și antropice
- ✓ 1.6. Studiu istoric, studiu peisagistic
- ✓ 1.7. Tipuri de proprietate
- ✓ 1.9. Infrastructura tehnico-edilitară
- ✓ 1.11. Analiza factorilor interesați, anchete sociale
- ✓ 1.12. Evoluția activităților economice
- ✓ 1.13. Evoluția socio-demografică
- ✓ 1.15. Impactul schimbărilor climatice

A. STUDII DE FUNDAMENTARE ANALITICE

3.1.1. Actualizarea suportului topografic

Operațiunile topografice efectuate pentru întocmirea suportului topografic sunt:

- Scanarea documentelor, hărților și planurilor;
- Georeferențierea hărților și planurilor;
- Descărcarea hotarelor administrative din eterra;
- Stabilirea limitei intravilanului conform planșelor PUG și informațiilor vectorizate preluate din baza de date eterra;
- Vectorizarea după planuri, în concordanță cu ortofotoplanurile;
- Lucrări de teren (Reambularea suportului topografic).

Baza de date grafică este realizată în sistemul național de proiectie – Sistemul Stereografic 1970 pentru coordonatele planimetrice (X, Y) și Planul de proiecție Marea Neagră 1975 pentru coordonata altimetrică (Z).

În urma efectuării reambulării imobilelor din cadrul UAT Rădășeni și în urma consultării datelor oficiale din registrele Oficiului de Cadastru Suceava cu privire la limitele de intravilan în vigoare și raportările cu parcelele cu numere cadastrale, care dispun de geometrie, s-au constatat următoarele:

Limitele intravilanului sunt cele stabilite prin Planul Urbanistic General aprobat în anul 2000.

3.1.2 Studiu privind condițiile geotehnice și hidrotehnice

Recomandări:

Activități și acțiuni cerute de actele normative

La baza proiectării construcțiilor ce urmează a se executa pe teritoriul comunei Rădășeni sau a celor care urmează a se repara sau consolida vor sta studii geotehnice întocmite în conformitate cu:

“Normativ privind principiile, exigențele și metodele cercetării geotehnice a terenului de fundare”, indicativ NP 074-2022.

Reglementările tehnice naționale conexe sunt cuprinse în:

- STAS 6054-77: Teren de fundare. Adâncimi maxime de îngheț. Zonarea teritoriului României;
- STAS 3950-81: Geotehnică. Terminologie, simboluri și unități de măsură;
- STAS 1242/4-85: Teren de fundare. Cercetări geotehnice executate în pământuri;
- STAS 1242/3-87: Teren de fundare. Cercetarea prin sondaje deschise executate în pământuri;
- STAS 1242/5-88: Teren de fundare. Cercetarea terenului prin penetrare dinamică în foraj;
- STAS 1243-88: Teren de fundare. Clasificarea și identificarea pământurilor;
- C 241-92: Metodologie de determinare a caracteristicilor dinamice ale terenului de fundare la solicitari seismice;
- ENV 1997 – 1:1994 Eurocod 7 – proiectarea geotehnica Partea 1 – Reguli generale.
- ENV 1997 – 2:1999 Eurocod 7. Partea 2 – Proiectarea geotehnica asistata de incercari de laborator.
- ENV 1997 – 3:1999 Eurocod 7. Partea 3 – Proiectarea geotehnica asistata de incercari de teren;
- ENV 1998 – 1:1994 Eurocod 8 - Prevederi de proiectare a structurilor rezistente la cutremur. Partea 1 – Reguli generale;
- NP 126 – 2010, Normativ privind fundarea construcțiilor pe pământuri cu umflări și contracții mari
- Reglementarii tehnice „Cod de proiectare seismică - Partea I - Prevederi de proiectare pentru clădiri, indicativ P 100 / 1 – 2013.
- GP 129 – 2014, Ghid pentru proiectarea geotehnică.
- NP 112 - 2014, Normativ pentru proiectarea fundațiilor de suprafață.
- Prevederile normativului NP 074/2022 sunt în concordanță cu principiile conținute în următoarele norme europene:
- SR EN 1997-1:2004 Eurocod 7: Proiectarea geotehnică. Partea 1: Reguli generale;
- SR EN 1997-1:2004/AC:2009 Eurocod 7: Proiectarea geotehnică. Partea 1: Reguli generale - Erată;
- SR EN 1997-2:2007 Eurocod 7: Proiectarea geotehnică. Partea 2: Investigarea și încercarea terenului;
- SR EN 1997-2:2007/AC:2010 Eurocod 7: Proiectarea geotehnică. Partea 2: Investigarea și încercarea terenului - Erată;
- SR EN 1998-1:2004 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 1 – Reguli generale, acțiuni seismice și reguli pentru clădiri;
- SR EN 1998-1:2004/AC:2010 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 1 – Reguli generale, acțiuni seismice și reguli pentru clădiri - Erată;
- SR EN 1998-5:2004 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 5 – Fundații, structuri de susținere și aspecte geotehnice.
- SR EN 1998-3:2005 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 3 – Evaluarea și consolidarea construcțiilor;
- SR EN 1998-3:2005/AC:2010 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 3 – Evaluarea și consolidarea construcțiilor - Erată;
- SR EN 1998-2:2006 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 2 – Poduri;
- SR EN 1998-2:2006/A1:2009 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 2 – Poduri – Amendament;
- SR EN 1998-2:2006/AC:2010 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 2 – Poduri - Erată;
- SR EN 1998-4:2007 Eurocod 8: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur. Partea 4 – Silozuri, rezervoare și conducte.

Recomandări pentru administrația publică locală:

Proiectul pentru autorizarea construcțiilor se va face pe baza unui studiu geotehnic întocmit conform legislației în vigoare, pentru fiecare obiectiv în parte.

Pentru construcțiile încadrate în categoriile de importanță normală, deosebită și excepțională se va face verificarea de către un verificator Af atestat.

RECOMANDARI SPECIFICE ZONELOR DE RISCURI NATURALE ȘI ANTROPICE

Zone afectate de fenomene de inundabilitate

Stabilirea limitei intravilanului și a modului de utilizare a terenurilor, în funcție de condițiile hidrologice și hidrogeologice locale

În perioada de primăvară/vara, în urma precipitațiilor abundente, există riscul de inundații. Râurile și pâraurile din zonă, cum ar fi râul Șomuzul Mare, pot depăși cotele de atenție, provocând inundații locale în zonele joase și afectând terenurile agricole sau infrastructura rutieră.

Se va respecta zona de protecție pentru cursurile de apă impusă de Apele Române.

Zone afectate de fenomene de instabilitate (alunecări de teren)

Stabilirea limitei intravilanului și a modului de utilizare a terenurilor, în funcție de condițiile geotehnice și hidrogeologice stabilite prin studii de fundamentare de specialitate

La stabilirea intravilanului se va ține cont de condițiile geotehnice și hidrogeologice ale teritoriului acesteia.

La momentul de față zonele cu risc de alunecări de teren cuprind versanți cu pantă peste 15%, care prezintă alunecări vechi, stabilizate, fenomene de curgere lentă, plastică, cu coeficient de stabilitate mic, pericolul de alunecare fiind iminent în cazul executării unor lucrări sau intervenții neadecvate (excavații sau taluzări mai înalte de 1,50 m, front de săpături mai lung de 10 – 15 m, supraîncărcarea taluzurilor, etc.). Comuna Rădășeni deține suprafețe de teren de dimensiuni apreciabile cu probabilitate medie-mare de producere a alunecărilor de teren.

Instituirea interdicției temporare de construire în zone în care s-au produs alunecări de teren, până la elaborarea documentațiilor de specialitate

Prin PUG vor fi stabilite și demarcate zonele cu interdicție temporară de construire până la întocmirea documentațiilor de specialitate pentru reducerea sau înlăturarea riscului de alunecări de teren.

Instituirea interdicției definitive de construire, după caz

Prin PUG vor fi stabilite și demarcate zonele cu interdicție definitivă de construire. Pentru aceste zone se vor propune măsuri de stabilizare.

Promovarea unor programe, studii și proiecte privind măsuri concrete de stopare a fenomenului de alunecare de teren

Administrația locală va iniția realizarea unor studii de specialitate prin care să fie identificate cauzele producerii alunecărilor de teren și stabilirea măsurilor de înlăturare a acestora.

Pentru zonele afectate de fenomene de instabilitate și cele improprii de construit se va avea în vedere împădurirea lor și lucrări de stabilizare a versanților stabilite de specialiști în domeniu, pe bază de studii de specialitate.

Precizarea condițiilor elementare de amplasare și conformare a construcțiilor și amenajărilor în funcție de potențialul de producere a alunecărilor de teren

În aceste zone se pot executa construcții după întocmirea studiilor geotehnice, care să furnizeze toate elementele necesare înlăturării zonei alunecate, prin lucrări speciale. Acestea constau în stabilirea adâncimii de fundare a zidurilor de sprijin ce preiau împingerile din versanți, drenuri de colectare a apelor care provoacă alunecări de teren, amenajări cu plantații pentru fixarea versanților și oprirea alunecării.

Pentru zonele cu potențial mediu de instabilitate, pentru a preveni fenomenele de risc ce apar la amplasarea construcțiilor se vor avea în vedere următoarele recomandări:

- amplasarea construcțiilor se va face pe baza studiilor geotehnice cu calculul stabilității versantului la încărcările suplimentare create de construcții;
- se vor proiecta construcții ușoare;
- nu se vor executa lucrări de săpătură de anvergură pe versant (șanțuri adânci, platforme, taluzuri verticale, umpluturi etc);
- se vor executa numai săpături locale pentru fundații izolate sau ziduri de sprijin care vor fi betonate imediat ce s-a terminat săpătura;
- se vor lua măsuri pentru a preîntâmpina pătrunderea apei în săpătură;
- se vor dirija apele din precipitații prin rigole bine dimensionate și dirijate astfel încât să nu producă eroziuni;
- se vor planta arbori la o distanță corespunzătoare față de construcțiile ce urmează a se executa.

Informarea populației asupra riscului producerii alunecărilor de teren, după caz, pe grade de potențial al producerii alunecărilor de teren

Autoritățile locale vor informa populația asupra riscului producerii alunecărilor de teren și la riscurile ce se expun. Pe perioada de elaborare a PUG-ului, se va face consultarea și informarea publicului privind restricțiile ce se impun pe zonele de risc de alunecări de teren și constrângerile privind construirea în aceste zone.

Dezafectarea unităților productive cu grad ridicat de poluare și periculozitate, amplasate în zone expuse alunecărilor de teren

Nu este cazul.

Demolarea fondului construit din zonele cu potențial ridicat de alunecare și reamplasarea lui pe rezerva funciară de utilitate publică

Nu este cazul.

3.1.3. Protecția mediului, riscuri naturale și antropice

Efortul de reabilitare, protecție și conservare a mediului se poate desfășura în mod organizat corelând planificarea

de mediu cu cea de amenajare a teritoriului și urbanistică a orașului, începând cu eliminarea surselor de poluare.

Recomandări privind îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare ale comunei Rădășeni:

- Conservarea și punerea în valoare a unităților de peisaj;
- Protejarea patrimoniului construit;
- Măsurile propuse pentru a preveni, reduce și compensa orice efect advers asupra mediului al implementării planului;
- Asigurarea necesarului de suprafețe de spații verzi, plantații de protecție și de agrement;
- Mărirea gradului de confort prin extinderea rețelelor edilitare.
- Lucrări de amenajare a bazinelor hidrografice torențiale – amenajarea albiilor torențiale.
- Dezvoltarea de sisteme de avertizare și protecție împotriva dezastrelor naturale, cum ar fi inundațiile sau cutremurele;
- Consolidarea infrastructurii de apărare împotriva inundațiilor

3.1.4. Studiu istoric, studiu peisagistic

Descrierea metodei de definire a zonelor construite protejate

În sensul Legii 350/2001 actualizată,

Zona protejată este suprafața delimitată în jurul unor bunuri de patrimoniu, construit sau natural, a unor resurse ale subsolului, în jurul sau în lungul unor oglinzi de apă etc. și în care, prin documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, se impun măsuri restrictive de protecție a acestora prin distanța, funcționalitate, înălțime și volumetrie.

Conform Ordinului 562/2003, Zonele construite protejate reprezintă zone din teritoriul administrativ al orașelor și comunelor în care construcțiile, cadrul natural și activitățile umane prezintă calități (istorice) a căror protejare reprezintă un interes public. Aceste zone se definesc și se delimitează prin studii istorice, arhitecturale, urbanistice, peisagistice, etc. și prin planuri urbanistice ale zonelor construite protejate, integratoare ale acestora. Ele se instituie prin hotărâri ale Consiliilor locale și se protejează prin acțiunea acestora și a celorlalți protectori legali.

Criterii de definire/delimitare a zonelor construite protejate

Elementele construite protejate de legislația română sunt, în ordinea importanței:

* monumente istorice:

- monumente înscrise în Lista patrimoniului mondial cultural (MLPM);
- monumente propuse pentru înscriere în Lista patrimoniului mondial cultural (MpLPM);
- valori de patrimoniu cultural de interes național (VPCIN);
- situri arheologice declarate ca zone de interes național (SAIN);
- monumente istorice clasate în grupele A și B (monumente, ansambluri, situri) (MI)

* zone construite protejate

- zona de protecție a MLPM și MpLPM (delimitată conform studiilor de specialitate) (ZPMLPM);
- zone protejate construite de interes național (ZPCIN);
- zone protejate construite (ZPC);
- zone de interes arheologic prioritar (delimitate conform studiilor de specialitate pentru SAIN) (ZIAP);
- zone de protecție ale monumentelor istorice (ZPMI).

În planurile urbanistice generale ale localităților se procedează la delimitarea primară a zonelor construite protejate (evidențiate ca unități teritoriale de referință), obligația elaborării PUZCP fiind înscrisă în regulamentul local de urbanism aferent PUG.

Planurile urbanistice pentru zone construite protejate (PUZCP) au la bază planurile de delimitare definitivă a zonelor și de inventariere a monumentelor istorice.

Zonele protejate pot conține sau nu elemente protejate; în momentul instituirii zonelor protejate care conțin monumente istorice, zonele de protecție ale fiecărui monument se înglobează în acestea;

Prevederile unui PUZCP aprobat se preiau în planurile urbanistice generale care se reactualizează ulterior și se detaliază în planuri urbanistice de detaliu (PUD).

Prevederile PUZCP aprobat suspendă orice prevederi ale altor planuri zonale care cuprind integral sau parțial aceste arii, elaborate anterior declarării zonelor construite protejate.

Documentațiile pentru zone construite protejate pot determina, anterior proiectelor operaționale o serie de alte proiecte și documentații pre-operaționale (de prefizabilitate, tehnice, financiare, de marketing urban, de rețelizare, regupări, exproprieri etc).

În cazul în care planurile urbanistice generale prevăd, pe toată suprafața zonelor construite protejate (delimitate ca unități teritoriale de referință) sau pe sectoare ale acestora, interdicții de construire, atribuirea documentelor necesare autorizării construirii se va limita la eliberarea de certificate de urbanism pentru vânzare-cumpărare, specificarea

condițiilor economice și tehnice pentru acestea și eliberarea autorizațiilor de construire urmând a fi făcută după aprobarea PUZCP.

Pentru zonele construite protejate de dimensiuni mari se vor stabili, după caz, prin consens între beneficiar și elaborator, necesitățile de etapizare a elaborării și aprobării PUZCP, în vederea asigurării dezvoltării spațiale fluente a localității careia îi aparține zona.

Delimitarea zonelor construite protejate:

În cazul zonei construite protejate instituite în jurul unui monument istoric, aceasta cuprinde monumentul, ansamblul sau situl clasate, împreună cu zona de protecție aferentă.

Stabilirea suprafețelor acestor tipuri de zone are în vedere, în ordine:

- Stabilirea bunurilor de patrimoniu;
- Delimitarea zonelor de protecție ale bunurilor clasate;
- Delimitarea zonei protejate generate de bunurile clasate ca învăluitoare a tuturor zonelor de protecție ale

bunurilor de patrimoniu clasate.

În cazul zonelor construite protejate instituite pentru protejarea patrimoniului construit, acestea reprezintă suma valorilor grupate care necesită protecție.

Stabilirea suprafețelor acestor tipuri de zone se realizează în următoarele etape:

- Studiul istoric general desfășurat pe o arie mai mare pe care se presupune situarea zonei construite protejate;
- Definirea și delimitarea zonei construite protejate;
- Studiul istoric zonal conținând o analiză complexă a elementelor componente și precizarea valorii lor, precum

și propuneri privind atitudinea față de acestea;

- Studiul urbanistic general, specific planurilor urbanistice zonale (conform conținutului-cadru și al metodologiei de elaborare a documentațiilor de urbanism), având ca principal scop determinarea relației zonei protejate cu întregul organism urban;

- Concluzii asupra studiilor anterioare, concretizate în delimitarea definitivă a zonei construite protejate.

Delimitarea zonelor construite protejate se face pe limite existente de parcele și se recunoaște în documentația scrisă și desenată, fie prin menționarea numerelor poștale sau cadastrale, fie prin menționarea numelor proprietarilor, fie după alte elemente reperabile pe teren (ex.: maluri de ape, linii electrice etc.)

Definirea zonelor construite protejate, după tip și grad de protecție

Zonele construite protejate instituite în jurul unor monumente istorice acoperă toate categoriile de monumente, ansambluri și situri arheologice, istorice, arhitecturale, artistice, peisagistice, indiferent de poziția lor în teritoriile orașelor și comunelor și de poziția lor pe teren (la suprafața solului, subterane sau subacvative).

După natura interesului public, aceste zone protejate construite pot fi:

* de interes național (dacă sunt generate de un monument istoric clasat în grupa valorică A („monumente istorice de valoare națională și universală”));

* de interes local (dacă sunt generate de un monument istoric clasat în grupa valorică B („monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local”).

Aceste tipuri de zone protejate se instituie prin hotărâri ale Consiliilor Locale, având la bază documentații de urbanism.

În cazul în care asupra unei zone protejate, organisme internaționale instituie (la propunerea statului român) o protecție internațională, zona se poate considera de interes internațional (ex.: UNESCO – Lista patrimoniului mondial, natural și cultural). Protecția internațională se poate institui, de asemenea, din oficiu, fără consultarea statelor (ex.: UNESCO – Lista monumentelor în pericol).

Zonele construite protejate instituite pentru protejarea patrimoniului construit se compun din totalitatea bunurilor imobile care necesită protecție, în funcție de natura obiectului protecției pot fi:

- * centre istorice;
- * zone istorice.

Zonele protejate instituite pentru protejarea patrimoniului urban sau rural nu conțin în mod obligatoriu imobile clasate ca monumente istorice.

Aceste tipuri de zone protejate se stabilesc prin hotărâri ale Consiliilor județene sau locale, având la bază documentații de amenajarea teritoriului (PATJ) sau de urbanism (PUG + RLU) și se instituie prin Hotărâri ale Consiliilor locale, pe baza documentațiilor de urbanism (PUZCP + RLU)

Având în vedere concluziile rezultate în urma analizei istorico-urbanistice a localităților, nu au fost identificate zone care să fie propuse a fi declarate ca noi zone construite protejate.

Descrierea naturii și calității zonelor construite protejate

În localitățile componente ale comunei Rădășeni se propune crearea unor zone de protecție clară pentru monumentele istorice incluse în lista monumentelor istorice și în repertoriul arheologic național. De asemenea, se propune o zonă de protecție și pentru situl arheologic. Este nevoie de o urmărire, analiză și intervenție în jurul monumentelor istorice, ca efectele provocate de activități naturale și umane să nu degradeze imediată apropiere a acestui punct de referință istorică.

Zonele construite protejate din teritoriul administrativ

Pentru biserica de lemn „Sf. Mercurie și Sf. Ecaterina” se recomandă ca zona de protecție să fie parcela pe care se află biserica, delimitată la N, S, E și V de cele patru drumuri publice.

Pentru biserica de lemn „Sf. Nicolae” se recomandă ca zona de protecție să fie la N și E linia drumului public, la S, S-V și V limita îndepărtată a celei mai apropiate parcele de cea pe care se află biserica.

Pentru situl arheologic de la Rădășeni - Dealul Cetății, până la elaborarea studiului arheologic al comunei Rădășeni de către specialiști, se va lua în considerare o zonă de protecție de 500 m în jurul sitului arheologic, în conformitate cu art. 9 și art. 59 din Legea 422/ 2001. În perimetrul astfel descris este interzisă orice construcție/ amenajare fără avizul DJCPN Suceava.

3.1.5. Tipuri de proprietate

Teritoriul administrativ al comunei Rădășeni reprezintă o suprafață de **4075,09 ha**

Terenurile care aparțin persoanelor fizice și juridice ocupă cea mai mare suprafață la nivelul comunei Rădășeni și sunt localizate atât în extravilan, cât și în intravilan. Ponderea cea mai mare a terenurilor se regăsesc însă predominant în extravilan și predomină categoria de folosință arabil.

La nivelul comunei Rădășeni, prin realizarea Studiului de fundamentare privind tipurile de proprietate asupra imobilelor, au fost identificate următoarele disfuncționalități:

- insuficiența terenurilor aflate în domeniu public sau privat al Unității Administrativ Teritoriale a Comunei Rădășeni, necesare pentru extinderea dotărilor publice existente sau pentru realizarea unor dotări noi. situația neclară a regimului juridic anumitor proprietăți.
- Situația neclară a regimului juridic anumitor proprietăți, din cauza inexistenței cadastrului și a intabulării la O.C.P.I a acestora. grad de acoperire insuficient cu echipamente publice (creșe, grădinițe, școli).

Propuneri de eliminare a disfuncționalităților

Sunt necesare intervenții la nivelul proprietăților comunei Rădășeni pentru noile obiective de interes public, care presupun circulația terenurilor în scopul:

- Terenuri din domeniul privat de interes local destinate concesiunii fie pentru realizarea de locuințe, fie pentru desfășurarea și dezvoltarea activităților economice din comună.
- Terenuri din proprietatea privată a persoanelor fizice și juridice în domeniul public de interes local în vederea lărgirii prospectului drumurilor.
- Treceți din proprietatea privată a persoanelor fizice și juridice în domeniul public de interes local a terenurilor în vederea dezvoltării unor drumuri noi, acolo unde este necesar.

Proгноze, scenarii sau alternative de dezvoltare:

Pentru realizarea **obiectivelor de utilitate publică declarate prin PUG se vor realiza lucrări de vânzare-cumpărare, cedare sau de expropriere de terenuri.**

Lucrările de expropriere se vor realiza conform **Legii 33/1994** actualizată privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică. Conform legii, sunt de utilitate publică lucrările privind: prospectiunile și explorările geologice; extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile; instalații pentru producerea energiei electrice; căile de comunicații, deschiderea, alinierea și lărgirea străzilor; sistemele de alimentare cu energie electrică, telecomunicații, gaze, termoficare, apă, canalizare; instalații pentru protecția mediului; îndiguiri și regularizări de râuri, lacuri de acumulare pentru surse de apă și atenuarea viiturilor; derivații de debite pentru alimentări cu apă și pentru devierea viiturilor; stații hidrometeorologice, seismice și sisteme de avertizare și prevenire a fenomenelor naturale periculoase și de alarmare a populației, sisteme de irigații și desecări; lucrări de combatere a eroziunii de adâncime; clădirile și terenurile necesare construcțiilor de locuințe sociale și altor obiective sociale de învățământ, sănătate, cultură, sport, protecție și asistență socială, precum și de administrație publică și pentru autoritățile judecătorești; salvarea, protejarea și punerea în valoare a monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice, precum și a parcurilor naționale, rezervațiilor naturale și a monumentelor naturii; prevenirea și înlăturarea urmărilor dezastrelor naturale - cutremure, inundații, alunecări de terenuri; apărarea țării, ordinea publică și siguranța națională.

Utilitatea publică se declară de către Guvern pentru lucrările de interes național și de către consiliile județene si

Consiliul Local pentru lucrările de interes local.

Pentru lucrările de interes local care se desfășoară pe teritoriul mai multor județe, utilitatea publică este declarată de o comisie compusă din președinții consiliilor județene respective. În caz de dezacord, utilitatea publică în cauză poate fi declarată de către Guvern.

Declararea utilității publice se face numai după efectuarea unei cercetări prealabile și condiționat de înscrierea lucrării în planurile urbanistice și de amenajare a teritoriului, aprobate conform legii, pentru localități sau zone unde se intenționează executarea ei.

Declararea obiectivelor de utilitate publică prin planul urbanistic general va face obiectul unei ample analize teritoriale, de necesități, corelată cu zonificarea funcțională propusă, capacități și prognoze, ce vor fi stabilite prin PUG, în acord cu opinia proprietarilor de terenuri și populația interesată, toate corelate cu strategia de dezvoltare a comunei Rădășeni și bugetul local de investiții.

3.1.6. Infrastructura tehnico-edilitară

Principalele probleme și disfuncționalități sunt legate de absența sau insuficiența anumitor rețele edilitare.

Prin studiu se propun următoarele:

- Extinderea rețelei centralizate de alimentare cu apă, inclusiv hidranți și cișmele stradale, în același timp (în paralel) cu dezvoltarea rețelei de canalizare la toate gospodăriile din localitate. Traseele rețelelor vor fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.
- Reabilitarea și extinderea rigolelor și șanțurilor de scurgere pentru canalizarea apelor pluviale.
- Implementarea proiectelor de execuție a rețelei de alimentare cu gaze prin conducte de medie și joasă presiune și realizarea racordărilor la cât mai multe gospodării.
- Reabilitarea, modernizarea și automatizarea rețelelor de distribuție a energiei electrice și de iluminat stradal precum și extinderea acestora în noile zone de dezvoltare urbanistic.
- Aplicarea sistemelor de producere a energiei prin metode alternative – parcuri fotovoltaice, panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor, panouri electrice.

3.1.7. Analiza factorilor interesați (Anchete sociale)

Analiza factorilor interesați – locuitori

Prezentul studiu de fundamentare are în vedere consultarea factorilor interesați din **perspectiva locuitorilor**.

Principalele dificultăți menționate de către respondenți

Participanții la acest studiu consultativ menționează ca principale probleme ale comunei Rădășeni:

- Infrastructura tehnico-edilitară
- Lipsa spațiilor de joacă pentru copii
- Străzile înguste
- Străzile neasfaltate
- Lipsa locurilor de muncă

Posibile soluții în rezolvarea problemelor identificate

În vederea rezolvării problemelor menționate precum și în vederea reducerii riscurilor privind dezvoltarea viitoare a comunei Rădășeni, locuitorii menționează ca intervenții prioritare:

- Modernizarea străzilor
- Îmbunătățirea rețelelor edilitare
- Suplimentarea numărului de parcuri/spații verzi/locuri de joacă pentru copii

Din perspectivă generală, participanții la acest studiu consultativ se declară foarte mulțumiți și mulțumiți (56%, respectiv 36%) și foarte nemulțumiți (8%) cu locuirea, fapt ce se reflectă și în mențiunile privind atmosfera generală.

Așa cum am precizat anterior, cele mai mari probleme ale comunei, în opinia locuitorilor, sunt **infrastructura rutieră și cea edilitară**.

În opinia locuitorilor, prioritățile de intervenție ar trebui să vizeze **modernizarea străzilor, realizarea de noi parcuri, spații verzi, locuri de joacă pentru copii, înființarea/extinderea rețelelor edilitare**.

3.1.8. Evoluția activităților economice

Propuneri de eliminare sau diminuare a disfuncționalităților

Pentru a diminua disfuncționalitățile semnalate anterior, se recomandă ca în cadrul Planului Urbanistic General al comunei Rădășeni să fie incluse următoarele măsuri ce vizează activitățile economice și dezvoltarea economiei în plan local:

- Atragerea unor agenți economici, cu cifre de afaceri și cifre de profit ridicate, care pot asigura un număr crescut de locuri de muncă în plan local, reducându-se astfel necesitatea migrației forței de muncă spre alte localități din

județul Suceava (navetismul);

- Modernizarea infrastructurii rutiere și îmbunătățirea accesibilității pentru a atrage investitori cu impact pozitiv asupra economiei locale.
- Diversificarea economiei locale prin identificarea și promovarea altor domenii de activitate, pentru atragerea populației tinere și specializată.
- Sprijinirea micilor producători și comercianți locali, inclusiv din sectorul agricol, pentru a-și dezvolta afacerile și pentru a consolida economia locală.
- Încurajarea valorificării resurselor locale cu scopul creșterii atractivității zonei pentru comunitățile învecinate și pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor.
- Sprijinirea micilor producători locali pentru a se asocia în vederea achiziționării produselor și utilajelor performante necesare dezvoltării afacerilor la nivel comunitar.
- Dezvoltarea activităților zootehnice pentru valorificarea terenurilor agricole disponibile.
- Accesarea fondurilor europene pentru stimularea dezvoltării economice la nivel local.
- Consolidarea legăturilor socio-economice cu municipiul Suceava, dar și cu localitățile învecinate din județ și din regiune.

Concluzii – recomandări, prognoze, scenarii sau alternative de dezvoltare

Similar multor localități rurale din România, comuna Rădășeni este supusă unui proces lent de dezvoltare socio-economică. Totuși, analizând datele furnizate, se remarcă o tendință pozitivă în ceea ce privește dezvoltarea economică a localității, ea prezentând totodată un potențial ridicat din acest punct de vedere. Comuna Rădășeni beneficiază, la nivel strategic județean, de o amplasare favorabilă, fiind situată la o distanță mică față de principalul centru economic al județului, Municipiul Suceava (reședință de județ). Totodată, pe teritoriul Comunei Rădășeni se găsește un important monument istoric, Biseria de lemn “Sf. Mercurie și Sf. Ecaterina”, având un potențial ridicat de dezvoltare din perspectivă turistică.

Cu toate acestea, dezvoltarea economică și socială a comunei Rădășeni trebuie gestionată cu deosebită atenție pentru asigurarea sustenabilității și echilibrului pe termen lung, fiind necesară o abordare integrată, care să țină cont de nevoile și dorințele întregii comunități dar și a mediului înconjurător.

Prognoza evoluției indicatorilor economici la nivel regional și județean

Conform datelor furnizate de Eurostat, România urmează, până în anul 2050, să își reducă volumul populației până la 16,33 milioane persoane, urmând ca până în anul 2080, volumul locuitorilor să scadă până la valoarea de 14,53 milioane persoane.

Din perspectiva produsului intern brut, Comisia Națională de Strategie și Prognoză indică, până în anul 2026, o creștere constantă a PIB, de la 1409,8 miliarde lei în anul 2012 la 1998,3 lei în anul 2026 (date prognozate la nivel național). Cel mai mare aport la PIB îl are, desigur, Regiunea București-Ilfov (cu precădere Municipiul București), fiind urmată de Regiunea Nord-Vest (în cadrul căreia Județul Cluj are cea mai mare pondere la PIB) și de Regiunea Sud-Muntenia (cu precădere Județul Prahova).

Regiunea Nord-Est prezintă o creștere de la 145,2 miliarde lei în anul 2022, la 208,4 miliarde lei în anul 2026, estimează Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

- Miliarde lei, prețuri curente -

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
România	1181,9	1396,2	1552,1	1713,7	1858,2	1998,3
Regiunea Nord-Est	124,0	145,2	161,8	178,7	193,8	208,4
Suceava	22,7	25,8	28,6	31,5	34,0	36,4

Tabel 12. Valoarea produsului intern brut pe județe și regiuni
Sursa. Comisia Națională de Statistică, 2022

Județul Suceava se numără printre județele cu rate ale fertilității situate peste media națională, rata totală a fertilității (născuți vii la 1000 femei în vârstă fertilă) fiind în anul 2022 de 57,9 în județul Suceava, comparativ cu 43,6 la nivel național, 47,2 la nivel Macroregiunii DOI și 50,5 în Regiunea Nord-Est. Rata fertilității este mai redusă în mediul urban din Județul Suceava, unde aceasta atinge valoarea de 57,5 în anul 2022, față de mediul rural unde în aceeași perioadă rata fertilității este de 58,1.

Din perspectiva evoluției produsului intern brut, Comisia Națională de Statistică și Prognoză estimează, în anul 2022, o creștere la nivel național de la 1181,9 miliarde lei (anul 2021) la 1998,3 miliarde lei (în anul 2026). Pentru Regiunea Nord-Est este estimată o creștere de la 124,0 miliarde lei (în anul 2021) la 208,4 miliarde lei (în anul 2026). Pentru Județul Suceava, care are un PIB mediu la nivel regional, ca valoare brută, se estimează o creștere în intervalul 2021-2026 de la 22,7 miliarde lei în anul 2021 până la estimati 36,4 miliarde lei în anul 2026. Din perspectiva valorilor

înregistrate în raport cu celelalte județe din Regiunea Nord-Est, Județul Suceava prezintă în anul 2021 o valoare PIB mai ridicată decât cele înregistrate în Județele Vaslui, Neamț și Botoșani, însă mai scăzute decât PIB-urile înregistrate de județele Bacău și Iași.

- Euro/locuitor -

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
România	12560	14888	16500	18087	19482	20825
Regiunea Nord-Est	8002	9399	10441	11446	12331	13181
Județul Suceava	7472	8505	9398	10251	10986	11695

Tabel 13. Valoarea produsului intern brut raportat la numărul de locuitori, pe județe și regiuni
Sursa. Comisia Națională de Statistică, 2022

Analiza din perspectiva evoluției sale în raport cu numărul de locuitori, PIB-ul înregistrează o schimbare pozitivă, conform datelor furnizate de Comisia Națională de Statistică. Astfel, la nivel național PIB/locuitori va crește de la 12560 euro/locuitor în 2021 la 20825 euro/locuitor în 2026. Regiunea Nord-Est înregistrează și ea o creștere, conform estimărilor, de la 8002 euro/locuitor în 2021 la 13181 euro/locuitor în 2026. Județul Suceava ocupă și de această dată poziția a doua la nivel regional. Județul cu cea mai ridicată valoare a PIB, din această regiune, este Iași (cu un PIB de 10228 euro/locuitor în 2021).

Proгноza economiei comunei Rădășeni din Județul Suceava

Având în vedere tendințele de dezvoltare identificate la nivelul comunei Rădășeni din Județul Suceava, putem identifica următoarele direcții în planul economic al acestei comune:

- *Tendința de dezvoltare economică este una pozitivă, având un trend de evoluție rapid. Comuna Rădășeni este considerată a fi una dintre comunele cu potențial ridicat din perspectivă socio-economică, având și avantajul proximității și unei bune conexiuni cu Municipiul Fălticeni.*
- *Localitatea beneficiază de o amplasare geografică favorabilă, fiind situată în proximitatea unor centre urbane de importanță strategică la nivelul județului. Cu toate acestea, comuna nu și-a exploatat la potențial maxim avantajele din cadrul județului, fapt ce trebuie să reprezinte o prioritate pentru dezvoltarea sa ulterioară.*

Data fiind tendința la nivel județean și regional, vorbind aici despre Regiunea Nord-Est și Județul Suceava, Comuna Rădășeni întâmpină un grad de atractivitate scăzut (a fost înregistrată o tentință de scădere a populației din localitate, fapt ce poate fi tradus printr-o diminuare a atractivității comunei). Dezvoltarea accesibilității și a transportului în comun regional ar putea juca, astfel, un rol esențial în creșterea atractivității localității, atât pe plan economic cât și în planul locuirii permanente sau de week-end.

3.1.9. Evoluția socio-demografică

Propuneri de eliminare și de diminuare a disfuncționalităților identificate

- Reducerea sau menținerea limitelor intravilanului comunei Rădășeni pentru a gestiona eficient resursele teritoriale.
- Valorificarea potențialului forței de muncă feminine prin dezvoltarea activităților de instruire și a unor sectoare economice care să implice femeile, cum ar fi asistența socială.
- Concentrarea resurselor educaționale în contextul scăderii numărului de tineri din comună, pentru a asigura o educație de calitate.
- Îmbunătățirea accesibilității la serviciile medicale și de asistență socială pentru a îmbunătăți starea de sănătate și bunăstarea locuitorilor.
- Creșterea calității resurselor umane prin îmbunătățirea sistemului educațional local.
- Acordarea de facilități și sprijin celor interesați să investească sau să se stabilească în comuna Rădășeni.
- Sensibilizarea autorităților județene cu privire la declinul demografic și implementarea de măsuri la nivel de zonă.

Recomandări suplimentare:

- Implementarea programelor de rezidență și relocare: Crearea unor programe care să ofere facilități fiscale sau alte avantaje pentru familiile tinere sau pentru profesioniștii care doresc să se mute și să se stabilească în comună, pentru a contracara tendința de scădere a numărului de locuitori tineri.
- Dezvoltarea infrastructurii pentru familiile tinere: Construirea de locuințe accesibile și facilitarea accesului la îngrijirea copiilor, educație și alte servicii sociale esențiale pentru a crea un mediu favorabil pentru creșterea și dezvoltarea familiilor tinere.
- Promovarea avantajelor vieții în mediul rural: Organizarea de campanii de promovare a stilului de viață rural și a beneficiilor acestuia, inclusiv costurile mai mici de trai, mediul natural și comunitatea strânsă, pentru a atrage

- noi rezidenți în comună.
- Creșterea accesului la educație și formare profesională: Dezvoltarea și diversificarea ofertei educaționale și de formare profesională pentru a răspunde nevoilor locuitorilor și pentru a încuraja investiția în dezvoltarea personală și profesională a acestora.
- Sprijinirea integrării sociale a noilor rezidenți: Implementarea programelor și serviciilor de integrare socială și culturală pentru noii locuitori, pentru a facilita adaptarea lor la comunitatea locală și pentru a promova coeziunea socială în comună.
- Furnizarea de informații și asistență pentru relocare: Crearea unui birou de informații și asistență pentru cei interesați să se mute în comună, oferind suport în procesul de relocare, informații despre serviciile disponibile și facilități pentru integrarea în comunitate.

3.1.10. Impactul schimbărilor climatice

Pentru reducerea efectelor negative manifestate asupra plantelor și a animalelor de la nivelul comunei Rădășeni se recomandă:

- creșterea suprafeței fondului forestier, prin împădurirea unor terenuri degradate și a unor terenuri marginale, inapte pentru o agricultură eficientă, precum și prin crearea de perdele forestiere de protecție a câmpurilor agricole, a cursurilor de apă și a căilor de comunicație, pentru protecția antiemoțională a terenurilor în pantă;
- promovarea culturilor energetice și utilizarea resurselor de biomasă forestieră reziduală;
- adoptarea unor măsuri de apărare a integrității fondului forestier, prin interzicerea schimbării folosinței terenurilor acoperite cu păduri și cu alte forme de vegetație forestieră;

Abordarea planificării și practicile de management al spațiului rural trebuie abordate pe termen lung ținând cont și de impactul potențial al schimbărilor climatice.

Printre măsurile importante ce se impun, se pot enumera:

- promovarea unor sisteme de prevenire și intervenție rapidă eficientă în cazul apariției fenomenelor meteorologice extreme;
- redimensionarea sistemului de canalizare pentru a putea prelua surplusul de apă provenit din ploile intense căzute în intravilan;
- dezvoltarea unor pavaje adecvate, care să asigure infiltrarea apei pluviale la nivelul trotuarelor, platformelor pietonale, pentru parcare și pentru depozitare;
- minimizarea riscului provocat de perioadele de căldură excesivă, prin sporirea suprafețelor spațiilor verzi și asigurarea apei pentru spațiile verzi;
- dezvoltarea standardelor de construcție pentru clădiri verzi, care să asigure stocarea și circulația apei pluviale, economisirea apei prin instalații eficiente și dezvoltarea spațiilor verzi la nivelul teraselor ;
- dezvoltarea standardelor și soluțiilor constructive pentru îmbunătățirea performanțelor de izolare termică a construcțiilor, în vederea eficientizării consumului de energie;
- implementarea conceptelor moderne de arhitectură pentru realizarea construcțiilor cu potențial maxim de utilizare a surselor de energie regenerabilă;
- promovarea de materiale și soluții constructive adecvate potențialelor efecte ale schimbărilor climatice;
- extinderea aplicării tehnologiilor și practicilor de utilizare a surselor de energie regenerabilă pentru asigurarea utilităților necesare;
- promovarea unor programe de formare profesională și conștientizare publică necesare aplicării măsurilor de adaptare identificate și a unor programe de formare profesională pentru arhitecți pe tema asigurării rezilienței clădirilor la efectele schimbărilor climatice.

Schimbările climatice pot provoca și o reducere a producției de energie hidroelectrică prin reducerea resurselor de apă. Recomandări și măsuri de adaptare:

- este necesară elaborarea de urgență de studii privind evaluarea riscului efectelor schimbărilor climatice pentru sectorul energetic în general și, în special, în evaluarea riscului pentru sectorul hidroenergetic, dar și luarea în considerare a acestor riscuri în ceea ce privește proiectele de investiții planificate a fi construite;
- promovarea producerii de energie din surse regenerabile; - elaborarea de strategii proprii ale autorităților administrației publice locale în vederea utilizării de surse de energie care să respecte normele europene de mediu și eficiență, în vederea producerii de energie electrică și termică, în sisteme centralizate.

Pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice, toate sectoarele industriale, trebuie să se orienteze spre o dezvoltare durabilă, spre utilizarea de produse, procese și tehnologii eficiente energetic, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, scăderea nivelului de dioxid de carbon și spre utilizarea energiilor regenerabile.

Adaptarea trebuie să fie reactivă și proactivă. Trebuie identificată abordarea adecvată pentru a transforma toate

provocările generate de schimbările climatice în oportunități de a încuraja cercetarea și inovarea, de a identifica noi tehnici, tehnologii și produse.

Schimbările climatice, manifestate prin valuri de căldură, zile friguroase, fenomene meteorologice extreme, etc. au efecte negative asupra sănătății. În plus, bolile transmise prin apă și alimente, ar putea fi afectate de efectele schimbărilor climatice. Aceste efecte pot fi amplificate de alți factori de stres, (expunerea la ozon și particule fine determinate de valurile de căldură). Expunerea pe termen lung la particulele fine din aerul ambient agravează o serie de afecțiuni, cum ar fi bronhopneumopatia cronică obstructivă, care crește sensibilitatea la alți factori de stres de origine climatică.

Segmentele mai puțin înstărite ale societății precum și cele biologice mai fragile (copiii și persoanele în vârstă) vor fi mai vulnerabile la aceste efecte. Prin urmare, este necesar să se acorde o atenție deosebită aspectelor sociale ale adaptării, inclusiv riscurilor legate de ocuparea locurilor de muncă și efectele asupra condițiilor de trai și de locuit.

Zonele cele mai afectate de valurile de căldură sunt mai ales cele urbane, în care zonele verzi s-au diminuat, iar construcțiile urbane din beton și asfaltul străzilor duc la absorbția intensă a radiației solare, pe care o acumulează și o eliberează noaptea. În același timp, și transportul urban contribuie la aceste efecte, în condițiile în care numărul de autoturisme a crescut anual, semnificativ inundațiile au efecte serioase asupra sănătății psihice și fizice a populației.

În general, populația săracă este mai vulnerabilă, iar bătrânii sunt mai vulnerabili la caniculă și copiii la bolile diareice.

“Valurile de căldură” generează probleme respiratorii, mortalitate și morbiditate provocate de stresul termic. Verile mai fierbinți (și iernile mai blânde) influențează dezvoltarea agenților patogeni, bacteriilor și creșterea numărului de boli infecțioase (chiar apariția de epidemii). Verile mai lungi conduc la creșterea expunerii la radiații UV, cu efecte directe asupra sănătății pielii (cancer de piele).

Alte efecte mai sunt:

- influențarea statusului nutrițional, mai ales la copii și populație săracă;
- creșterea incidenței afecțiunilor respiratorii și a celor cardiovasculare, a afecțiunilor cutanate și a tulburărilor endocrine;
- impact asupra sănătății mintale (acutizarea anumitor afecțiuni psihice);
- creșterea riscului de apariție a unor afecțiuni cauzate de calitatea apei în timpul inundațiilor (boli diareice, hepatită virală A etc.);
- contaminarea mediului cu substanțe chimice periculoase din locurile de depozitare (în timpul inundațiilor sau a furtunilor).

Din categoria măsurilor ce se pot lua pentru reducerea efectelor negative ale schimbărilor climatice fac parte:

- Orientarea și încurajarea comportamentului consumatorilor/utilizatorilor/ de produse și servicii (inclusiv servicii publice) spre reducerea risipei privind consumul de energie electrică și termică.
- Continuarea procesului de modernizare a străzilor, inclusiv prin promovarea materialelor care nu contribuie la acumularea căldurii și a soluțiilor inteligente de gestionare a apei.
- Extinderea infrastructurii pentru transportul electric și a mijloacelor alternative de transport (ex., puncte de alimentare).
- Extinderea rețelei de piste de biciclete/trotinete și pietonale, inclusiv a infrastructurilor suport.
- Promovarea achiziționării și utilizării instalațiilor de producere a energiei regenerabile la nivelul instituțiilor publice.
- Promovarea achiziționării și utilizării de instalații de producere a energiei verzi la nivelul clădirilor private pentru iluminat și climatizare.
- Promovarea/extinderea rețelei de iluminat public cu alimentare din energie solară.
- Continuarea programului de izolare termică a clădirilor publice și private pentru scăderea emisiilor de GES.

3.2. DIAGNOSTIC GENERAL ȘI PROSPECTIV

Pe baza studiilor de fundamentare elaborate, prezentul subcapitol formulează diagnosticul general și prospectiv pentru teritoriul comunei Rădășeni din județul Suceava.

Comuna Rădășeni este amplasată în partea de nord a Moldovei și se învecinează la est cu municipiul Fălticeni și comuna Bunești, la nord cu comunele Horodniceni, Moara și Bunești, la vest cu comunele Cornu Luncii și Horodniceni, iar la sud cu comuna Baia și municipiul Fălticeni.

Comuna Rădășeni este amplasată pe zona fostei granițe ce delimitează Bucovina de regatul Austro-Ungar, la 3 km depărtare de Municipiul Fălticeni și la 30 km de reședința de județ, municipiul Suceava.

Localitatea Rădășeni este deservită de două căi principale de transport – drumul național Roman – Cornu Luncii și drumul județean Fălticeni – Pocoleni – Horodniceni – Botesti – Cornu Luncii. Un alt drum pleacă din Fălticeni, trece prin Rădășeni, urcă spre vest, apoi urmează “Calea Mare” pe deasupra Lămășenilor și coboară în Rotopânești.

Comuna Rădășeni dispune de moștenire culturală și istorică evidențiată prin obiectivele sale:

- Monumente istorice;
 - Biserici;
 - Situri arheologice;
 - Situri natura 2000;
 - Elemente de cadru natural.
- Se preconizează investiții în domeniile:
- investiții noi în infrastructură edilitară și rutieră.
 - investiții în activități economice, servicii

Din punct de vedere al mobilității sunt necesare investiții pentru stimularea circulației nemonitorizate.

3.3. EVOLUȚIA POSIBILĂ, PRIORITĂȚI

Datorită potențialului natural și cultural existent, a amplasării geografice și a poziționării la nivel național și județean, pentru teritoriul comunei Rădășeni au fost identificate mai multe direcții posibile de dezvoltare:

- Dezvoltarea suplimentară a relațiilor din cadrul rețelei de localități de la nivel județean, prin cooperare funcțională și economică cu polii urbani din proximitate;
- Dezvoltarea și diversificarea activităților economice din comună, din sectoarele non-agricole;
- Dezvoltarea sectorului turistic prin valorificarea elementelor de patrimoniu cultural construit și patrimoniu natural;
- Creșterea nivelului de calitate a vieții locuitorilor prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, de transport și a dotărilor socio-culturale;
- Dezvoltarea suplimentară a resursei umane prin formarea de specialiști la nivel local, în domenii diversificate.

3.4. OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

Pentru optimizarea relațiilor în teritoriu, pe baza studiilor efectuate privind teritoriul administrativ și a relațiilor de interdependență dintre localități și vecinătăți, se propun:

- valorificarea amplasării localității în contextul cadrului natural;
- colaborarea cu localitățile învecinate pentru realizarea unor obiective legate de valorificarea potențialului natural și protecția mediului cum ar fi folosirea resurselor de apă, gospodărirea deșeurilor, zone de agrement, etc;
- controlul modului de folosință a teritoriului, corecta gestionare și oprirea tendințelor de folosire excesivă a acestuia;
- corecta realizare a extinderii localității prin realizarea în prealabil a studiilor infrastructurii și utilităților necesare pentru evitarea disfuncționalităților ;
- respectarea zonificării intravilanului localității, care să nu incomodeze teritoriile unitatilor.

3.5. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ. POLITICI ȘI PROGRAME

Viziunea de dezvoltare a comunei Rădășeni este aceea de a-și orienta acțiunile în vederea creșterii calității vieții populației, dinamizarea și susținerea economiei, agriculturii și turismului, sprijinirea educației continue, precum și promovarea identității culturale și a tradițiilor, într-un mediu sănătos.

Obiectivele strategice ale comunei, pe termen lung, sunt:

- I. Dezvoltarea coerentă a economiei;
- II. Creșterea calității vieții;
- III. Valorificarea inteligentă a avantajului proximității față de municipiul Fălticeni;
- IV. Întărirea identității locale.

3.6. EVOLUȚIA POPULAȚIEI

Pentru elaborarea oricăror strategii de dezvoltare teritorială este necesară și cunoașterea perspectivei demografice. Acest lucru permite ulterior aprecierea resurselor necesare unei anumite zone, începând cu cele reclamate de satisfacerea nevoilor de ordin biologic și încheind cu cele de ordin spiritual. De asemenea, prognozele demografice stau la baza fundamentării deciziilor cu caracter politic, economic, social, precum și la elaborarea planurilor și strategiilor de dezvoltare generale.

Trebuie subliniat că toate demersurile de estimare a volumului populației, deși se bazează pe calcule și informații, pleacă de la emiterea unor ipoteze, scenarii, iar realitatea viitoare va fi cea care le va confirma sau infirma.

În complexitatea actualelor realități demografice și socio-economice, elaborarea unei prognoze demografice bine fundamentate nu este posibilă. Este și rațiunea pentru care întreaga noastră construcție este concepută să ofere un anumit răspuns la teribila întrebare: "unde vom ajunge?" (Ghețău, 2004, p. 9).

Prognoza populației***Prognoze elaborate pe baza indicatorilor demografici***

Factorii care influențează evoluția populației se grupează în trei categorii principale:

- elemente demografice – posibilitățile de creștere naturală a populației în funcție de evoluția contingentului fertil și evoluția probabilă a indicilor de natalitate, de numărul populației vârstnice și evoluția probabilă a mortalității, de comportamentul specific al femeilor față de natalitate, de numărul de copii dorit etc.;
- posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de creat, veniturile potențiale pe care le pot oferi acestea;
- gradul de atractivitate al localității - consecință directă a numărului și calității dotărilor publice, condițiilor de locuit, gradului de echipare edilitară a localității.

Prognozele populației sunt necesare pentru numeroase scopuri, unul dintre acestea fiind planificarea dezvoltării teritoriului localităților. De exemplu, evaluarea necesarului unei zone cu dotări pentru educație, sănătate, locuințe, infrastructură edilitară etc. solicită cunoașterea numărului populației pentru care urmează să fie realizate acestea. Prin urmare, prognoza populației servește ca punct de plecare pentru evaluarea necesităților unui teritoriu în viitor. Prognoza evoluției populației și luarea ei în calculele decizionale este o necesitate. În caz contrar, deciziile luate astăzi s-ar putea dovedi eronate peste câțiva ani. De exemplu, creșterea/scăderea în viitor a numărului populației școlare va necesita o reorganizare a distribuției unităților de învățământ în teritoriu. Exemplul școlilor poate fi extins și asupra altor amenajări: centre de sănătate, centre de îngrijire a vârstnicilor, biblioteci, stații de alimentare cu apă, instalații de epurare și asupra multor obiective de investiții.

Pentru a prognoza populația comunei Rădășeni în viitor, s-a folosit o metodă care combină analiza evoluției populației în perioada precedentă de vreme ce mișcarea populației, deci numărul de intrări și ieșiri din comună nu sunt relevante, acestea fiind în general în jurul cifrei 0. Această prognoză se bazează pe presupunerea că sporurile natural și migratoriu rămân constante pentru perioada de previziune.

În primul rând, prin metoda sporului natural, s-a calculat un spor mediu anual al populației în ultimii ani analizați rezultând o relativă stabilitate în arealul comunei Rădășeni. Presupunând că această tendință se menține constantă, se estimează că populația va ajunge la 3820 de locuitori în anul 2034, ceea ce reprezintă o scădere de 170 de persoane față de anul de referință, 2024.

Prognoza populației a fost realizată și prin modelarea scăderii tendențiale, luând în considerare sporul mediu anual total, care include atât sporul natural, cât și cel migratoriu. Acest model combinat arată evoluția anticipată a populației în funcție de tendințele istorice înregistrate. Graficul rezultat oferă o imagine așteptată a creșterii sau scăderii populației pe parcursul anilor următori.

Prognoza care indică o scădere în ritm lent a numărului populației pentru perioada următoare. Metoda sporului mediu se bazează pe analiza evoluției populației în perioada precedentă care relevă o reducere a volumului populației în progresie aritmetică, considerând sporul natural și migrator constant pentru întreaga perioadă.

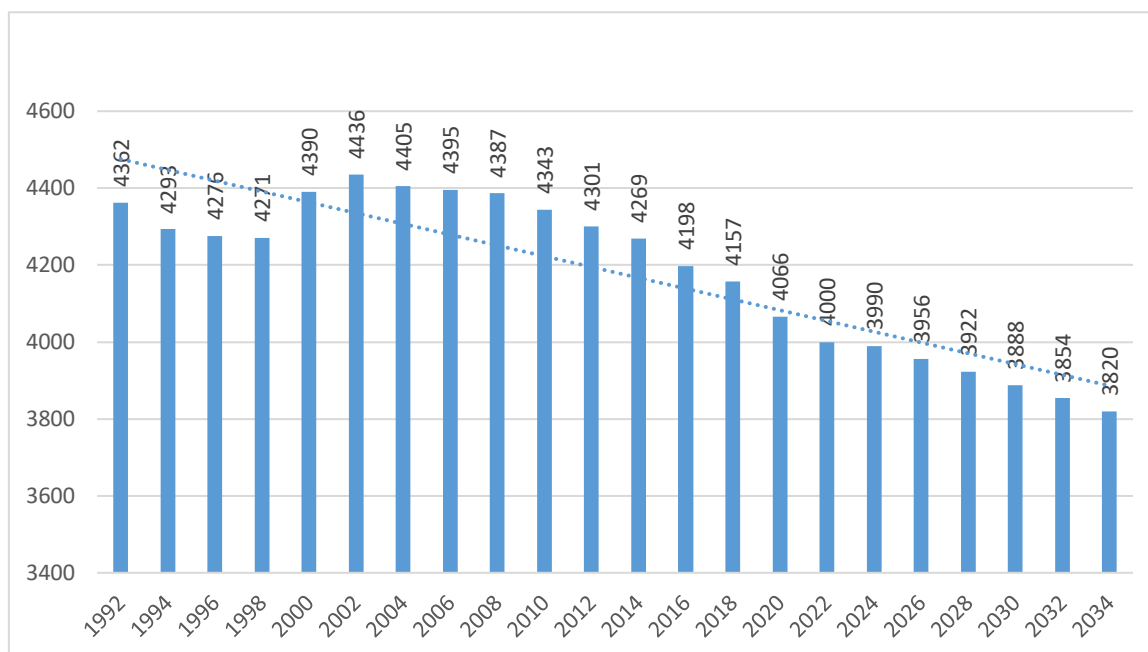

Figura 35 - Prognoza evoluției populației comunei Rădășeni
Sursa: INS, Baza de date Tempo online și calcule proprii

3.7. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

3.7.1. Organizarea circulației rutiere

Planul Urbanistic General include un set de propuneri, recomandări și reglementări care vizează ameliorarea organizării infrastructurii de trafic și o mai bună accesare a zonelor constituite. De asemenea, PUG-ul trasează tramele stradale majore pentru zonele de urbanizare. Pentru străzile propuse, sunt reglementate atât traseele, cât și profilele caracteristice.

Suprafețele necesare pentru realizarea măsurilor privind deschiderea de străzi noi, prelungirea unor străzi, lărgirea unor străzi etc. vor trece în domeniul public. Conform Ordinului MLPAT nr. 21/N/2000, aceste lucrări se consideră obiective de utilitate publică.

Rețeaua de căi de comunicație din extravilan:

Arterele principale de circulație pentru accesul rutier în comună, necesită pe unele porțiuni lucrări de reabilitare și modernizare în sensul lărgirii carosabilului, realizării de trotuare, spații de parcare și rigole de scurgere a apei pluviale.

Rețeaua stradală din intravilan:

Se impune reabilitarea drumurilor locale, modernizarea lor prin lărgiri ale carosabilului, realizarea de trotuare, fâșii plantate, respectând profilele transversale tip propuse pe planșele anexate, astfel încât lățimea unei benzi de circulație să fie de minim 3,5 m, minim 1,00 pentru spații verzi și cel puțin 1,00 m pentru trotuare.

Deschiderea de noi trame stradale:

Prin introducerea unor zone noi în intravilan, vor fi necesare completări ale rețelei secundare locale. Acestea sunt figurate pe planșa de Reglementări Urbanistice – Zonificare. Prin prezenta documentație se stabilește categoria tehnică și profilele transversale ale arterelor (vezi planșe anexate), precum și traseul lor orientativ. Definitivarea traseelor se va face în faza proiectelor de specialitate.

Ierarhizarea și dimensionarea arterelor de circulație

Conform Ord. nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, zonele de protecție a drumurilor sunt cuprinse între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei drumului. Zona drumului reprezintă distanța de la axul drumului până la marginea exterioară a zonei de protecție. Pentru **drumurile naționale** zona de protecție este **22 m**, iar pentru **drumurile comunale** zona de protecție este **18 m**.

Extinderea intravilanului localității în lungul drumului național, cu excepția sectoarelor de drum aflate între indicatoarele rutiere de intrare/ieșire în/din localitate, se poate face numai cu condiția realizării de drumuri colectoare paralele cu drumul național, care să preia traficul generat de obiectivele locale și care să deașeze în drumul național numai în intersecții amenajate conform normativelor tehnice în vigoare. Drumurile colectoare vor fi prevăzute cu facilități și pentru traficul pietonal, pentru bicicliști, inclusiv pentru persoanele cu handicap locomotor.

Amplasarea construcțiilor în zona de protecție a drumului național și comunal este posibilă doar în condițiile existenței acordului prealabil și a autorizației de amplasare și/sau de acces în zona drumului public emise de

administratorul drumului.

La proiectarea, execuția și intervenția asupra drumurilor se va ține seama de categoriile funcționale ale acestora, de traficul rutier, de siguranța circulației, de normele tehnice, de factorii economici, sociali și de apărare, de utilizarea rațională a terenurilor, de conservarea și protecția mediului și de planurile de urbanism și amenajare a teritoriului, aprobate potrivit legii, precum și de normele tehnice în vigoare pentru adaptarea acestora la cerințele pietonilor, cicliștilor, persoanelor cu handicap și de vârstă a treia.

Profilele drumurilor vor fi restructurate în zonele neamenajate corespunzător în scopul includerii trotuarelor, a sistemelor adecvate (preferabil subterane) de colectare a apelor pluviale și a pistelor velo.

Odată cu realizarea unui sistem de colectare al apelor subteran se va avea în vedere și înlocuirea dispozitivelor de suprafață de colectare a apelor cu cele din subteran, și transformarea celor de suprafață în zone verzi.

Pe străzile unde gabaritul permite se pot amenaja și piste de biciclete. Stabilirea traseului acestora va ține cont de valori de trafic, obiective turistice, instituții publice, legarea acestora de alte piste, etc.

Structura rutieră propusă este o structură suplă/semirigidă, iar dimensionarea acesteia se va face în funcție de valorile de trafic la momentul modernizării și de caracteristicile terenului de fundare.

Dezvoltarea căilor de comunicație rutieră și amenajarea intersecțiilor

Pentru zonele introduse în intravilan în apropierea drumurilor naționale se va asigura accesul locuitorilor la proprietăți prin drumuri colectoare care să deașeze în drumul național în intersecții existente.

Pentru intersecțiile din intravilan se propune amenajarea acestora pe criteriul priorității, sau cu prioritate de dreapta, în funcție de situație. Indiferent de tipul de amenajare, intersecțiile vor fi semnalizate corespunzător, cel puțin prin semnalizare verticală.

3.8. INTRAVILAN PROPUS. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL.

Concomitent oportunităților de dezvoltare oferite de mărirea intravilanului și modernizarea infrastructurii, au fost luate în considerare asigurarea cadrului necesar (zonificare funcțională, căi de comunicație și echipare edilitară) și a activităților economice .

În cadrul Planului Urbanistic General s-au stabilit suprafețele de teren care alături de cele existente vor forma noul intravilan. Extinderile propuse au fost făcute de comun acord cu autoritățile locale ca urmare a cererii de terenuri pentru dezvoltarea activităților productive, industriale, a serviciilor, sectorului de locuințe.

Limita noului intravilan a fost astfel stabilită încât să cuprindă toate construcțiile existente, precum și suprafețele necesare dezvoltării, pe care urmează să se realizeze obiectivele propuse.

S-a urmărit trasarea limitei intravilanului pe limite de parcele și simplificarea acesteia în vederea bornării.

Suprafața cuprinsă în noul intravilan este de **912,86 ha**, fiind **cu 182,50 ha**-mai mare decât cea actuală .

Modificarea intravilanului localității este o consecință a corelării intravilanului existent cu situația actuală a zonei construite și a perspectivelor de dezvoltare.

Extinderea intravilanului a avut în vedere următoarele obiective:

- Respectarea prevederilor legale în vigoare;
- Respectarea documentațiilor de amenajare a teritoriului privind gestiunea rațională a resursei funciare;
- Necesitatea unei dezvoltări urbanistice controlate, coerente și durabile, care asigură calitatea vieții;
- Viabilitatea și fezabilitatea extinderii rețelei stradale și a rețelei de infrastructură edilitară pentru zonele noi, prin prisma analizei cost-beneficiu asupra investițiilor din bugetul public;
- Necesitatea concentrării investițiilor de dezvoltare în zone din interiorul intravilanului actual, astăzi părăsite sau utilizate inadecvat, cu avantajul economic al pre-existenței echipărilor edilitare și al acceselor stradale asigurate;
- Necesitatea asigurării de terenuri exploatabile agricol în vederea susținerii economiei agrare;
- Necesitatea protejării cadrului natural, ca susținător al calității ecologice;
- Necesitatea asigurării calității vieții pentru cetățeni, prin rezervarea suprafețelor necesare pentru realizarea arterelor de trafic, a infrastructurii edilitare, a dotărilor și echipamentelor publice (sănătate, învățământ, spații verzi, sport, etc);
- Valorificarea, conservarea și protejarea fondului construit valoros și a peisajului cultural ca factor al dezvoltării și al identității teritoriale.

Bilanțul privind categoria de folosință a terenurilor din UAT Rădășeni (intravilan și extravilan), în situația propusă, este după cum urmează:

BILANȚ PRIVIND FOLOSINȚA TERENURILOR DIN UNITATEA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ					
CATEGORIA DE FOLOSINȚĂ		SITUAȚIA PROPUȘĂ			
		INTRAVILAN	EXTRAVILAN	TOTAL	
		ha	ha	ha	%
AGRICOL	Arabil	0	1748,24	1748,24	42,90%
	Pășuni	0	619,26	619,26	15,20%
	Fânețe	0	119,9	119,90	2,94%
	Livezi	0	249,12	249,12	6,11%
	Vii	0	2,56	2,56	0,06%
	TOTAL	0	2739,08	2739,08	67,22%
NEAGRICOL	Păduri	0	45,96	45,96	1,13%
	Ape	2,60	301,40	304,00	7,46%
	Căi de comunicație	61,69	72,31	134	3,29%
	Curți, construcții	848,57	0	848,57	20,82%
	Neproductiv	0	3,48	3,48	0,09%
	TOTAL	912,86	423,15	1336,01	32,78%
TOTAL UAT		912,86	3162,23	4075,09	100,00%

Modificări propuse pentru intravilanul localităților

Intravilanul existent total al comunei Rădășeni măsoară în total 730,26 ha. Intravilanul total propus al comunei Rădășeni măsoară în total 912,86 ha. În situația propusă intravilanul comunei Rădășeni se mărește cu 182,5 ha, mai exact cu 25%.

Intravilanul existent al reședinței de comună Rădășeni măsoară 426,68 ha. Intravilanul propus al reședinței de comună Rădășeni măsoară 570,16 ha. În situația propusă intravilanul reședinței de comună Rădășeni se mărește cu 143,48 ha, mai exact cu 33,63%.

Intravilanul localității Rădășeni se propune a se extinde preponderent în zona sudică, estică și vestică a localității. În toate cele trei zone se dorește preponderent dezvoltarea suplimentară a funcțiunii de locuire. . Zonele propuse spre scoatere din intravilan sunt preponderent terenuri fără potențial de dezvoltare sau capete posterioare de parcele.

Intravilanul existent al satului Lămășeni măsoară 242,00 ha. Intravilanul propus al satului Lămășeni măsoară 265,86 ha. În situația propusă intravilanul satului Lămășeni se mărește cu 23,86 ha, mai exact cu 9,86%.

Intravilanul localității Lămășeni se propune a se extinde preponderent în zona sud-vestică în scopul extinderii zonelor destinate locuirii. . Zonele propuse spre scoatere din intravilan sunt preponderent terenuri fără potențial de dezvoltare sau capete posterioare de parcele.

Intravilanul existent al satului Pocoleni măsoară 61,58 ha. Intravilanul propus al satului Pocoleni măsoară 76,84 ha. În situația propusă intravilanul satului Pocoleni se mărește cu 15,26 ha, mai exact cu 24,78%.

Intravilanul localității Pocoleni se propune a se extinde preponderent în zona de nord în scopul dezvoltării funcțiunilor agrozootehnice și în zona de nord-vest în scopul dezvoltării suplimentare a funcțiunii de locuire. Zonele propuse spre scoatere din intravilan sunt preponderent terenuri fără potențial de dezvoltare sau capete posterioare de parcele.

Bilanțul teritorial privind intravilanul existent și propus la nivelul întregii comune, cât și repartitia pe trupuri a intravilanului, este după cum urmează:

BILANȚ CENTRALIZATOR INTRAVILAN					
INTRAVILAN EXISTENT		INTRAVILAN PROPUS			
Suprafață (ha)	% din total intravilan UAT	Ind. trup	Denumire trup	Suprafață (ha)	% din total intravilan UAT
01. Reședința de comună Rădășeni					
426,68	58,43	A1	Trup principal de intravilan	532,77	58,36
		A2	Trup secundar de intravilan	19,18	2,10
		A3	Trup secundar de intravilan	4,60	0,50
		A4	Trup secundar de intravilan	4,71	0,52
		A5	Trup secundar de intravilan	7,06	0,77
		A6	Trup secundar de intravilan	1,56	0,17
		A7	Trup secundar de intravilan	0,28	0,03
		TOTAL suprafață intravilan propus reședința de comună Rădășeni		570,16	62,46
06. Sat aparținător Lămășeni					
242,00	33,14	B1	Trup principal de intravilan	265,86	29,12
		TOTAL suprafață intravilan propus sat Lămășeni		265,86	29,12
07. Sat aparținător Pocoleni					
61,58	8,43	C1	Trup principal de intravilan	76,01	8,33
		C2	Trup secundar de intravilan	0,83	0,09
		TOTAL suprafață intravilan propus sat Pocoleni		76,84	8,42
TOTAL SUPRAFAȚĂ				TOTAL SUPRAFAȚĂ	
730,26				912,86	

Bilanțul teritorial al zonelor cuprinse în intravilan

Reședința de comună Rădășeni

Intravilanul propus al reședinței de comună Rădășeni măsoară 570,16 ha. Intravilanul propus al reședinței de comună Rădășeni cuprinde 7 trupuri de intravilan (A1-A7), dintre care A1 reprezintă trupul principal al localității, iar restul au rol de trupuri secundare.

Principalele modificări la nivelul zonelor funcționale față de situația existentă constau în extinderea zonelor de locuințe.

Bilanțul teritorial privind zonificarea funcțională propusă a reședinței de comună Rădășeni este după cum urmează:

BILANȚUL TERITORIAL AL SITUAȚIEI PROPUSE – SAT REȘEDINȚĂ DE COMUNĂ RĂDĂȘENI				
ZONE FUNCȚIONALE	Situația existentă		Situația propusă	
	ha	%	ha	%
ZONĂ LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	375,60	88,01	500,23	87,74
ZONĂ INSTITUȚII PUBLICE	2,28	0,53	2,28	0,40
ZONĂ COMERT ȘI SERVICII	1,15	0,27	2,72	0,48
ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	0,00	0,00	3,09	0,54
ZONĂ UNITĂȚI AGROZOOTEHNICE	6,67	1,56	15,07	2,64
ZONĂ MIXTĂ	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	9,83	2,30	4,90	0,86
ZONĂ GOSPODĂRII COMUNALE	0,86	0,20	0,86	0,15
ZONĂ ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	0,68	0,16	0,00	0,00
ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORTURI	27,75	6,50	38,67	6,78
CĂI DE COMUNICAȚIE RUTIERĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	27,75	6,50	38,67	6,78
CĂI DE COMUNICAȚIE FEROVIARĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0,10	0,02	0,10	0,02
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	1,86	0,44	2,24	0,39
TOTAL	426,78	100,00	570,16	100,00

Satul aparținător Lămășeni

Intravilanul propus al satului Lămășeni măsoară 265,86 ha. Intravilanul propus al satului Lămășeni cuprinde 1 trup de intravilan (B1), cu rol de trup principal al localității. Principalele modificări la nivelul zonelor funcționale față de situația existentă constau în dezvoltarea zonelor de locuire în zona de sud și vest a localității. Configurația funcțională existentă a zonei centrale se păstrează.

Bilanțul teritorial privind zonificarea funcțională propusă a satului Lămășeni este după cum urmează:

BILANȚUL TERITORIAL AL SITUAȚIEI PROPUSE – SAT APARTINĂTOR LĂMĂȘENI				
ZONE FUNCȚIONALE	Situația existentă		Situația propusă	
	ha	%	ha	%
ZONĂ LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	219,18	90,57	247,62	93,14
ZONĂ INSTITUȚII PUBLICE	1,00	0,41	1,00	0,38
ZONĂ COMERT ȘI SERVICII	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI AGROZOOTEHNICE	1,65	0,68	0,00	0,00
ZONĂ MIXTĂ	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	6,00	2,48	0,36	0,14
ZONĂ GOSPODĂRII COMUNALE	0,51	0,21	0,51	0,19
ZONĂ ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORTURI	13,65	5,64	16,36	6,15
CĂI DE COMUNICAȚIE RUTIERĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	13,65	5,64	16,36	6,15
CĂI DE COMUNICAȚIE FEROVIARĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	0,01	0,00	0,01	0,00
TOTAL	242,00	100,00	265,86	100,00

Satul aparținător Pocoleni

Intravilanul propus al satului Pocoleni măsoară 76,84 ha. Intravilanul propus al satului Pocoleni cuprinde 2 trupuri de intravilan (C1-C2), dintre care C1 reprezintă trupul principal al localității, iar C2 are rol de trup secundar.

Principalele modificări la nivelul zonelor funcționale față de situația existentă constau în dezvoltarea unui nou trup dedicate activităților agrozootehnice în nordul localității, iar în mixte de turism și agrement în sudul localității și dezvoltarea zonelor de locuire în zona de vest a localității. Configurația funcțională existentă a zonei centrale se păstrează.

Bilanțul teritorial privind zonificarea funcțională propusă a satului Pocoleni este după cum urmează:

BILANȚUL TERITORIAL AL SITUAȚIEI PROPUSE – SAT APARTINĂTOR POCOLENI				
ZONE FUNCȚIONALE	Situația existentă		Situația propusă	
	ha	%	ha	%
ZONĂ LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	53,43	86,77	67,25	87,52
ZONĂ INSTITUȚII PUBLICE	0,80	1,30	0,80	1,04
ZONĂ COMERȚ ȘI SERVICII	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DE DEPOZITARE	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ UNITĂȚI AGROZOOEHNICE	0,00	0,00	0,81	1,05
ZONĂ MIXTĂ	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	1,13	1,84	0,59	0,77
ZONĂ GOSPODĂRII COMUNALE	0,38	0,62	0,38	0,49
ZONĂ ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORTURI	5,19	8,43	6,66	8,67
CĂI DE COMUNICAȚIE RUTIERĂ ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	5,19	8,43	6,66	8,67
CĂI DE COMUNICAȚIE FEROVIARE ȘI AMENAJĂRI AFERENTE	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0,00	0,00	0,00	0,00
ZONĂ AFLATĂ PERMANENT SUB APE	0,65	1,06	0,35	0,46
TOTAL	61,58	100,00	76,84	100,00

3.9. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

3.9.1. Zone inundabile

Din punctul de vedere al **zonelor de risc de inundabilitate și instabilitate**, conform Legii 575 (octombrie 2001) privind aprobarea Planului de Amenajare al Teritoriului Național (P.A.T.N.) – Secțiunea a V-a Zone de risc natural, comuna Rădășeni **nu se situează** astfel, conform hărții Anexa 4 - Anexa 4a respectiv tabel Anexa 5, în **categoria unităților administrativ teritoriale cu potențial de inundații** pe cursuri de apă, acestea putând să apară în perioadele cu precipitații abundente.

Astfel, se vor respecta următoarele măsuri:

Stabilirea limitei intravilanului și a modului de utilizare a terenurilor, în funcție de condițiile hidrologice și hidrogeologice locale

În perioada de primăvară/vară, în urma precipitațiilor abundente, există riscul de inundații. Râurile și pâraurile din zonă, cum ar fi râul Șomuzul Mare, pot depăși cotele de atenție, provocând inundații locale în zonele joase și afectând terenurile agricole sau infrastructura rutieră.

Se va respecta zona de protecție pentru cursurile de apă impusă de Apele Române.

3.9.2. Zone cu risc de alunecări de teren

Conform Legii 575 / 2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național — Secțiunea a Va - Zone de risc natural - Anexa 6 - Anexa 6a respectiv tabel Anexa 7, comuna Rădășeni **nu este încadrată în zona cu potențial de alunecări de teren.**

Astfel, se vor respecta următoarele măsuri:

Stabilirea limitei intravilanului și a modului de utilizare a terenurilor, în funcție de condițiile geotehnice și hidrogeologice stabilite prin studii de fundamentare de specialitate

La stabilirea intravilanului se va ține cont de condițiile geotehnice și hidrogeologice ale teritoriului acesteia.

La momentul de față zonele cu risc de alunecări de teren cuprind versanții cu pantă peste 15%, care prezintă alunecări vechi, stabilizate, fenomene de curgere lentă, plastică, cu coeficient de stabilitate mic, pericolul de alunecare fiind iminent în cazul executării unor lucrări sau intervenții neadecvate (excavații sau taluzări mai înalte de 1,50 m, front de săpături mai lung de 10 – 15 m, supraîncărcarea taluzurilor, etc.). Comuna Rădășeni deține suprafețe de teren de dimensiuni apreciabile cu probabilitate medie-mare de producere a alunecărilor de teren.

Construcțiile executate pe baza proiectelor, cu fundații și structură adecvate, la care s-au luat în considerare caracteristicile geotehnice ale terenului, nu prezintă semne de degradare

Instituirea interdicției temporare de construire în zone în care s-au produs alunecări de teren, până la elaborarea documentațiilor de specialitate

Prin PUG vor fi stabilite și demarcate zonele cu interdicție temporară de construire până la întocmirea documentațiilor de specialitate pentru reducerea sau înlăturarea riscului de alunecări de teren.

Instituirea interdicției definitive de construire, după caz

Prin PUG vor fi stabilite și demarcate zonele cu interdicție definitivă de construire. Pentru aceste zone se vor propune măsuri de stabilizare.

Promovarea unor programe, studii și proiecte privind măsuri concrete de stopare a fenomenului de alunecare

de teren

Administrația locală va iniția realizarea unor studii de specialitate prin care să fie identificate cauzele producerii alunecărilor de teren și stabilirea măsurilor de înlăturare a acestora.

Zonele cu alunecări de teren necesită lucrări speciale care constau în foraje și încercări penetrometrice pentru verificarea patului de alunecare.

Pentru zonele afectate de fenomene de instabilitate și cele improprii de construit se va avea în vedere împădurirea lor și lucrări de stabilizare a versanților stabilite de specialiști în domeniu, pe bază de studii de specialitate.

Precizarea condițiilor elementare de amplasare și conformare a construcțiilor și amenajărilor în funcție de potențialul de producere a alunecărilor de teren

În aceste zone se pot executa construcții după întocmirea studiilor geotehnice, care să furnizeze toate elementele necesare înlăturării zonei alunecate, prin lucrări speciale. Acestea constau în stabilirea adâncimii de fundare a zidurilor de sprijin ce preiau împingerile din versanți, drenuri de colectare a apelor care provoacă alunecări de teren, amenajări cu plantații pentru fixarea versanților și oprirea alunecării.

Pentru zonele cu potențial mediu de instabilitate, pentru a preveni fenomenele de risc ce apar la amplasarea construcțiilor se vor avea în vedere următoarele recomandări:

- amplasarea construcțiilor se va face pe baza studiilor geotehnice cu calculul stabilității versantului la încărcările suplimentare create de construcții;
- se vor proiecta construcții ușoare;
- nu se vor executa lucrări de săpătură de anvergură pe versant (șanțuri adânci, platforme, taluzuri verticale, umpluturi etc);
- se vor executa numai săpături locale pentru fundații izolate sau ziduri de sprijin care vor fi betonate imediat ce s-a terminat săpătura;
- se vor lua măsuri pentru a preîntâmpina pătrunderea apei în săpătură;
- se vor dirija apele din precipitații prin rigole bine dimensionate și dirijate astfel încât să nu producă eroziuni;
- se vor planta arbori la o distanță corespunzătoare față de construcțiile ce urmează a se executa.

Informarea populației asupra riscului producerii alunecărilor de teren, după caz, pe grade de potențial al producerii alunecărilor de teren

Autoritățile locale vor informa populația asupra riscului producerii alunecărilor de teren și la riscurile ce se expun. Pe perioada de elaborare a PUG-ului, se va face consultarea și informarea publicului privind restricțiile ce se impun pe zonele de risc de alunecări de teren și constrângerile privind construirea în aceste zone.

Dezafectarea unităților productive cu grad ridicat de poluare și pericolozitate, amplasate în zone expuse alunecărilor de teren

Nu este cazul.

Demolarea fondului construit din zonele cu potențial ridicat de alunecare și reamplasarea lui pe rezerva funciară de utilitate publică

Nu este cazul.

3.10. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

Având în vedere importanța apelor ca factor de mediu, pentru om și societate, se impune cu prioritate protejarea acestora.

Toate apele de suprafață vor fi protejate în conformitate cu prevederile Legii Apelor nr. 107/1996.

Delimitarea zonelor de protecție sanitară se stabilește de către C.N. Apele Române SA împreună cu autoritățile de cadastru funciar și deținătorii terenurilor riverane.

Pe lângă instituirea zonei de protecție se vor executa lucrări de refacere și extindere a regularizării râurilor și pâraurilor din zonă.

Se va corecta regimul torențial al tuturor pâraielor din teritoriul administrativ pentru a se evita inundarea și deteriorarea terenurilor agricole, a zonelor construite publice sau private.

Pentru preluarea apelor care șiroiesc pe versanți în perioadele cu precipitații abundente se vor realiza șanțuri de gardă la baza versanților, care vor dirija aceste ape în văile din apropiere.

Se vor organiza lucrări de igienizare a apelor de suprafață care străbat teritoriul administrativ prin eliminarea oricăror descărcări de ape uzate menajere.

3.10.1. Alimentarea cu apă potabilă

Reteaua existentă din satul Rădășeni este alcătuită din rețea distribuție apă cu o lungime de 12,5 km și rețea canalizare gravitațională și pompată care totalizează 15,5 km, recepționată în anul 2021 și final în 2025.

Conform Tempo Online, în anul 2023, lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din comuna Rădășeni era de 12,2 km.

Se propune în perioada 2023-2025, extinderea sistemului de alimentare cu apă și a sistemului de canalizare, pentru satele Rădășeni și Lămășeni parțial, astfel:

Gospodărie apă – realizarea unei gospodării de apă proprii, în localitatea Lamaseni cu rezervor de înmagazinare de 400 mc și stație de clorinare corespunzătoare. Aceasta va fi amplasată pe dealul Prodana, pe partea dreaptă a drumului județean DJ 209M la km 8+220;

Realizarea unei aducțiuni noi prin prelungirea aducțiunii existente din drumul național DN2, la intrarea în localitatea Rădășeni, pe strada Livada Mare, până la noul amplasament al rezervorului de înmagazinare, Lamaseni; din PEHD De 140 mm, Pn 6 at, cu L=4318 m;

Retele distribuție - Rețelele de apă potabilă propuse vor avea o lungime totală de 7195 m, vor fi din PEHD, De90-140mm, Pn 6 și 10 at.

Bransamente individuale – 425 bucăți.

3.10.2. Canalizarea

Comuna Rădășeni dispune de un sistem centralizat de canalizare în satul Rădășeni care să asigure colectarea apelor uzate. Evacuarea apelor uzate menajere se face parțial în fose septice vidanjabile și parțial în sistemul de canalizare centralizat al orașului Fălticeni.

Apele pluviale din comună sunt colectate prin intermediul rigolelor și șanțurilor amplasate pe marginea drumurilor, evacuarea apei făcându-se gravitațional la emisarii naturali. Locuitorii din satele Lămașeni și Pocoleni utilizează closete simple uscate, care constituie surse de infecție pentru pânza freatică. Pentru evacuarea apelor uzate din gospodărie se propune extinderea sistemului de canalizare stradală racordat în final la sistemul centralizat al orașului Fălticeni.

Conform datelor statistice de la INSSE, existent privind lungimea totală a conductelor de canalizare în anul 2023 comuna deținea 12,5 km de conducte.

3.10.3. Alimentarea cu gaze naturale

Comuna Rădășeni nu este racordată în prezent la rețeaua de gaze naturale dar are în implementare un proiect de rețea distribuție gaze naturale din pentru toate cele trei sate, până în prezent finalizat pentru satul Rădășeni cu termen de predare 2027 pentru Lămașeni și Pocoleni.

Comuna Rădășeni va avea 48,5 kilometri de rețea de gaz natural, desfășurată în satele Rădășeni, Lămașeni și Pocoleni. Numărul consumatorilor casnici (gospodării) ce vor putea fi racordați se ridică la 1.186, în timp numărul clădirilor administrative cuplate la rețea va fi de 14.

3.10.4. Alimentarea cu energie electrică

Comuna Rădășeni este racordată la Sistemul Energetic Național prin linii electrice de medie și mare tensiune, de tip aerian, montate pe stâlpi de beton. La rețeaua de distribuție a energiei electrice sunt racordate toate gospodăriile. Existența posturilor de transformare asigură alimentarea rețelelor electrice de joasă tensiune care deservesc toți consumatorii din localitate, atât pe cei casnici cât și societățile comerciale. Rețelele de joasă tensiune sunt de tip aerian, realizate în sistem clasic cu conductoare din aluminiu independente, sau cu conductoare torsadate pentru prelungirile de rețea sau pentru cele modernizate.

Alimentarea cu energie electrică a comunei Rădășeni este asigurată de rețeaua de medie tensiune de 20 kV, pozată pe stâlpi de beton tip RENEL furnizată de S.C. E-ON ELECTRICA S.A. Cele 7 posturi de transformare, cu puteri cuprinse între 63-250 kVA, sunt de tip aerian și se alimentează radial din rețeaua de medie tensiune. Rețeaua de joasă tensiune asigură racordarea tuturor beneficiarilor, realizând în același timp și iluminat public. Alimentarea cu energie electrică este asigurată și de rețeaua de înaltă tensiune de 400 kV, ce traversează teritoriul comunei prin zona de sud.

Rețeaua de iluminat public este de tip aerian și se află în apropierea rețelei de drumuri din comună, pozată pe stâlpi de beton. Această rețea se află în continuă extindere, pentru alimentarea noilor locuințe. Starea tehnică a rețelei de alimentare cu energie electrică în comuna Rădășeni este în general bună.

3.10.5. Rețeaua de telecomunicații

Comuna este deservită de Compania Națională Poșta Română S.A, Direcția Regională de Poșta Iași, Oficiul Județean de Poșta Suceava, pe teritoriul comunei funcționând Oficiul Poștal Rădășeni.

Populația din comuna Rădășeni beneficiază și de serviciile de telefonie fixă sau mobilă, internet și televiziune prin cablu și prin fibră optică. Aceste rețele de telecomunicații au acoperire bună și foarte bună în toate satele localității,

iar cifrele locuitorilor care sunt conectați sunt în continuă creștere.

Din punct de vedere al telefoniei mobile, principalii operatori de pe piața românească (Orange, Vodafone, RCS-RDS/Digi) sunt prezenți în comună, iar acoperirea este foarte bună, existând semnal la telefonie mobilă aproape peste tot. De asemenea, acoperirea cu rețele de internet și cablu TV sau fibră optică este foarte bună.

3.10.6. Surse regenerabile de energie

Se recomandă dezvoltarea și utilizarea sistemelor de producere a energiei prin metode alternative – parcuri fotovoltaice, panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor, panouri electrice.

Radiația solară pe teritoriul României atinge valori maxime în luna iunie (1,49 KWh/m²/zi) și valori minime în luna februarie (0,34 KWh/m²/zi). Așadar potențialul solar poate fi valorificat sub formă de căldură sau electricitate prin intermediul panourilor termice sau a panourile fotovoltaice.

Potențialul eolian se poate valorifica prin intermediul instalațiilor eoliene (turbine eoliene) după aceea fiind transformată în energie electrică sau mecanică. Energia eoliană este o sursă de energie regenerabilă, dar care este intermitentă, având variații atât pe perioada unei zile, dar și a anotimpului sau anului.

Biomasa reprezintă componenta biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor din agricultură, inclusiv substanțele vegetale și animale, silvicultură și industriile conexe, precum și partea biodegradabilă a deșeurilor industriale și urbane. Valorificarea energetică a biomasei se poate realiza atât prin arderea directă cu generare de energie termică, arderea prin piroliză, cu generare de singaz (CO + H₂), cât și prin fermentarea, cu generare de biogaz (CH₄) sau bioetanol (CH₃-CH₂-OH) în cazul fermentării produșilor zaharați; biogazul se poate arde direct, iar bioetanolul, în amestec cu benzină, poate fi utilizat în motoarele cu combustie internă.

3.10.7. Măsurile pentru dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare

Infrastructura tehnico-edilitară este foarte importantă în cadrul oricărei unități administrativ-teritoriale. Existența unui sistem centralizat și a unor rețele de alimentare cu apă, de canalizare, de alimentare cu gaze naturale, cu energie electrică, de telefonie și telecomunicații, reprezintă astăzi o necesitate și este unul din atributele unei vieți civilizate și a unui grad decent de confort în locuire.

Prin aderarea la Uniunea Europeană, România este direct legată la politica de coeziune a Uniunii Europene, ale cărei obiective stau la baza Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României. Această strategie propune ca, până în 2035, România să devină "o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei".

Dintre obiectivele principale, cel legat de infrastructura de apă este reprezentat de conformarea sectorului la cerințele impuse României la aderarea la UE, astfel încât toate localitățile cu o populație de peste 2000 de locuitori să aibă acces la servicii de alimentare cu apă potabilă și canalizare în cel mai scurt timp. Se dorește atingerea în anul 2035 a țintei de cca. 100 mc/an/locuitor apă prealată, pentru întreaga populație a țării, având în vedere că cerințele de apă estimate se ridică la 128 mc/an/locuitor în mediul rural.

Diversitatea resurselor de apă de care dispune România (ape de suprafață 90% și ape subterane 10%), volumul suficient al acestora (140 mld. mc/an în medie), arată că România nu va intra sub incidența riscului de epuizare a resurselor de apă.

Luând în considerare importanța apelor ca factor de mediu, pentru om și societate, se impune cu prioritate protejarea acestora. Hotărârea Guvernului nr. 188/2002 pentru aprobarea normelor privind condițiile de descărcare ale apelor uzate în mediul acvatic, modificată și completată cu Hotărârea Guvernului nr. 352/2005 este actul legislativ principal care are ca scop protecția mediului de efectele negative ale evacuărilor de ape uzate.

Toate apele de suprafață vor fi protejate în conformitate cu prevederile Legii Apelor nr. 107/1996. Se va corecta regimul torențial al tuturor pâraielor din teritoriul administrativ pentru a se evita inundarea și deteriorarea terenurilor agricole, a zonelor construite publice sau private. Pentru preluarea apelor care șiroiesc pe versanți în perioadele cu precipitații abundente se vor realiza șanțuri de gardă la baza versanților, care vor dirija aceste ape în văile din apropiere. Se vor organiza lucrări de igienizare a apelor de suprafață care străbat teritoriul administrativ prin eliminarea oricăror descărcări de ape uzate menajere.

Se impune extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă și echiparea acestora cu hidranți exteriori, pentru toate zonele din intravilanul existent și propus. Traseele rețelelor vor fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.

De asemenea, se impune introducerea sistemului centralizat de canalizare menajeră care să deservească toate zonele din intravilanul existent și propus. Ca și în cazul sistemului de alimentare cu apă, traseele rețelelor vor fi paralele cu străzile pe care se pozează, de preferință în spațiul verde, în acostamente și trotuare.

Principalele lucrări de investiții în domeniul alimentării cu energie electrică urmăresc în special o creștere a siguranței în exploatare prin modernizări și rețehnologizări ale instalațiilor energetice.

Se vor lua în considerare posibilitățile de realizare subterană a extinderilor și de modificare a celor existente. De asemenea, se vor studia posibilitățile de aplicare a sistemelor de producere a energiei prin metode alternative.

3.11. PROTECȚIA MEDIULUI

3.11.1. Măsurile pentru reducerea poluării mediului datorate riscurilor naturale sau antropice

Efortul de reabilitare, protecție și conservare a mediului se poate desfășura în mod organizat corelând planificarea de mediu cu cea de amenajare a teritoriului și urbanistică a comunei, începând cu eliminarea surselor de poluare.

Recomandări privind îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare a comunei Rădășeni:

- Conservarea și punerea în valoare a unităților de peisaj;
- Protejarea patrimoniului construit;
- Măsurile propuse pentru a preveni, reduce și compensa orice efect advers asupra mediului al implementării planului;
- Asigurarea necesarului de suprafețe de spații verzi, plantații de protecție și de agrement;
- Mărirea gradului de confort prin extinderea rețelelor edilitare.
- Lucrări de amenajare a bazinelor hidrografice torențiale – amenajarea albiilor torențiale.
- Dezvoltarea de sisteme de avertizare și protecție împotriva dezastrelor naturale, cum ar fi inundațiile sau cutremurele;
- Consolidarea infrastructurii de apărare împotriva inundațiilor

Pentru a reduce nivelurile de zgomot și a îmbunătăți sănătatea și calitatea vieții sunt propuse următoarele recomandări:

- Reducerea limitei de viteză;
- Utilizarea de asfalt fonoabsorbant pe rețeaua rutieră publică;
- Adoptarea anvelopelor cu nivel redus de zgomot pentru vehiculele de transport în comun;
- Extinderea infrastructurii pentru vehiculele electrice în mediul urban,;
- Încurajarea mobilității active prin promovarea mersului pe jos sau cu bicicleta;

Soluții propuse pentru îmbunătățirea alimentării cu apă și a calitatii apei

Se propun următoarele măsuri:

- Construirea/extinderea rețelelor de canalizare
- Extinderea sistemului de distribuție a apei.

Se vor lua măsuri pentru punerea în aplicare a propunerilor Planului Urbanistic General cu privire la amenajarea și dezvoltarea parcurilor, a zonelor verzi, plantațiilor de aliniament și de protecție, a zonelor de agrement.

Abordarea planificării și practicile de management al spațiului rural trebuie abordate pe termen lung ținând cont și de impactul potențial al schimbărilor climatice.

Printre măsurile importante ce se impun, se pot enumera:

- promovarea unor sisteme de prevenire și intervenție rapidă eficientă în cazul apariției fenomenelor meteorologice extreme;
- redimensionarea sistemului de canalizare pentru a putea prelua surplusul de apă provenit din ploile intense căzute în intravilan;
- dezvoltarea unor pavaje adecvate, care să asigure infiltrarea apei pluviale la nivelul trotuarelor, platformelor pietonale, pentru parcare și pentru depozitare;
- minimizarea riscului provocat de perioadele de căldură excesivă, prin sporirea suprafețelor spațiilor verzi și asigurarea apei pentru spațiile verzi;
- dezvoltarea standardelor de construcție pentru clădiri verzi, care să asigure stocarea și circulația apei pluviale, economisirea apei prin instalații eficiente și dezvoltarea spațiilor verzi la nivelul teraselor;
- dezvoltarea standardelor și soluțiilor constructive pentru îmbunătățirea performanțelor de izolare termică a construcțiilor, în vederea eficientizării consumului de energie;
- implementarea conceptelor moderne de arhitectură pentru realizarea construcțiilor cu potențial maxim de utilizare a surselor de energie regenerabilă;
- promovarea de materiale și soluții constructive adecvate potențialelor efecte ale schimbărilor climatice;
- extinderea aplicării tehnologiilor și practicilor de utilizare a surselor de energie regenerabilă pentru asigurarea utilităților necesare;
- promovarea unor programe de formare profesională și conștientizare publică necesare aplicării măsurilor de adaptare identificate și a unor programe de formare profesională pentru arhitecți pe tema asigurării rezilienței clădirilor la efectele schimbărilor climatice.

Pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice, toate sectoarele industriale, trebuie să se orienteze spre o dezvoltare durabilă, spre utilizarea de produse, procese și tehnologii eficiente energetic, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, scăderea nivelului de dioxid de carbon și spre utilizarea energiilor regenerabile.

Adaptarea trebuie să fie reactivă și proactivă. Trebuie identificată abordarea adecvată pentru a transforma toate provocările generate de schimbările climatice în oportunități de a încuraja cercetarea și inovarea, de a identifica noi tehnici, tehnologii și produse.

Schimbările climatice, manifestate prin valuri de căldură, zile friguroase, fenomene meteorologice extreme și altele au efecte negative asupra sănătății. În plus, bolile transmise prin apă și alimente, ar putea fi afectate de efectele schimbărilor climatice. Aceste efecte pot fi amplificate de alți factori de stres (expunerea la ozon și particule fine determinate de valurile de căldură). Expunerea pe termen lung la particulele fine din aerul ambiant agravează o serie de afecțiuni, cum ar fi bronhopneumopatia cronică obstructivă, care crește sensibilitatea la alți factori de stres de origine climatică.

Segmentele mai puțin înstărite ale societății precum și cele biologic mai fragile (copiii și persoanele în vârstă) vor fi mai vulnerabile la aceste efecte. Prin urmare, este necesar să se acorde o atenție deosebită aspectelor sociale ale adaptării, inclusiv riscurilor legate de ocuparea locurilor de muncă și efectele asupra condițiilor de trai și de locuit.

Zonele cele mai afectate de valurile de căldură sunt mai ales cele în care zonele verzi s-au diminuat, iar construcțiile din beton și asfaltul străzilor duc la absorbția intensă a radiației solare, pe care o acumulează și o eliberează noaptea. În același timp contribuie la aceste efecte și numărul de autoturisme care a crescut anual.

Valurile de căldură generează probleme respiratorii, mortalitate și morbiditate provocate de stresul termic. Verile mai fierbinți (și iernile mai blânde) influențează dezvoltarea agenților patogeni, bacteriilor și creșterea numărului de boli infecțioase (chiar apariția de epidemii). Verile mai lungi conduc la creșterea expunerii la radiații UV, cu efecte directe asupra sănătății pielii (cancer de piele). Alte efecte mai sunt:

- influențarea statusului nutrițional, mai ales la copii și populație săracă;
- creșterea incidenței afecțiunilor respiratorii și a celor cardiovasculare, a afecțiunilor cutanate și a tulburărilor endocrine;
- impact asupra sănătății mintale (acutizarea anumitor afecțiuni psihiatrice);
- creșterea riscului de apariție a unor afecțiuni cauzate de calitatea apei în timpul inundațiilor (boli diareice, hepatită virală A etc.);
- contaminarea mediului cu substanțe chimice periculoase din locurile de depozitare (în timpul inundațiilor sau a furtunilor).

Din categoria măsurilor ce se pot lua pentru reducerea efectelor negative ale schimbărilor climatice fac parte:

- Orientarea și încurajarea comportamentului consumatorilor/utilizatorilor de produse și servicii (inclusiv servicii publice) spre reducerea risipei privind consumul de energie electrică și termică;
- Continuarea procesului de modernizare a străzilor, inclusiv prin promovarea materialelor care nu contribuie la acumularea căldurii și a soluțiilor inteligente de gestionare a apei;
- Extinderea infrastructurii pentru transportul electric și a mijloacelor alternative de transport;
- Extinderea rețelei de piste de biciclete și pietonale, inclusiv a infrastructurilor suport;
- Promovarea achiziționării și utilizării instalațiilor de producere a energiei regenerabile la nivelul instituțiilor publice;
- Promovarea achiziționării și utilizării de instalații de producere a energiei verzi la nivelul clădirilor private pentru iluminat și climatizare;
- Promovarea utilizării rețelei de iluminat public cu alimentare din energie solară;
- Continuarea programului de izolare termică a clădirilor publice și private pentru scăderea emisiilor de GES.

3.11.2. Măsurile de protecție a ariilor naturale protejate

Managementul siturilor naturale se face prin măsuri active de gospodărire pentru a asigura menținerea habitatelor sau în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice. Pe lângă activitățile științifice, după caz, pot fi admise activități turistice, educaționale, organizate, chiar și unele activități umane de exploatare a resurselor sau de dezvoltare. Sunt admise unele activități de valorificare durabilă a unor resurse naturale și sunt interzise folosințele ale terenurilor sau exploatarea resurselor care dăunează obiectivelor atribuite. Prin urmare, având în vedere restricțiile pe care le impune regimul ariei protejate activităților umane, în cadrul acestora nu ar trebui să existe conflicte între activitățile umane și obiectivele de conservare.

În noiembrie 2018 s-a înființat Serviciul Teritorial Suceava al ANANP, ca structură teritorială județeană, care a preluat custodia ariilor protejate și dreptul de a încheia parteneriate cu alte autorități, instituții și ONG-uri, astfel încât administrarea ariilor naturale protejate din județul Suceava să fie cât mai eficientă.

Deși nu există planuri de management aprobate, există obligativitatea implementării unor măsuri legale de către actorii responsabili (structuri de administrare) pentru că în multe arii protejate sunt afectate speciile și habitatele de interes comunitar sau național, datorită unui management încă în organizare.

Principalele măsuri de protecție impuse în cadrul ariilor naturale protejate sunt:

- Promovarea unei dezvoltări durabile a localităților aflate pe teritoriul sau în vecinătatea sitului prin păstrarea activităților tradiționale și ecoturism;
- Promovarea utilizării durabile a pajiștilor și terenurilor umede;
- Creșterea gradului de informare a publicului referitor la valorile naturale ale sitului și activitățile cu impact negativ asupra acestora;

3.12. REGLEMENTĂRI URBANISTICE

Autorizarea executării construcțiilor în zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit, de interes național, se face cu avizul conform al Ministerului Culturii.

Autorizarea executării construcțiilor în zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit, de interes local, declarate și delimitate prin hotărâre de consiliu județean, se face cu avizul serviciilor publice descentralizate din județ, subordonate Ministerului Culturii.

Autorizarea executării lucrărilor de construcții, care au ca obiectiv cercetarea, conservarea, restaurarea sau punerea în valoare a monumentelor istorice, se va face cu avizul conform al Ministerului Culturii, în condițiile stabilite de lege.

Autorizarea oricăror tipuri de lucrări propuse în cadrul zonelor de protecție a monumentelor istorice, în cadrul zonelor protejate cu valoare arheologică identificate și în cadrul zonelor construite protejate se va realiza doar ulterior obținerii avizului favorabil al Ministerului Culturii sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.

Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.

Intervențiile ce se efectuează asupra monumentelor istorice sunt:

- toate lucrările de cercetare, conservare, construire, extindere, consolidare, restructurare, amenajări peisagistice și de punere în valoare, care modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice;
- executarea de mulaje de pe componente ale monumentelor istorice;
- amplasarea definitiv, sau temporar, de împrejurimi, construcții de protecție, piese de mobilier fix, de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe și în monumente istorice;
- schimbări ale funcțiunii sau destinației monumentelor istorice, inclusiv schimbările temporare;
- strămutarea monumentelor istorice.

Intervențiile care se efectuează asupra imobilelor care nu sunt monumente istorice, dar care se află în zone de protecție a monumentelor istorice sau în zone construite protejate se autorizează pe baza avizului favorabil al Ministerului Culturii sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și a celorlaltor avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

Pentru construcțiile cu valoare arhitecturală, identificate în baza studiilor de fundamentare ce au stat la baza întocmirii Planului Urbanistic General marcate ca atare în planșele de reglementări urbanistice, se instituie un regim de protecție, iar intervențiile asupra acestora vor fi autorizate doar ulterior obținerii avizului favorabil al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii.

Autorizarea lucrărilor de construire, desființare și orice alt tip de intervenții în zonele cu patrimoniu arheologic și zonele de protecție ale acestora se aprobă numai pe baza și în conformitate cu avizul Direcției Județene pentru Cultură.

Pentru punctele cu patrimoniu arheologic identificat înscrise în Registrul Arheologic Național, orice fel de intervenție (exploatare agricolă sau forestieră, amenajare funciară, rutieră, exploatare a solului sau a subsolului, construcție și/sau amenajare a teritoriului) trebuie să fie condiționată de asistență arheologică sau, după caz, de cercetare sau descărcare de sarcină arheologică.

Zonele de interes arheologic se supun aceluiași reguli ca și cele de mai sus, dacă se constată, după supravegherea arheologică de către arheologi atestați de către Ministerul Culturii, că sunt necesare în interiorul lor, cercetări arheologice preventive, de salvare sau sistematizare.

Pentru orice intervenție în ariile naturale protejate Natura 2000 se va solicita avizul Agenției Naționale pentru Arie Naturale Protejate.

Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, distanța între axul drumului și gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor va fi de minimum 12 m pentru drumurile județene și de minimum 10 m pentru drumurile comunale, conform Ord. nr. 43/1997 privind regimul drumurilor.

Conform Ord. nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, zonele de protecție a drumurilor sunt cuprinse între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei drumului. Zona drumului reprezintă distanța de la axul drumului până la marginea exterioară a zonei de protecție. **Pentru drumurile naționale zona de protecție este 22 m, iar pentru drumurile comunale zona de protecție este 18 m.**

Amplasarea construcțiilor în zona de protecție a drumului național sau comunal este posibilă doar în condițiile existenței acordului prealabil și a autorizației de amplasare și/sau de acces în zona drumului public emise de administratorul drumului.

Amplasarea de noi obiective în zona de protecție a infrastructurii feroviare (fâșia de teren indiferent de proprietar, cu lățimea de 100 m, măsurată de la limita zonei cadastrale CFR, situată de o parte și de alta) este condiționată de obținerea în prealabil a avizului Companiei Naționale de Căi Ferate „C.F.R.” S.A. și al Ministerului Transporturilor.

Autorizarea construcțiilor aflate, parțial sau total, în zonele identificate drept zone cu risc potențial de inundare, amenajarea apelor cadastrate și alte lucrări pe acestea, realizarea de iazuri, bazine, lacuri și altele asemenea se va realiza condiționat de avizul A.N. Apele Române și al Inspectoratului pentru Situații de Urgență.

Autorizarea construcțiilor aflate, parțial sau total, în zonele identificate drept zone cu riscuri naturale sau antropice se va face în baza soluțiilor de înlăturare a riscului rezultate din studii geotehnice elaborate de către specialiști abilitați conform legii, cu respectarea prevederilor prezentului regulament.

Pentru zonele cu potențial risc de alunecări de teren se vor respecta prevederile NP-074-2014. Este obligatoriu ca în zonele cu risc de producere a alunecărilor de teren să se efectueze studii și expertize geotehnice, pentru orice lucrări de construire, reconstruire, extindere, modernizare sau lotizare, din care să rezulte că investiția se poate realiza în condiții de siguranță și numai cu avizul Inspectoratului pentru Situații de Urgență.

În zonele de siguranță și protecție a infrastructurii tehnico-edilitare, precum cele ale rețelelor de gaze naturale, electrice, apă-canal, telecomunicații, ale drumurilor publice și altele asemenea, autorizarea lucrărilor se va face cu respectarea restricțiilor specifice, conform cadrului legal în vigoare. Zonele de siguranță și protecție a infrastructurii majore, marcate ca atare pe planșa de reglementări urbanistice conform reglementărilor în vigoare la data elaborării Planului Urbanistic General, se corelează în permanență cu modificările legislative. Asupra construcțiilor existente care se situează în aceste zone și care nu pot fi păstrate, din motive tehnice, se instituie interdicție temporară de construire până la înlăturarea riscului. Înlăturarea restricției se face în baza avizului favorabil al administratorului/lor infrastructurii.

Este obligatorie efectuarea evaluării impactului asupra sănătății populației în conformitate cu Metodologia de organizare a studiilor de evaluare a impactului anumitor proiecte publice și private asupra sănătății populației, aprobată prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1524/2019 pentru următoarele obiective și activități, conform O.M.S. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației împreună cu modificările și completările ei (documentele care modifică prezentul O.M.S. sunt: Hotărârea nr. 741 din 12 octombrie 2016; Ordinul nr. 994 din 9 august 2018; Ordinul nr. 1.378 din 30 octombrie 2018; Ordinul nr. 1378/2023; Ordinul 1257/2023):

- a) ferme și crescătorii de cabaline, taurine, păsări, ovine, caprine, porci, iepuri, struți și melci;
- b) complexuri industriale de porci și păsări;
- c) spitale veterinare;
- d) grajduri de izolare și carantină pentru animale;
- e) adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare;
- f) abatoare;
- g) centre de sacrificare, târguri de animale vii și baze de achiziție a animalelor;
- h) depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală;
- i) platforme pentru depozitarea dejecțiilor animale care deservește mai multe exploatații zootehnice, platforme comunale;
- j) stații de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine;
- k) depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor);
- l) stații de epurare, inclusiv a apelor uzate menajere cu bazine acoperite, a apelor uzate industriale și apelor uzate menajere cu bazine deschise;
- m) stații de epurare de tip modular (containerizate);
- n) paturi de uscare a nămolurilor și bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor;
- o) depozite controlate de deșeuri periculoase și nepericuloase;
- p) incineratoare pentru deșeuri periculoase și nepericuloase;
- q) crematorii umane;
- r) autobazele serviciilor de salubritate;
- s) stație de preparare mixturi asfaltice, betoane;
- t) bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport;
- u) depozitele de combustibil cu capacitate mai mare de 10.000 de litri;
- v) depozite de fier vechi, cărbuni și ateliere de tăiat lemne;
- w) bocșe (tradiționale) pentru producerea de cărbune (mangal);
- x) parcuri eoliene;
- y) cimitire și incineratoare pentru animale de companie;
- z) stații de stocare temporară a deșeurilor, precum și stații de transfer al deșeurilor.

Unitățile cu capacitate mică de producție, comerciale și de prestări servicii, discoteci, cluburi de noapte, care prin natura activității acestora pot crea riscuri pentru sănătate sau disconfort pentru populație prin producerea de zgomot, vibrații, praf, fum, gaze toxice sau iritante etc., se amplasează numai în clădiri separate și vor respecta o distanță de minimum 15,00 metri de ferestrele locuințelor.¹

În zona de siguranță a construcțiilor și culoarelor de infrastructură tehnică (linii electrice, magistrale gaze, apă, etc) sunt interzise lucrările de construire cu excepția celor legate de infrastructura edilitară. În zonele de protecție este necesar avizul administratorului de rețea.

În zonele de protecție sanitară, instituite pentru a evita repercusiuni asupra stării de sănătate a populației rezidente din jurul obiectivului, delimitate conform prevederilor legale, autorizarea lucrărilor se va face cu respectarea restricțiilor specifice, conform cadrului legal în vigoare, cu condiția obținerii în prealabil a avizului favorabil al Direcției de Sănătate Publică de la nivelul județului.

În zona de protecție de 50,00 m de la lizera pădurii se va obține avizul structurii teritoriale de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură conform Codului Silvic.

¹ conform Ordinul Ministerului Sănătății nr.119 din 21.02.2014 privind aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației

3.13. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

3.13.1. Proprietatea asupra terenurilor

Scopul identificării tipurilor de proprietate a terenurilor este de a releva care sunt categoriile de investiții care pot fi realizate în acest teritoriu fără a fi afectate sau cu afectarea într-o cât mai mică măsură a proprietăților private, respectiv asigurarea posibilității de a implementa obiectivele de utilitate publică stabilite prin PUG.

La modul general, tipurile de proprietate asupra terenurilor sunt următoarele:

- Proprietate publică:
 - terenuri proprietate publică de interes național;
 - terenuri proprietate publică de interes județean;
 - terenuri proprietate publică de interes local.
- Proprietate privată:
 - Terenuri proprietate privată de interes național;
 - terenuri proprietate privată de interes județean;
 - terenuri proprietate privată de interes local;
 - terenuri proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice.

Dreptul de proprietate publică este dreptul de proprietate care aparține exclusiv statului și unităților administrativ-teritoriale asupra bunurilor care fac parte din domeniul public și ale cărei prerogative se exercită în regim de drept public, acesta fiind inalienabil, imprescriptibil și insesizabil.

Proprietatea privată este dreptul titularului de a poseda, folosi și dispune de un bun în mod exclusiv, absolut și perpetuu, în limitele stabilite de lege.

Terenurile Domeniului Public al comunei Rădășeni:

- Drumurile comunale și străzile;
- Instituții publice și servicii, parcuri publice;
- Bogățiile de orice natură ale subsolului, în stare de zăcământ, dacă nu au fost declarate de interes public național
- Terenurile cu destinație forestieră, dacă nu fac parte din domeniul privat al statului și dacă nu sunt proprietatea persoanelor fizice ori a persoanelor juridice de drept privat;
- Rețele tehnico-edilitare: puțuri, gospodărie apă, rețea de canalizare, rețele apă-canalizare, punct de colectare și depozitare, extindere de rețea, stație de epurare

Terenuri Domeniu Privat

a. Terenuri domeniu privat de interes național

Pe teritoriul administrativ al comunei există terenuri aflate în domeniul de interes național, anume sediul poliției din localitatea Rădășeni.

b. Terenuri domeniu privat de interes local al comunei Rădășeni

Terenurile care fac parte din domeniul public privat clădiri și terenurile aferente, pășuni comunale și extinderi rețele electrice.

Terenuri Proprietate Privată a Persoanelor Fizice și Juridice

Toate terenurile care nu se află în domeniul public sau privat al unității administrativ teritoriale sau de interes județean, sunt proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice.

Terenurile de interes național sunt reprezentate de terenurile statului Român aflate în administrarea Ministerului Transporturilor - drumurile naționale și căile ferate, Ministrului Afacerilor Interne - care dețin în administrație sediul poliției, Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor care au în administrație păduri și ape.

Este de menționat faptul că o parte din terenurile proprietate privată a persoanelor juridice aparțin mănăstirilor și parohiilor, acestea fiind persoane juridice de drept privat și utilitate publică. Culetele recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică.

Terenurile care aparțin persoanelor fizice sau juridice ocupă cea mai mare suprafață la nivelul comunei Rădășeni și sunt localizate atât în extravilan, cât și în intravilan. Ponderea cea mai mare a terenurilor se regăsește însă predominant în extravilan și predomină categoria de folosință a fânețelor. Terenurile din intravilan proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice, au predominant categoria de folosință curți construcții.

În sensul Legii nr. 255 din 2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local (cu modificările și completările ulterioare), sunt de utilitate publică, printre altele, și următoarele lucrări:

- lucrările de construcție, reabilitare și modernizare de drumuri de interes național, județean și local, precum și toate lucrările de construcție, reabilitare și extindere a infrastructurii feroviare publice;
- lucrările din domeniul gospodăririi apelor, respectiv construcțiile hidrotehnice și lucrările anexe, acumulările de apă permanente și nepermanente, cantoanele de exploatare, digurile de apărare împotriva inundațiilor,

construcțiile și instalațiile hidrometrice, instalațiile de determinare automată a calității apei, lucrările de amenajare, regularizare sau consolidare a albiilor, canalele și derivațiile hidrotehnice, stațiile de pompare, precum și alte construcții hidrotehnice realizate pe ape, lucrări de renaturare, reabilitare zone umede și asigurarea conectivității laterale;

- lucrările de interes național de dezvoltare a producerii, transportului și distribuției de energie electrică și gaze naturale, precum și a extracției de gaze naturale;
- lucrările de realizare a sistemului național al perdelelor forestiere de protecție, precum și lucrările de împădurire a terenurilor degradate.

Expropriator este statul român pentru obiectivele de interes național, județele pentru obiectivele de interes județean, iar comunele pentru obiectivele de interes local.

În sensul *Legii nr. 33 din 1994 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică* (cu modificările și completările ulterioare), sunt de utilitate publică lucrările privind: prospecțiunile și explorările geologice; extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile; instalații pentru producerea energiei electrice; căile de comunicații, deschiderea, alinierea și lărgirea străzilor; sistemele de alimentare cu energie electrică, telecomunicații, gaze, termoficare, apă, canalizare; instalații pentru protecția mediului; îndigui și regularizări de râuri, lacuri de acumulare pentru surse de apă și atenuarea viiturilor; derivații de debite pentru alimentări cu apă și pentru devierea viiturilor; stații hidrometeorologice, seismice și sisteme de avertizare și prevenire a fenomenelor naturale periculoase și de alarmare a populației, sisteme de irigații și desecări; lucrări de combatere a eroziunii de adâncime; clădirile și terenurile necesare construcțiilor de locuințe sociale și altor obiective sociale de învățământ, sănătate, cultură, sport, protecție și asistență socială, precum și de administrație publică și pentru autoritățile judecătorești; salvarea, protejarea și punerea în valoare a monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice, precum și a parcurilor naționale, rezervațiilor naturale și a monumentelor naturii; prevenirea și înlăturarea urmărilor dezastrelor naturale - cutremure, inundații, alunecări de terenuri; apărarea țării, ordinea publică și siguranță națională.

Pentru realizarea obiectivelor de utilitate publică declarate prin PUG și marcate în planșele PUG se vor realiza operațiuni de vânzare-cumpărare, cedare sau de expropriere de terenuri.

3.13.2. Circulația terenurilor

Circulația terenurilor se referă la schimbarea titularilor dreptului de proprietate sau de exploatare asupra terenurilor prin acte de vânzare-cumpărare, donație, concesiune, arendare, etc.

Determinarea circulației juridice a terenurilor între deținători este necesară în vederea implementării obiectivelor de utilitate publică stabilite prin PUG, acestea constând în:

- Terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale;
- Terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale;
- Terenuri aflate în domeniul privat, destinate concesiunii;
- Terenuri aflate în domeniul privat, destinate schimbului.

În scopul dezvoltării obiectivelor de utilitate publică de interes local se propune circulația terenurilor astfel:

- Terenuri din domeniul privat al comunei se propun a fi desinate concesiunii fie pentru realizarea de locuințe, fie pentru dezvoltarea activităților economice din comună;
- Terenuri din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice se propun a fi cedate către domeniul public al comunei în vederea lărgirii profilelor drumurilor, pentru dezvoltarea unor drumuri noi sau pentru completarea tramei stradale.

4. CONCLUZII. MĂSURI ÎN CONTINUARE

Planul Urbanistic General al comunei Rădășeni are drept obiectiv dezvoltarea durabilă a așezărilor rurale din cadrul unității administrativ-teritoriale: reședința de comună Rădășeni și satele aparținătoare. Acest demers urmărește:

- îmbunătățirea calității vieții – prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, de transport, educaționale, sanitare și socio-culturale a localităților;
- creșterea economică durabilă – prin diversificarea profilului economic și dezvoltarea de activități non-agricole sistematice și viabile, cu impact negativ redus asupra mediului înconjurător;
- dezvoltarea durabilă și complexă a agriculturii;
- menținerea peisajului natural și a culturii materiale și spirituale a comunităților – prin punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu construit sau natural identificate.

Odată aprobat, Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism aferent capătă valoare juridică, oferind instrumentul de lucru necesar administrației publice locale care va urmări aplicarea lor.

Stabilirea categoriilor de intervenție și a reglementărilor s-au realizat în baza analizei multicriteriale la nivelul trupurilor componente de intravilan privind:

- Funcțiunea dominantă în zonă;
- Configurația fondului construit existent și a parcelarului;
- Circulația și echiparea tehnico-edilitară.

Dezvoltarea activităților agro-zootehnice, industriale, a serviciilor comerciale și turistice, atât de către agenții economici, cât și de către populație trebuie să fie o prioritate în demersurile de stimulare a organismelor competente centrale și locale, atât din cauza lipsei acestora ca volum și calitate necesară, cât și datorită resurselor pe care le oferă prin crearea de locuri de muncă pentru populația comunei.

Pentru dezvoltarea unei economii performante și ridicarea nivelului de viață al locuitorilor comunei Rădășeni se propune mobilizarea tuturor resurselor fizice și umane, în corelare cu conservarea mediului și a patrimoniului.

Aplicarea prevederilor Planului Urbanistic General al comunei Rădășeni se face conform Regulamentului Local de Urbanism aferent Planului Urbanistic General.